

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Discover Avissinia

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ
ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

Ιλερή Μαρία

Κούλη Μαρία

Χιούση Άντα

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Ρουμπιέν Διονύσιος

ΠΑΤΡΑ 2018

Περιεχόμενα

1.Ανάλυση.....	σελ.4
1.1 Γενική περιγραφή.....	σελ.4
1.2 Πρόσβαση περιβάλλοντα χώρου.....	σελ.5
2.Ιστορικά.....	σελ.5-6
2.1 Η πλατεία Αθησυνίας, το Εξωπάζαρο και το Γιουσουρούμ.....	σελ.6-8
2.2 Δημόσιος χώρος: Το αστικό τοπίο και οι πλατείες.....	σελ.8-10
2.3 Ο κοινωνικός ρόλος των πλατειών της Αθήνας.....	σελ.10-21
2.4 Σχεδιαστική προσέγγιση μιας πλατείας.....	σελ.21-23
3. Αναλυτική περιγραφή-Αποτύπωση.....	σελ.23-24
3.1 Επιχρίσματα.....	σελ.25
3.2 Στέγες.....	σελ.25-26
3.3 Ανοίγματα- Κουφώματα.....	σελ.26-27
3.4 Χρωματισμοί.....	σελ.28
3.5 Δάπεδο.....	σελ.29
4. Παθολογία.....	σελ.30
4.1 Τοιχοποιία- Προσόψεις-Χρωματισμοί.....	σελ.30

4.2 Στέγες.....σελ.30	σελ.30
4.3 Δάπεδο.....σελ.30	σελ.30
4.4 Αναλυτική περιγραφή Παθολογίας-Σχέδια Αποτύπωσης.....σελ.31-62	σελ.31-62
5.Πρόταση.....σελ.63	σελ.63
5.1 Στόχοι και σκοπιμότητα επέμβασης.....σελ.63	σελ.63
5.2 Κεντρική Ιδέα.....σελ.63-64	σελ.63-64
5.3. Συνθετική και Μορφολογική Ανάλυση.....σελ.64-68	σελ.64-68
5.3.1 Σημεία Θέασης.....σελ.69	σελ.69
5.3.2 Εξώστης και Χώρος Φύτευσης.....σελ.70	σελ.70
5.3.3 Skaterpark-Αμφιθεατρική Σκάλα.....σελ.71	σελ.71
6. Κατασκευαστική Ανάλυση Πρότασης.....σελ.72	σελ.72
6.1 Σημεία Θέασης.....σελ.72	σελ.72
6.1.1 Προσθήκη Όψης.....σελ.72	σελ.72
6.1.2 Προσθήκη πλάκας οπλισμένου σκυροδέματος.....σελ.73	σελ.73
6.1.3 Προσθήκη κτιρίου από μεταλλικό σκελετό(χάλυβας).....σελ.73	σελ.73
6.2 Εξώστης και Φυτεμένος Χώρος.....σελ.73-74	σελ.73-74
6.3 Skaterpark-Αμφιθεατρική Σκάλα.....σελ.74-75	σελ.74-75
6.4 Όψεις Skaterpark.....σελ.75	σελ.75

7. Γενική κατασκευαστική ανάλυση πλατείας.....σελ.75	σελ.75
7.1 Φέρων Οργανισμός.....σελ.75-76	σελ.75-76
7.2 Θεμέλια.....σελ.77	σελ.77
7.3 Επιχρίσματα.....σελ.77	σελ.77
7.4 Κουφώματα.....σελ.78	σελ.78
7.5 Δάπεδο.....σελ.78	σελ.78
7.5.1 Έδαφος Πλατείας.....σελ.78-79	σελ.78-79
7.5.2 Διαδρομή.....σελ.79	σελ.79
8. Σχέδια Πρότασης.....σελ.80-101	σελ.80-101
9.Φωτορεαλιστική απεικόνιση.....σελ.102-115	σελ.102-115
Βιβλιογραφία.....σελ.116-119	σελ.116-119
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....σελ.120	σελ.120

1.Ανάλυση

1.1 Γενική Περιγραφή

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελεί η ανάπλαση της πλατείας Αβησσυνίας(Εικόνα 1), η αλλαγή των όψεων αλλά και των κατόψεων των κτιρίων που την περιβάλλουν, διατηρώντας την αξία των ιστορικών κτιρίων και αναδιαμορφώνοντας τα υπόλοιπα. Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε λόγω της αναγκαιότητας για αναβάθμιση της περιοχής για την μελλοντική της εξέλιξη. Ο κεντρικός μας άξονας είναι ο άνθρωπος και οι ανάγκες του όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στη σύγχρονη εποχή. Σκοπός μας είναι η ανάδειξη της πλατείας διερευνώντας την δυνατότητα αξιοποίησης και ανάδειξης των γύρω κτιρίων ,ορίζοντας νέες χρήσεις ώστε να γίνει ένας νέος πόλος έλξης στο κέντρο της Αθήνας. Αρχικός γνώμονας ήταν η αισθητική αναβάθμιση και η αλλαγή της πλατείας σε ένα χώρο διαδραστικό όπου θα μπορούν να την επισκεφθούν άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών και ενδιαφερόντων. Η μελέτη που έχει πραγματοποιηθεί για την ανάπλαση της πλατείας Αβησσυνίας επικεντρώνεται στις προσόψεις των κτηρίων, στον περιβάλλοντα χώρο της αλλά και στις κατόψεις κάποιων από αυτά. Αρχικά προσδιορίζονται τα όρια της περιοχής της μελέτης. Τίθονται τα πλεοδομικά όρια και επιλέγονται τα κτήρια που θα συμπεριληφθούν στην έρευνα. Μελετήσαμε τις αθηναϊκές πλατείες, πώς αυτές ορίζονται σε βάθος χρόνου και προσπαθήσαμε να ανακαλύψουμε τις ανάγκες που δημιουργούνται στους κατοίκους των σύγχρονων πόλεων. Σεβόμενοι απόλυτα τα ιστορικά κτήρια που υπάρχουν εντός των ορίων που θέσαμε, τη χρήση των παλαιοπωλίων που υπάρχουν και ορίζουν τον χαρακτήρα στη συγκεκριμένη πλατεία, αλλάζουμε την πλατεία Αβησσυνίας με τρόπο δραστικό, σύγχρονο και απόλυτο θέλοντας να δημιουργήσουμε μια πλατεία που θα υποδέχεται όλες τις ηλικιακές ομάδες των κατοίκων της Αθήνας, θα αναβαθμιστεί αισθητικά και πολιτιστικά,και τέλος θα ενοποιηθεί με τη γύρω περιοχή και θα σταματήσει να αποτελεί ένα είδους «γκέτο».

Εικόνα 1: Γενική εικόνα πλατείας Αβησσυνίας

1.2 Πρόσβαση περιβάλλοντα χώρου

Η πλατεία Αβησσυνίας χωροθετείται στον κεντρικό τομέα των Αθηνών. Βρίσκεται ανάμεσα στους εμπορικούς δρόμους Ερμού και Ηφαίστου, στο Μοναστηράκι (Εικόνα 2). Ανήκει στο ιστορικό τρίγωνο της παλαιάς πόλης, το οποίο οριοθετούν οι σύγχρονες οδοί Σταδίου και Παναγή Τσαλδάρη, το πολεοδομικό κέντρο της Ομονοίας στο βορρά και ο λόφος της Ακρόπολης στο νότο. Όπως θα μπορούσε να την χαρακτηρίσει κανείς, η καρδιά του μικροεμπορίου των παλαιών Αθηνών, συνορεύει δυτικά με τον παραδοσιακό οικισμό της Πλάκας, νότια με τη συνοικία του Ψυρρή και νότια με το Θησείο. Η πρόσβαση στην πλατεία μπορεί να γίνει από την Ερμού αλλά και από την Ηφαίστου.

Εικόνα 2 :Πρόσβαση στην πλατεία Αβησσυνίας

2. Ιστορικά

«Απλωμένοι στο έδαφος ή πάνω σε πτυσσόμενα τραπέζια, στον έναν δρόμο μετά τον άλλον γύρω από την πλατεία Αβησσυνίας, ορθώνονται αμέτρητοι σωροί από παλιά αντικείμενα, δίπλα σε κάθε λογή προσεκτικά τακτοποιημένα εμπορεύματα: πιάτα, ρολόγια, ελληνικούς δίσκους βινυλίου 33 στροφών, μαχαιροπήρουνα και σκεύη, λάμπες, μπιμπελό- ό,τι μπορεί να βάλει ο νους σου! Και σε γενικές γραμμές, δεν είναι από τα πράγματα που βλέπεις στις πωλήσεις από ιδιώτες που τα έχουν προς πώληση μεταχειρισμένα στο πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου τους ή στα παζάρια χωριών στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου πουλιούνται «αντίκες». Σε τούτη την αγορά υπάρχει ένα εξωτικό στοιχείο: τα περισσότερα από τα μικροπράγματα εδώ, προέρχονται από την Ελλάδα, τα Βαλκάνια ή την Τουρκία. Ελάχιστα έχουν κατασκευαστεί στη Δύση. Σε μερικούς από τους πάγκους και τα μαγαζιά διατίθενται ακριβιά κομμάτια αρκετά υψηλής ποιότητας, ενώ αντίθετα, στα σεντόνια που είναι απλωμένα καταγής, βρίσκεις μηδαμινής αξίας συλλογές μάλλον άχρηστων ή κιτς

αντικειμένων. Όλα τα ανεπιθύμητα πια πράγματα που είναι αραδιασμένα στα σεντόνια ανήκουν σε Έλληνες που ήρθαν σήμερα το πρωί στο Μοναστηράκι ένας Θεός ξέρει από ποιες μακρινές συνοικίες της τεράστιας πόλης με την ελπίδα να τα πουλήσουν. Η απόγνωσή τους είναι φανερή και προκαλεί ζωνή εντύπωση. Ελάχιστοι αγοράζουν από τους πωλητές αυτούς, αν και πολλοί Έλληνες χαζεύουν τα εμπορεύματα, όμως όλοι σχεδόν οι μικροπωλητές ρουφούν από μεγάλα χάρτινα ή διάφανα πλαστικά ποτήρια τον καφέ που έχουν αγοράσει από κάποιο από τα πολλά παρακείμενα μαγαζιά. Ταυτόχρονα, σχεδόν όλοι τους καπνίζουν νευρικά. Και, παρότι έχω προσέξει ότι όλα τα περίπτερα της πόλης διαθέτουν ελληνικές μάρκες τσιγάρων, παρατηρώ με έκπληξη πόσα πακέτα με πασίγνωστες διεθνείς μάρκες καπνού εξέχουν από τις τσέπες αυτών που σαφώς εξαθλιωμένων "εμπόρων".

Απόσπασμα από το βιβλίο του συγγραφέα Ντέιβιντ Κέιντ «**Αθήνα, η αλήθεια. Αναζητώντας το Μάνο Χατζιδάκι λίγο πριν "σκάσει η φούσκα"**».

2.1 Η πλατεία Αβησσυνίας, το Εξωπάζαρο και το Γιουσουρούμ.

Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα λειτουργεί εβδομαδιαία αγορά μεταχειρισμένων ειδών στην πλατεία Αβησσυνίας (Εικόνα 3). Κατά πάσα πιθανότητα η ονομασία οφείλεται στους Αβησσυνίους που κατοικούσαν παλαιότερα στη γειτονιά αυτή. Το αξιοπερίεργο είναι πως σήμερα η Αβησσυνία ονομάζεται Αιθιοπία, ωστόσο στην Αθήνα του 21^{ου} αιώνα διατηρούμε ακόμα το παλαιότερο όνομα. Έως το 1875 η γειτονιά λεγόταν Μαγγαναριά ή Μαγγαναρία χάριν της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου Μαγγαναριάς ή Άγιος Νικόλαος στα Μαγγαναριά. Τα μαγγανάρια είναι είδος κλωστοϋφαντουργικών μηχανημάτων που αποτελούνται από μια μικρή και μια μεγάλη ανέμη. Ωστόσο την ίδια ονομασία έχουν και οι ξύλινοι τροχοί για την επεξεργασία του μεταξιού που χρησιμοποιούσαν τα εργαστήρια των μεταξουργών ή καζάζηδων, τα οποία χαρακτήριζαν την περιοχή. Ο Άγιος Νικόλαος ήταν ο προστάτης των εργαζομένων στα μετάξια και το 1848 η εκκλησία κατεδαφίζεται. Βρισκόταν απέναντι από την εκκλησία του Αγίου Φιλίππου και οι δυο αυτοί άγιοι ήταν προστάτες του Εξωπάζαρου. Κεντρικός δρόμος στο Εξωπάζαρο ήταν και η οδός Ηφαιστου. Στην κάτω πλευρά της ονομάζεται οδός Άστιγγος και η γειτονιά αυτή από την αρχαιότητα ήταν γνωστή από τα σιδηρουργεία, τα χαλκουργεία και γενικότερα από εργασίες σχετικές με την επεξεργασία των μετάλλων. Για τον λόγο αυτό, στα χρόνια της αθηναϊκής ακμής, οι μεταλλουργοί της περιοχής ύψωσαν το Ναό του Ηφαιστου και της Εργάνης Αθηνάς (προστάτες των μεταλλουργών και αγγειοπλαστών) στο γειτονικό Αγοραίο Κολωνό. Επί τουρκοκρατίας, η περιοχή ονομαζόταν «Γύφτικα» από τους «Γύφτους», όπως συνήθιζαν να ονομάζουν τους σιδηρουργούς. Η ονομασία προέρχεται από τον εθνικό προσδιορισμό «Αιγύπτιος», επειδή συνήθως οι μεταλλουργοί ήσαν μελαμψοί Αιγύπτιοι. Ως το 1835 που έγινε η διάνοιξη της οδού Ερμού, τα Γύφτικα ανήκαν αποκλειστικά στη συνοικία του Ψυρρή. Στη

Εικόνα 3: Το παζάρι στην πλατεία Αβησσυνίας.

συνέχεια η οδός Ερμού απέκοψε ένα νευραλγικό κομμάτι που επί χιλιάδες χρόνια ανήκε στην απέναντι γειτονιά του Ψυρρή. Όπως και να 'χουν τα πράγματα, όλο αυτό το κομμάτι της αρχαίας και παλαιάς Αθήνας στην πρόσφατη ιστορία έχει εξελιχθεί σε εμπορικό κέντρο με λογής λογής καταστήματα και προϊόντα. Τα πλησιέστερα στο Μοναστηράκι έχουν είδη λαϊκής τέχνης και αντικείμενα που προσελκύουν κυρίως τον φθηνό τουρισμό. Όμως προς την πλατεία Αβησσυνίας, την οδό Ηφαίστου και τα πέριξ βρίθουν από τα παλαιοπωλεία αλλά και τα καταστήματα με έπιπλα, μικροέπιπλα, πορσελάνες, κεραμικά, έργα τέχνης, αφάνταστη ποικιλία αντικειμένων που η αξία τους προσδιορίζεται από την κιτρινίλα και την παλαιότητά τους. Αυτό είναι το μεγάλο Κυριακάτικο Παζάρι του 20^{ου} αιώνα που ξεκίνησε επισήμως τη λειτουργία του τον Ιούλιο του 1912, με ειδικό βασιλικό διάταγμα. Το Κυριακάτικο Παζάρι ζει και βασιλεύει μέχρι και σήμερα και μάλιστα χωρίς να κλείνει στις 2 το μεσημέρι. Εδώ και πολλά χρόνια συνηθίσαμε να αποκαλούμε όλη την περιοχή αυτού του Παζαριού «Γιουσουρούμ». Η ονομασία προέρχεται από την ομώνυμη εβραϊκή οικογένεια εμπόρων, τους αδελφούς Νώε και Ηλία Γιουσουρούμ(Εικόνα 4). Οι Γιουσουρούμ, Εβραίοι της Ισπανίας που απελάθηκαν από τη βασίλισσα Ισαβέλλα (1492), περιηγήθηκαν έκτοτε σε διάφορες ελληνικές πόλεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, Σμύρνη, Χίο, Κύθνο και το 1863 κατέληξαν στην Αθήνα της μπελ επόκ. Συγκεκριμένα, εγκαταστάθηκαν στο Μοναστηράκι που ουσιαστικά λειτουργούσε ως κέντρο των εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων, στη συμβολή των οδών Ερμού και Καραϊσκάκη 1 κατά μαρτυρία του Μωυσή Γιουσουρούμ.

Σύντομα το παλαιοπωλείο των Γιουσουρούμ εξελίχθηκε σε έμβλημα της περιοχής του Δημοπρατηρίου, καταλήγοντας συνώνυμο όχι μόνο όλων των παλιατζίδικων της Αθήνας αλλά και όλων των υπαίθριων αγορών. Μετά από μια απόπειρα εγκατάστασής τους στη Θεσσαλονίκη που έληξε άδοξα με την πυρκαγιά του 1917, επέστρεψαν και λειτούργησαν νέα επιχείρηση επί της Ερμού 84. Ο Ιάκωβος και ο Μωυσής Γιουσουρούμ θα βρεθούν στη Μάχη της Κρήτης το 1941 και στη συνέχεια θα ενταχθούν στο ΕΑΜ και θα πολεμήσουν ως αντάρτες του ΕΛΑΣ στα ελληνικά βουνά.

Μεταπολεμικά, από την πολυπληθή οικογένεια Γιουσουρούμ αρκετά μέλη υπηρέτησαν τις επιστήμες και μόνο ο Λέων και ο Ιάκωβος συνέχισαν τις πολλαπλές οικογενειακές επιχειρήσεις στην οδό Ερμού. Κάπως έτσι οι Γιουσουρούμ συνδέθηκαν με τις τύχες μιας σπουδαίας αθηναϊκής γειτονιάς.

Εντέλει, επί οθωμανικής κυριαρχίας λειτουργούσαν στην Αθήνα τέσσερα επίσημα παζάρια: το Απάνω και το Κάτω Παζάρι (Βιβλιοθήκη και πέριξ), το Σταροπάζαρο στην Παζαρόπορτα (Πύλη της Αρχηγέτιδος Αθηνάς, Ρωμαϊκή Αγορά) και το Αλογοπάζαρο (στον Αγοραίο Κολωνό, πλάτωμα του Ναού του Ηφαίστου- «Θησείο»). Ωστόσο θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και το Τσαρσί των Τούρκων (μεταξύ Βιβλιοθήκης και Ρωμαϊκής Αγοράς). Από το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα και επισήμως από το 1912 ως τις μέρες μας, η μεγάλη εμπορική κίνηση μεταφέρεται λίγο παρακάτω, στην πλατεία Αβησσυνίας και τη γύρω περιοχή, στο περίφημο «Γιουσουρούμ», στο Κυριακάτικο πλέον Παζάρι, τη γειτονιά που αποκαλούμε γενικώς Μοναστηράκι. Το Μοναστηράκι, όπως όλες οι αγορές της νοσταλγίας, διατηρεί ένα προνόμιο μοναδικό: είναι ότι έχει απομείνει, είναι η τελευταία μεταμόρφωση της αθηναϊκής Αρχαίας Αγοράς.

2.2 Δημόσιος χώρος: Το αστικό τοπίο

Οι τεχνολογίες, αν και μας συνδέουν «εικονικά» με τον έξω κόσμο, σταδιακά επαναφέρουν την ανάγκη για κοινωνική ένταξη. Η επανακατάκτηση της κοινωνικής ζωής οφείλει να πρωοδοτηθεί και χωρικά. Να δοθεί ταυτότητα στις αστικές περιοχές μέσα από την κατάλληλη διαχείριση των υποδομών, τη λειτουργική ανάμειξη των χρήσεων, τον εμπνευσμένο συνδυασμό διαφορετικών κλιμάκων και τυπολογιών. Η κατανόηση των μηχανισμών οικειοποίησης ενός δημόσιου χώρου είναι σε μεγάλο βαθμό επιφανειακή. Η διάκριση των εννοιών τόπος και χώρος είναι σημαντική για τη συνειδητοποίηση αυτών των μηχανισμών. Η περιγραφή του χώρου μπορεί να γίνει με όρους από την τοπολογία και τη γεωμετρία, ενώ η περιγραφή του τόπου απαιτεί συγκεκριμένους όρους της φαινομενολογίας¹. Ένας τόπος καθορίζεται από συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία σχηματίζουν τα σύνορά του. Οι χώροι συνίστανται από τόπους και ενότητες – συνθέσεις των γεωμετρικών και τοπολογικών χαρακτηριστικών του κάθε τόπου. Η πολυπλοκότητα των ζητημάτων προγραμματισμού και διαχείρισης του δημόσιου χώρου επιβάλλει τη σφαιρική και συντονισμένη αντιμετώπισή τους στη βάση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για το αστικό τοπίο. Το τοπίο είναι χωρική ενότητα και ζωντανός οργανισμός. Ο οπτικός χαρακτήρας του τοπίου καθορίζεται από τον τρόπο σύνθεσης των προτύπων που αυτό εμπεριέχει, με μια ενιαία αντιμετώπιση στον αστικό και τον περιαστικό χώρο, για να αποφευχθεί η περαιτέρω υποβάθμιση του δημόσιου χώρου. Η ένταξη των μελετών τοπίου μεγάλης κλίμακας στη διαδικασία αναζήτησης του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, μέσα από τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό, εγγυάται μια δυναμική διαδικασία που διαφυλάσσει τις δομές στη μνήμη του πληθυσμού/χρήστη όχι σαν διακοσμητικά αντικείμενα αλλά σαν πηγές πληροφορίας και έμπνευσης. Η αρχιτεκτονική αποτελεί πάντα, είτε το

¹ Η **φαινομενολογία** είναι φιλοσοφικό κίνημα το οποίο βασίζεται στην διερεύνηση των *φαινομένων*, δηλαδή των πραγμάτων που γίνονται αντιληπτά ενσυνείδητα μέσω των αισθήσεων, και όχι στην ύπαρξη οποιουδήποτε πράγματος «αυτού καθ' εαυτό», ευρισκόμενου πέρα από τα όρια της ανθρώπινης συνειδητότητας.

κατανοεί είτε όχι, πράξη τοπιακής ένταξης, και με τη θέση της αυτή μπορεί να θεωρηθεί μια από τις σημαντικότερες πρακτικές διαμόρφωσης των τοπίων κατοίκησης των πολιτισμών. Αλλά η αρχιτεκτονική προσφέρει επίσης εργαλεία προσομοίωσης, ποιοτικής και ποσοτικής καταγραφής του τοπιακού σχεδιασμού. Αυτή είναι η καθοριστικότερη τοπιακή συνεισφορά της. Η ανάλυση της κατάληψης του χώρου από κοινωνική άποψη, συνδυασμένη με τη διερεύνηση των αρχιτεκτονικών και ογκομετρικών χαρακτηριστικών κάθε οικιστικού συνόλου, δημιουργεί συνείδηση των συσχετισμών αυτών των στοιχείων και κατανόηση της δομής και λειτουργίας του χώρου. Με τον τρόπο αυτό κάθε τοπική κοινωνία συνειδητοποιεί τις αλήθειες του τόπου της και η τοπική εξουσία καθορίζει τους όρους που θα επιτρέψουν στον αρχιτέκτονα να αναδράσει με το χώρο δημιουργώντας το αποτύπωμα της σύγχρονης αλήθειας και εξασφαλίζοντας την ιστορική του συνέχεια.

Γενικεύοντας, στο σχεδιασμό και τη διαχείριση του αστικού τοπίου με μια βιώσιμη προοπτική, το τοπίο – δημόσιος χώρος περιλαμβάνει τρεις ομάδες πληροφορίας:

- τους τοπιο-οικολογικούς παράγοντες
- τους κοινωνικοοικονομικούς και πολιτιστικούς παράγοντες, και
- την οπτική οργάνωση που αντανακλά την επίδραση των δύο προηγούμενων.

Ο πρώτος και ο δεύτερος τύπος πληροφορίας συνδέονται με τη γενική προσπάθεια ένταξης του τοπίου στη διαδικασία του ολοκληρωμένου περιβαλλοντικού σχεδιασμού, ενώ ο τρίτος τύπος πληροφορίας χρησιμοποιείται κύρια για την περιγραφή και ανάλυση των οπτικών του χαρακτηριστικών.

Το στοίχημα είναι οι δημόσιοι χώροι να γίνουν «τόποι» αστικής συνοχής και περιβαλλοντικής ποιότητας μέσω της έμφασης στην περιβαλλοντική προσέγγιση του σχεδιασμού τους. Προσέγγιση που απεγκλωβίζει τη ματιά του αρχιτέκτονα από ιεραρχημένες τυπολογίες (δρόμος, Ο.Τ., δημόσιος χώρος), συνδέει την αστική ανάπτυξη με τον αστικό σχεδιασμό και διερευνά νέους αστικούς ρυθμούς μέσα από τη σύγχρονη ματιά α) στα δίκτυα (ροές), άυλα και υλικά (πολυλειτουργικότητα και εντάσεις στο χώρο που οδηγούν στην ταυτότητά του), β) στο τοπίο (επανεξετάζοντας τη σχέση φύσης και πόλης). Η έννοια του τοπίου είναι που αντιμετωπίζει τον αστικό χώρο σαν ένα φυσικό τοπίο και εμπλουτίζει το σχεδιασμό του δημόσιου χώρου με τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική ευαισθησία. Ο ακριβής τύπος της παρέμβασης σ' έναν δημόσιο χώρο οφείλει να μελετηθεί ολοκληρωμένα και διεπιστημονικά λόγω της αβεβαιότητας στις αξίες των περιβαλλοντικών υπηρεσιών και λόγω του χαρακτήρα του περιβάλλοντος ως «δημόσιου αγαθού» και πόρου «κοινής ιδιοκτησίας» που παρεμβαίνει στην αντιμετώπιση των

προβλημάτων. Οι όροι που διατυπώνονται στην επιδίωξη της βιώσιμης ανάπτυξης είναι σε μεγάλο βαθμό προσεγγιστικοί και απαιτούν ένα μηχανισμό διαρκούς δοκιμής και ελέγχου. Ο μηχανισμός αυτός διασφαλίζει τη συνεχή παρατήρηση του περιβαλλοντικού και οικονομικού συστήματος που αποτελεί το σύστημα του δημόσιου χώρου, και τροφοδοτεί με πληροφορία τον έλεγχο της βιωσιμότητας των επιλογών. Η βιώσιμη λοιπόν προσέγγιση στη διαχείριση και ανάπτυξη του χώρου δεν είναι μια στατική, προσδοκώμενη κατάσταση, αλλά μια ευέλικτη διαδικασία αλλαγής.

2.3 Ο κοινωνικός ρόλος των πλατειών της Αθήνας.

Δύο κατηγορίες αστικών υπαίθριων χώρων προβάλλουν μέσα από μια διαχρονική εξέταση της πόλης:

A) Οι κήποι και τα πάρκα: η οργάνωσή τους βασίζεται στην εκτεταμένη φύτευση. Λειτουργούν σαν τόποι ανάπαυσης και αναψυχής ή σαν χώροι εισαγωγής σε σημαντικά κτήρια (π.χ. ναούς, ανάκτορα).

B) Οι δρόμοι και οι πλατείες: ενιαίες επιφάνειες με κύριο προορισμό την υπαίθρια κοινωνική ζωή και ανταλλαγή. Τα στοιχεία της φύτευσης εδώ δεν έχουν πρωτεύοντα ρόλο.

Η πλατεία ετυμολογικά προέρχεται από την πλατεία οδό. Σημαίνει μια επίπεδη έκταση που μπορεί να είναι το κέντρο ενός οικισμού, ο τόπος των συναντήσεων, του εμπορίου, ή και έξω από το κέντρο αλλά σε σύνδεση με αυτό. Η αρχαία Ελληνική Αγορά αποτελεί τον πρώτο ολοκληρωμένο τύπο όπου ο δημόσιος υπαίθριος χώρος αποτελεί το αποφασιστικό στοιχείο οργάνωσης του κτισμένου χώρου. Συνήθως χωροθετείται στο κέντρο της πόλης κοντά στην Ακρόπολη, στο λιμάνι ή την πύλη. Λειτουργεί ταυτόχρονα ως εμπορικό κέντρο, τόπος αγώνων και θεαμάτων και χώρος συγκέντρωσης των πολιτών ενώ παράλληλα περιλαμβάνει κτίρια καταστημάτων με στοές, ναούς κ.ο.κ. Η εμφάνιση του εμπορίου και η δημιουργία νέων κοινωνικών στρωμάτων έκανε πιο έντονη την απαίτηση για δημοκρατικό πολίτευμα. Η δημοκρατική διακυβέρνηση στηρίζεται στην πολυφωνία που αναπτύσσεται στο χώρο της αγοράς. Ο κεντρικός άξονας δεν έχει τη σημασία που είχε στις Ασσυριακές και Αιγυπτιακές πόλεις. Ωστόσο ο χώρος έρχεται σε άμεση οπτική σχέση με την

πόλη μέσω των δρόμων δημιουργώντας έναν ανοικτό χώρο στον οποίο αναπτύσσονται και άλλες δημόσιες λειτουργίες. Ο χώρος και η ενότητα συμπληρώνεται μέσω των υλικών και των αναλογιών στους ρυθμούς των κτιρίων και δεν διέπεται από ενιαία αντίληψη στη σύνθεση των κτιρίων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα Αγοράς της Αρχαίας Ελληνικής πόλης αρχαϊκών και πρώτων κλασικών χρόνων αποτελεί η Αγορά της Αρχαίας Αθήνας. Από τα στοιχεία που έχουμε το πράσινο στην Αθηναϊκή Αγορά ήταν περιορισμένο σε συστάδες δένδρων δίπλα στις κρήνες ή κοντά στα διάφορα κτίρια. Σε αντίθεση με την Αθήνα και τις άλλες πόλεις της κεντρικής Ελλάδας όπου αναπτύσσονται χωρίς σχέδια οι Ιωνικές πόλεις της Μ. Ασίας, οι Ελληνικές αποικίες στη Ν. Ιταλία, Σικελία και οι ελληνοιστικές πόλεις, αργότερα, αναπτύσσονται βάσει ενός αυστηρά καθορισμένου ορθογωνικού σχεδίου το οποίο στηρίζεται στην επανάληψη ενός τύπου οικοδομικού τετραγώνου (Ιπποδάμειο σύστημα). Κύριο χαρακτηριστικό του συστήματος αυτού είναι η διάκριση των χώρων σε δημόσιο και ιδιωτικό η διάκριση περιοχών μεταξύ τους και η εξασφάλιση εκτάσεων για δημόσιες χρήσεις και λειτουργίες. Όσον αφορά τους δημόσιους υπαίθριους χώρους (οδοί και πλατείες) υιοθετείται ένα σύστημα καθέτων αξόνων. Η Αγορά πλέον τοποθετείται στο κέντρο και βρίσκεται σε σύνδεση με το λιμάνι, τις οδούς προς την ενδοχώρα και τους υπολοίπους δημόσιους χώρους και περιοχές κατοικίας. Οι σχέσεις των κτιρίων με τους δρόμους και τους υπαίθριους χώρους διαμορφώνεται με βάση σαφείς οικοδομικούς κανονισμούς. Τα κτίρια αναπτύσσονται μέσα σε αυτό σαν ξεχωριστές ενότητες που χαρακτηρίζονται από τη σχετική συμμετρία και ενιαία αντίληψη του μεταβατικού ημιυπαίθριου χώρου (στοές, αναλογίες στις όψεις). Οι πύλες και τα ειδικά διαμορφωμένα τμήματα μιας συνεχούς στοάς ορίζουν τις εισόδους στην αγορά. Το κύριο κτίριο της Αγοράς συμπληρώνεται και από ειδικά κτίρια (κρεαταγορά, ψαραγορά). Ο οικονομικός ρόλος της αγοράς, κυριαρχεί καθώς οι επιχειρήσεις αναπτύσσονται και η πολιτική λειτουργία βρίσκει καταφύγιο στο βουλευτήριο. Ο περικλειστός γεωμετρικά καθορισμένος χώρος αποτελεί την εξέλιξη της αρχαίας αθηναϊκής αγοράς και παραπέμπει στο στοιχείο του αίθριου που χαρακτηρίζει την αρχαία Ελληνική κατοικία. Η μεσαιωνική πλατεία που ακολουθεί σε έλλειψη άλλοτε του ρωμαϊκού forum άλλοτε το σλάβικο Rundling² ή το γερμανικό Angerdorf³ αναπτύχθηκε χωρίς σχεδιασμό και δεν χαρακτηρίζεται από αυστηρά γεωμετρικές συνθετικές αρχές. Η πλατεία είναι το κύριο στοιχείο στη μεσαιωνική πόλη, η οποία είναι κτισμένη σε λόφους για αμυντικούς λόγους ακολουθώντας τους κανόνες της τοπογραφίας του εδάφους. Μικρή σε μέγεθος, περικλείεται από τείχη αλλά με μεγάλη συνοχή και πλήρη εκμετάλλευση του χώρου. Σημεία αναφοράς είναι το κάστρο και ο ναός ενώ οι κύριοι δρόμοι ξεκινούν ακτινωτά από την πλατεία που συνδέονται με δευτερεύοντες περιφερειακούς.

² Μια μορφή κυκλικού χωριού, κυρίως στη Γερμανία, χαρακτηριστικό των οικισμών στη γερμανο-σλαβική ζώνη κατά την Πρώιμη Μεσαιωνική περίοδο.

³ Ένα Angerdorf (πληθυντικός: Angerdörfer) είναι ένα είδος χωριού που τα σπίτια και τα αγροκτήματα βρίσκονται γύρω από μια κεντρική περιοχή.

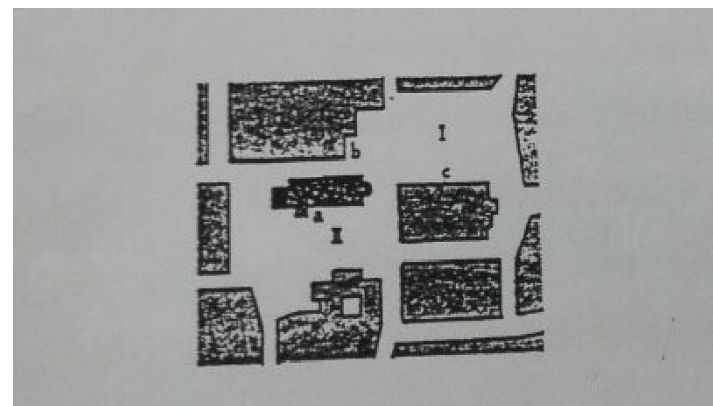
Κατά τον Paul Zucker⁴ οι σημαντικότεροι τύποι μεσαιωνικής πλατείας είναι:

- Ο διευρυμένος δρόμος: αποτελεί εξέλιξη του δρόμου αγοράς. Σημειώνεται με ένα δημόσιο κτίριο κτισμένο παράλληλα ή κάθετα στη γραμμή κυκλοφορίας και στο κέντρο του συνήθως τοποθετείται ένα ή περισσότερα σημεία αναφοράς. (εικόνα 9).
- Η πλατεία ως πλευρική επέκταση: με την εξάπλωση της αγοράς και την αύξηση της κίνησης ο δρόμος διαπλατύνεται και από τις δύο πλευρές και δημιουργείται ένας προστατευόμενος χώρος (εικόνα 5). Το δημαρχείο ή η εκκλησία της πόλης κτιζόταν εκεί είτε στη μια πλευρά, είτε στο μέσο, όχι όμως στο δρόμο.

Τα τελευταία χρόνια ο Αθηναϊκός τύπος ασχολήθηκε πολύ με το πρόβλημα των ελεύθερων χώρων σε σχέση με τη μόλυνση και την υποβάθμιση του κτισμένου χώρου στις πιο πυκνοδομημένες συνοικίες της Αθήνας. Η έλλειψη ελεύθερων χώρων αναγνωρίστηκε ως σημαντικό πρόβλημα της πόλης. Παράλληλα όμως και το άκτιστο οικόπεδο μέσα στην πόλη

θεωρείται ότι δεν επιτελεί τον προορισμό του και για τούτο η πολιτεία επιβάλλει στον ιδιοκτήτη το φόρο ακάλυπτων χώρων. Έτσι τον υποχρεώνει έμμεσα να το “αξιοποιήσει” κτίζοντάς το σαν τα άλλα. Σήμερα όμως οι περισσότεροι συμφωνούν και ορίζουν τους υπαίθριους χώρους ως θετικούς χώρους και όχι ως το αρνητικό των κτισμένων. Επίσης τους χαρακτηρίζουν ως χώρους με λειτουργίες, το ίδιο σπουδαίες, που είναι ακόμη και καθοριστικοί μερικές φορές για τους κτισμένους μέσα από το σχήμα τους, τη μορφή τους, το ανάγλυφο ή άλλες δραστηριότητές τους. Τους θεωρούν βασικά στοιχεία του αστικού τοπίου, χώρους ζωής και αντίληψης της πόλης. Η πλατεία στην πύλη της πόλης: έχει τριγωνικό σχήμα και από αυτή ξεκινούν συνήθως ακτινωτά δυο οι τρεις δρόμοι. Λειτουργεί σαν αγορά οπωροκηπευτικών και κέντρο διαμετακόμισης. Η πλατεία στο κέντρο της πόλης: αποτελεί την κύρια πλατεία της πόλης και κέντρο κατάληξης του συστήματος των δρόμων. Λειτουργεί ως πλατεία αγοράς και συνδέεται με την πλατεία της εκκλησίας. Τα περιβάλλοντα κτίρια είναι συνδεδεμένα με στοές, γείσα, στέγες και ως σύνολο δημιουργούν την αίσθηση του περικλειστού χώρου.

- Το προαύλιο της εκκλησίας: εδώ δεσπόζει ένα μεγάλο κτίριο, -η εκκλησία- και τα επί μέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία της πλατείας αναφέρονται σ' αυτή. Αποτελεί το χώρο των μυστηρίων που λειτουργούν σα λαϊκές γιορτές. Ο χώρος της είναι περικλειστος και ορίζεται κατά τις τρεις πλευρές από σπίτια ενώ κατά την τέταρτη από το κτίριο της εκκλησίας.
- Ομαδοποιημένες πλατείες: ορισμένες φορές ο διαχωρισμός της πλατείας της Αγοράς από την πλατεία της εκκλησίας έχει σαν αποτέλεσμα τη διαμόρφωση συνόλων πλατειών οι οποίες συνδέονται οπτικά.

Εικόνα 5: (Verona) Η Πλατεία ως διευρυμένος δρόμος και ως πλευρική επέκταση.

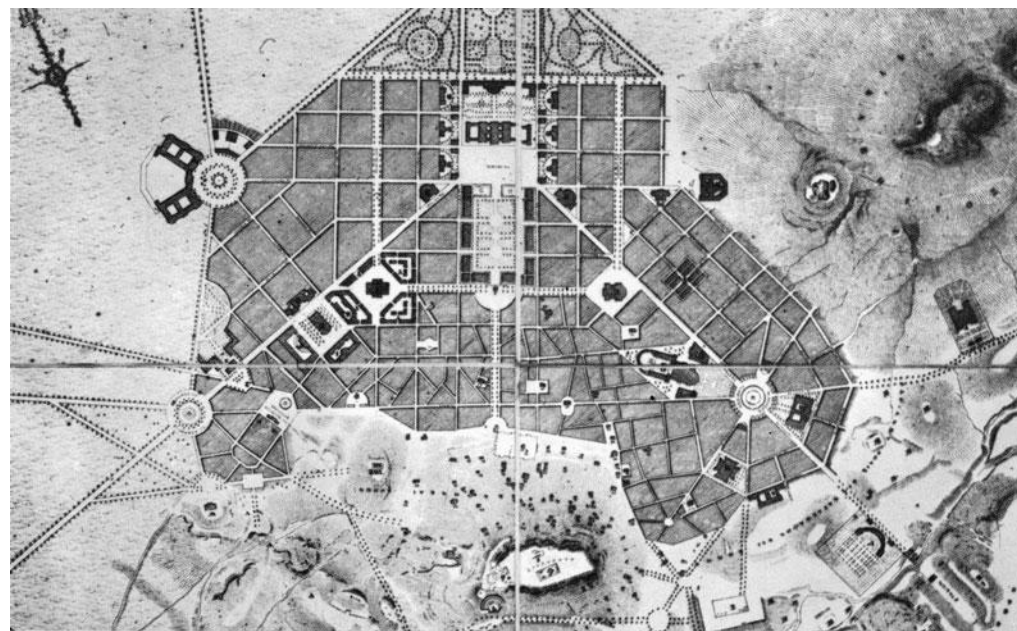
⁴ Γερμανός αρχιτέκτονας(1888-1971)

Μελετώντας τους ελεύθερους χώρους και συγκεκριμένα την πλατεία μέσα στην ιστορία, διαπιστώνουμε ότι ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με την κυρίαρχη λειτουργία της πόλης και της κοινωνίας (πολιτική, θρησκευτική, εμπορική, πολιτιστική). Όμως και στις μικρές πόλεις και τα χωριά της Ελλάδας, η κοινωνική ζωή αρχίζει στους ιδιωτικούς ελεύθερους χώρους (αυλές) και φτάνει στους δημόσιους χώρους (κεντρική πλατεία) περνώντας από ένα δίκτυο ενδιάμεσων ελεύθερων χώρων (δρόμοι, αδιέξοδα, διαφορετικά επίπεδα, κλπ.). Η πλατεία είναι ο χώρος των συναντήσεων, των εκδηλώσεων, του παιχνιδιού, της αγοράς, της βόλτας. Παράλληλα όμως άλλαξαν κάποιες λειτουργίες που η πλατεία κάλυπτε στο παρελθόν όπως π.χ. η πηγή, η δημόσια ανακοίνωση των νέων, οι αγορές κλπ. Η νέα αντίληψη εμφανίζεται και εκφράζεται σε συνολικά σχέδια για την ιδανική πόλη (Εικόνα 6-Τα σχέδια για την ιδανική πόλη βασίζονται σε ένα κύκλο στον οποίο εγγράφεται ένα άστρο και μια πλατεία με μια εκκλησία στο κέντρο). Η ιδανική πόλη της Αναγέννησης απομακρύνεται από την κοινοτική μορφή ζωής της μεσαιωνικής πόλης, ενώ στο κέντρο της πόλης ανακαλύπτουμε το παλάτι του άρχοντα συσχετισμένο με τη μεγάλη πλατεία. Με την περεταίρω ανάπτυξη της πόλης τα κέντρα πολλαπλασιάζονται. Οι πλατείες αποτελούν στάσεις σε μια πορεία ενώ η έννοια της στάσης ενισχύεται με κάποιο στοιχείο τοποθετημένο κεντρικά (π.χ. οβελίσκος, γλυπτό). Ο δρόμος αποτελεί το μέσο σύνδεσης των διάφορων τόπων. Το σύστημα δρόμων και η σειραϊκή τοποθέτηση των Βασιλικών πλατειών του Παρισιού, εκφράζουν τη νέα αντίληψη οργάνωσης του αστικού χώρου. Την ίδια εποχή ολοκληρώνονται από τις πιο σημαντικές πλατείες. Η πλατεία του Καπιτωλίου στη Ρώμη (Μιχαήλ Άγγελος, 1544), η πλατεία του Αγίου Πέτρου, (Bernini) και η πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία. Όλες αυτές οι πλατείες έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: αποτελούν το κυρίαρχο στοιχείο οργάνωσης του αστικού χώρου. Τα τελευταία χρόνια εκφράζεται από τους κατοίκους των πιο πυκνοδομημένων συνοικιών της Αθήνας ένα αίτημα που αφορά την ανάγκη για ελεύθερους χώρους και την υποβάθμιση της ζωής από την έλλειψή τους (μόλυνση, προβλήματα κυκλοφορίας, έλλειψη πρασίνου, κτλ.).

Εικόνα 6: Palma Nova, εννεάγωνη πόλη σχεδιασμένη από τον Giulio Savorgnano (τροποποιημένο από τον Vincenzo Scamozzi) περί το 1593 με εξάγωνη κεντρική πλατεία. Η απόλυτη γεωμετρική τάξη προσαρμοσμένη στις αυντικές σχεδιάσεις της εποχής

Μελετώντας την ιστορία της Αθήνας από το 1833⁵ μέχρι σήμερα παρατηρούμε ότι τα ρυθμιστικά σχέδια που κατά καιρούς προτάθηκαν έχουν υλοποιηθεί κατά ένα ελάχιστον μέρος τους. Όσον αφορά δε τον Γ.Ο.Κ, οι διατάξεις του δεν είναι δυνατόν να διασφαλίσουν στις περισσότερες περιπτώσεις ικανοποιητικούς αστικούς υπαίθριους χώρους. Κυρίως δε, τείνουν απλώς να κωδικοποιήσουν μια κατάσταση μη ελέγξιμη εξ' αρχής. Πιο αναλυτικά, η Αθήνα διατήρησε τη βασική δομή της στο πέρασμα των αιώνων. Μέχρι την απελευθέρωσή της το 1833, ο ιστός της πόλης και η χωροθέτηση των λειτουργιών της παρέμειναν στην αρχική τους σχεδόν μορφή. Ήταν πάντα φτωχή σε βλάστηση. Με τη σύσταση του ελληνικού κράτους και την κήρυξη της Αθήνας ως βασιλικής καθέδρας και πρωτεύουσας, η πόλη αλλάζει σημαντικά. Η ερειπωμένη πόλη αρχίζει να ανοικοδομείται σύμφωνα με το πολεοδομικό σχέδιο των Στ. Κλεάνθη⁶ και Ε. Schaubert⁷ (1833), την τροποποίησή του από τον L. Klenze⁸ (1834), αλλά και με τις αλληπάλληλες τροποποιήσεις από τους μηχανικούς της πόλεως των Αθηνών, κατά την εφαρμογή του σχεδίου. Στην εικόνα της πόλης κυριαρχούσε το αυστηρό αττικό τοπίο που τόσο εξυμνήθηκε από τους περιηγητές για την ομορφιά των χρωμάτων και των περιγραμμάτων του, αλλά και η έλλειψη βλάστησης. Παρόλο που στα προτεινόμενα σχέδια υπήρξε πρόνοια για τη διαμόρφωση χώρων πρασίνου, οι υπαίθριοι δημόσιοι χώροι που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα ήταν ελάχιστοι. Το γεγονός οφείλεται στη λειψυδρία που μάστιζε την πόλη, αλλά και στην αδυναμία του ελληνικού κράτους που δεν διέθετε εδαφική περιουσία, να αποζημιώσει τις απαραίτητες απαλλοτριώσεις. Το «σχέδιο Κλεάνθη - Schaubert» λάμβανε υπόψη του όλα τα αρχαία μνημεία της πόλης και προέβλεπε ελεύθερο χώρο για μελλοντικές ανασκαφές, εκκλησίες, δημόσια κτίρια, κήπους, χώρους εμπορίου. Όλη η οργάνωση βασιζόταν στην αρχή των μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων με

⁵ Ανακήρυξη της Αθήνας ως πρωτεύουσας του ελληνικού κράτους

⁶ Ο Σταμάτης Κλεάνθης (1802-1862) ήταν ένας από τους επιφανέστερους Έλληνες αρχιτέκτονες του 19ου αιώνα, δημιουργός αρκετών χαρακτηριστικών κτιρίων της Αθήνας.

⁷ Ο Εντουαρτ Σάουμπερτ (γερμ. *Eduard Schaubert*, 1804-1860) ήταν Γερμανός αρχιτέκτονας που έδρασε στην νεοσύστατη Ελλάδα τον 19ο αιώνα.

⁸ Ο Λέο φον Κλέντσε (γερμ. *Leo von Klenze*, 1784-1864) ήταν Γερμανός νεοκλασικός αρχιτέκτονας, ζωγράφος και συγγραφέας.

φαρδείς δρόμους και πλατείες και με κέντρο τα Ανάκτορα στη σημερινή πλατεία Ομόνοιας. Το σχέδιο εγκρίθηκε αλλά διάφοροι λόγοι δεν επέτρεψαν την υλοποίηση και εφαρμογή του και κατά προέκταση την ριζική αναμόρφωση της Αθήνας που οραματίστηκαν οι δύο αρχιτέκτονες για μια πόλη που της δινόταν η ευκαιρία να ξαναχτιστεί από την αρχή. Το σχέδιο του Κλέντσε δεν σεβάστηκε, όπως των προηγούμενων, τα βυζαντινά μνημεία, με αποκορύφωμα τη χάραξη της Ερμού έτσι ώστε να απαιτείται το γκρέμισμα της Καπνικαρέας, που ευτυχώς αργότερα σώθηκε. Μικραίνει πλάτος δρόμων, καταργεί πλατείες, μεταφέρει τα ανάκτορα από την Ομόνοια στον Κεραμεικό (αν και τελικά ούτε εκεί κτίστηκαν), καταργεί τα τέσσερα βουλευτάρια που είχαν σχεδιάσει οι προηγούμενοι και που έδιναν σημαντική ανάσα στην πόλη, την δε οδό Σταδίου που έφθανε μέχρι το Στάδιο την κάνει αδιέξοδο, εκτρέποντάς την προς την Πλάκα, και περιορίζει την έκταση του σχεδίου κατά 754 στρέμματα. Εγκατέστησε οικοδομικό τετράγωνο στην πλατεία Συντάγματος, διέκοψε την Πατησίων δημιουργώντας το τετράγωνο από την οδό Θεμιστοκλέους μέχρι την πλατεία Ομοιοίας, μείωσε την Ευριπίδου από 30 σε 10 μέτρα, πιστεύοντας ότι η πρωτεύουσα δεν χρειαζόταν να επεκταθεί πέραν του Φιλοπάππου και τουλόφου των Νυμφών. Στις 18 Σεπτεμβρίου 1834 εγκρίθηκε το σχέδιο του Κλέντσε αφού υπέστη και αυτό πολλές τροποποιήσεις μέχρι την εφαρμογή του και αφού έγινε το τρομακτικό λάθος να μην εγκριθεί το αρχικό σχέδιο των δύο αρχιτεκτόνων, Κλεάνθη και Σάουμπερτ, που θα έδινε οπωσδήποτε μια διαφορετική εικόνα στη σημερινή Αθήνα με τα τόσα συγκοινωνιακά και κυκλοφοριακά της προβλήματα. Μετά την εκπόνηση και έγκριση του σχεδίου του Κλέντσε, είχαμε συνεχείς τροποποιήσεις (1837, 1843, 1847, 1856, 1860, 1862, 1864, 1919), που συνέχιζαν να δημιουργούν προβλήματα στην πολεοδομική εξέλιξη της Αθήνας.

Τα τελευταία χρόνια εκφράζεται από τους κατοίκους των πιο πυκνοδομημένων συνοικιών της Αθήνας ένα αίτημα που αφορά την ανάγκη για ελεύθερους χώρους και την υποβάθμιση της ζωής από την έλλειψή τους (μόλυνση, προβλήματα κυκλοφορίας, έλλειψη πρασίνου, κτλ.). Τα δυο αυτά αιτήματα συνυπάρχουν, όμως το δεύτερο είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί, γιατί από τη μία οι ελεύθεροι χώροι είναι ελάχιστοι και από την άλλη, γιατί η διαμόρφωσή τους δεν είναι οικονομικά αποδοτική. Πέρα από όλα αυτά όσα αφορούν τον αριθμό των ελευθέρων χώρων, η ζωή πολλών πλατειών κυριαρχείται από καταναλωτικές λειτουργίες μιας και αυτές κάνουν την πλατεία οικονομικά αποδοτική στο Δήμο που νοικιάζει τους χώρους. Οι λειτουργίες που συναντάμε γύρω από τις πλατείες είναι κυρίως εμπορικά καταστήματα και εστιατόρια, καφετέριες, καφεενεία και ζαχαροπλαστεία, ενώ το 25.7% των πλατειών καλύπτονται μερικά ή ολικά από τα τραπέζια και τις καρέκλες των καταστημάτων αυτών. Το θέμα που τίθεται είναι γιατί οι κάτοικοι που εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα δέχονται το νέο αυτό μοντέλο ζωής, αφού στα χωριά και στις πόλεις τους είχαν μια διαφορετική πρακτική όσον αφορά τις πλατείες. Παρόλο που το κλίμα της Αθήνας επιτρέπει τη ζωή στους ελεύθερους χώρους οι κάτοικοι της αδιαφορούν πλήρως για την ύπαρξή τους, πράγμα που δε συμβαίνει στους κατοίκους άλλων πόλεων της Ευρώπης. Είναι σκόπιμο να σταθούμε στην εξήγηση του νέου αυτού μοντέλου ζωής που προτείνεται στους κατοίκους της Αθήνας και γιατί αυτό γίνεται δεκτό. Το μοντέλο αυτό εμφανίστηκε μεταξύ του 1950-1960 και εκφράζεται από την πολυκατοικία ως τύπο κατοικίας και το “δημόσιο- υπαλληλίκι” ως απασχόληση. Το μοντέλο αυτό όμως είχε ως αποτέλεσμα σημαντικές αλλαγές στη δομή της Αθήνας αλλά και στη ζωή των κατοίκων της. Η πολυκατοικία κατέστρεψε τον αστικό ιστό της πόλης, τις εσωτερικές αυλές, τα δρομάκια, την επαφή του κατοίκου με τη γη, το πεζοδρόμιο, το δρόμο. Με την αύξηση της πυκνότητας δόμησης αλλάζει και καταστρέφεται η ομοιογένεια της συνοικίας, η επαφή με τους συνανθρώπους, η επαφή με τη φύση, το παιχνίδι. Το αυτοκίνητο είναι το τρίτο μέρος αυτού του μοντέλου ζωής και εκφράζει και αυτό την κοινωνική άνοδο.

Έτσι, η φύση διώχνεται από την πόλη και το αυτοκίνητο γίνεται απαραίτητο για την επίσκεψή της, ενώ παράλληλα διώχνει και αυτό λειτουργίες του δρόμου και της πλατείας. Η κυριαρχία του αυτοκινήτου αυξάνεται, όσο άλλες λειτουργίες εξορίζονται από την πόλη και παράλληλα οι επενδύσεις για την κυκλοφορία αυξάνονται (ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι, πεζοδρόμια, φύτευση κ.ο.κ.). Η ζωή λοιπόν περιορίζεται στο διαμέρισμα και στους ιδιωτικούς ελεύθερους χώρους. Οι νέοι κάτοικοι αναζητούν την ένταξή τους στη ζωή της πόλης μέσα από την αποδοχή αυτού του μοντέλου ζωής. Μελετώντας τη χωροθέτηση των πλατειών στον αστικό ιστό της Αθήνας, διαπιστώνουμε ότι το κέντρο της Αθήνας υπερέχει σε πλατείες. Το φαινόμενο αυτό εξηγείται ιστορικά. Ήδη από τα πρώτα πολεοδομικά σχέδια για την Αθήνα περιείχαν προτάσεις για σημαντικούς ελεύθερους χώρους και παρόλο που δεν ακολουθήθηκαν πιστά, ένα μέρος αυτών των προτάσεων υλοποιήθηκε. Αντίθετα, στις περιφερειακές συνοικίες οι οποίες δομήθηκαν στην πλειοψηφία τους χωρίς ρυθμιστικό σχέδιο παρατηρείται έλλειψη πλατειών που επιδεινώνεται από την ανοικοδόμηση.

Οι πλατείες στο κέντρο της Αθήνας είναι στην πλειοψηφία τους μικρές. Τα πρώτα ρυθμιστικά σχέδια της πόλης πρότειναν φυσικά μεγαλύτερους ελεύθερους χώρους (πλατείες, πράσινο, παιδικές χαρές) αλλά υπέστησαν τροποποιήσεις και δεν κατορθώνεται τελικά να δοθούν σε ελεύθερη χρήση. Και

τούτο γιατί οι χώροι αυτοί προφανώς σε κάποιον θα ανήκουν. Η πολιτεία όμως είναι υποχρεωμένη, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας, να αποζημιώνει τους ιδιοκτήτες των οποίων παίρνει τη γη. Εάν αυτό δεν γίνεται έγκαιρα –απλούστατα επειδή το κράτος ή οι κοινότητες δεν διαθέτουν χρήματα για αποζημίωση κοινόχρηστων χώρων- ο ιδιοκτήτης είχε το δικαίωμα, σύμφωνα με σχετική νομοθεσία, να ζητήσει να του χορηγηθεί άδεια οικοδόμησης. Έτσι βλέπουμε προνομιούχες κατοικίες να κτίζονται πάνω σε κοινόχρηστους χώρους που προβλέπονται από το Σχέδιο (για πλατείες, παιδικές χαρές, κ.ο.κ.). Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι πλατείες που διαμορφώθηκαν ήταν περιορισμένων διαστάσεων. Η διαδικασία δημιουργίας πλατειών στις νεότερες συνοικίες ήταν εντελώς διαφορετική: πρόκειται για οικοπέδα που δεν κτίστηκαν έγκαιρα και απαλλοτριώθηκαν από το Δήμο όταν η πυκνότητα δόμησης επέβαλλε πλέον τη δημιουργία των ελευθέρων χώρων που δεν είχαν προβλεφθεί. Έτσι ο αριθμός τους είναι μικρός και οι διαστάσεις τους προκύπτουν από την οικοπεδοποίηση και τη ρυμοτόμηση της περιοχής. Μια εξίσου σημαντική υπεροχή στις πλατείες παρατηρείτε σε συνοικίες υψηλού εισοδήματος απ' αυτές χαμηλού εισοδήματος. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι κάτοικοι των συνοικιών του χαμηλού εισοδήματος έχουν πρωτεύον μέλημα την εξασφάλιση της στέγης και πώς αυτή θα νομιμοποιηθεί. Το δεύτερο μέλημα τους αφορά τους δημόσιους και ελεύθερους χώρους της συνοικίας τους. Παράλληλα το διαφορετικό σύστημα δόμησης δίνει ένα σημαντικό προβάδισμα στα εύπορα ανατολικά προάστια αφού το σύστημα είναι πανταχόθεν ελεύθερο με αποτέλεσμα το ποσοστό των ιδιωτικών αλλά και των ημιιδιωτικών ελευθέρων χώρων να είναι επίσης υψηλό. Η μορφολογία των πλατειών της Αθήνας είναι αδιάφορη και τυχαία. Αν και η ζωή μιας πλατείας επηρεάζεται από τη διαμόρφωσή της, ελάχιστες απ' αυτές είναι ουσιαστικά σχεδιασμένες με αισθητική αναζήτηση. Όσον αφορά το σχήμα τους οι περισσότερες είναι ορθογωνικές (46,8% των πλατειών). Πολύ λιγότερες είναι οι τριγωνικές (19%) και οι κυκλικές πλατείες (15%).

Η κυριαρχία του ορθογωνικού σχήματος οφείλεται στον τρόπο δημιουργίας τους. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω οι περισσότερες ήταν οικοδομικά τετράγωνα που απαλλοτριώθηκαν από το Δήμο. Έτσι το σχήμα αλλά και οι διαστάσεις προέκυψαν από το σύστημα ρυμοτόμησης της περιοχής που συνήθως ήταν ορθογωνικό.

Οι τριγωνικές πλατείες δημιουργούνται κυρίως από συντμήσεις δρόμων σε οξεία γωνία και επειδή η γωνία είναι δύσκολα διαμορφώσιμη συχνά μετατρέπεται σε πλατεία.

Οι κυκλικές πλατείες δημιουργούνται μετά από ακτινωτή χάραξη και στο κέντρο τοποθετούνται πλατείες κυκλικές ή ημικυκλικές (π.χ. Ψυχικό, Φιλοθέη). Τέλος. Πολυγωνικές μορφές πλατείας συναντάμε όταν η χάραξη είναι ακανόνιστη ή τυχαία ή όταν υπάρχει τμήση δυο διαφορετικών χαράξεων.

Όσον αφορά τη σχέση της πλατείας με το δομημένο χώρο συναντάμε δυο τύπους πλατειών:

- Την “εσωστρεφή” πλατεία όπου οι πελούζες και τα παρτέρια είναι τοποθετημένα περιμετρικά και οι χώροι ανάπαυσης και παιχνιδιού είναι στο εσωτερικό της πλατείας.

- Την “εξωστρεφή” πλατεία όπου οι χώροι πρασίνου καλύπτουν το κέντρο της πλατείας ενώ π.χ. τα παγκάκια είναι τοποθετημένα στην περιμέτρο της.

Ο πρώτος τύπος πλατείας συναντάται πολύ πιο συχνά από το δεύτερο (64,7% προς 13,3%). Υπάρχουν επίσης πλατείες όπου και οι δύο τύποι συνυπάρχουν και άλλες αντίθετα που δεν ανήκουν σε καμία απ’ αυτές τις κυρίαρχες κατηγορίες.

Όσον αφορά την εσωτερική διαμόρφωση έχουμε τρεις τύπους διαμόρφωσης:

- Οι περιοχές στάσης και κίνησης (καθιστικά, χώροι παιχνιδιού) χωρίζονται από ζώνες πρασίνου (παρτέρια) όπου η πρόσβαση δεν επιτρέπεται. Οι ζώνες πρασίνου περιβάλλονται με τοιχία, φράκτες, ξύλινους ή μεταλλικούς, θάμνους (83,7% των πλατειών).
- Όλος ο χώρος της πλατείας είναι προσβάσιμος και ομοιογενής (μπετόν, χώμα) (12% των πλατειών).
- Η πλατεία αποτελείται από ένα παρτέρι ή μια πελούζα περιφραγμένα και περιβάλλεται από πεζοδρόμιο.

Το έδαφος των πλατειών καλύπτεται από πλάκες πεζοδρομίου, συχνά όμως χρησιμοποιείται μπετόν, χώμα και χαλίκι. Η βλάστηση αποτελείται από δέντρα, θάμνους και γρασίδι. Τα δέντρα είναι κυρίως σπωροφόρα (λεύκες, πεύκα, ευκάλυπτος). Η βλάστηση παρόλο που συνήθως χρησιμοποιείται με τρόπο μνημειακό ή διακοσμητικό (π.χ. γύρω από αγάλματα) συνήθως είναι περιφραγμένη και κακοσυντηρημένη.

Άλλα μορφολογικά στοιχεία πλατειών είναι:

- Τα παγκάκια (ξύλινα ή με μεταλλικό σκελετό)
- Τα σιντριβάνια
- Οι λίμνες ή οι πηγές
- Οι τέντες των εμπορικών καταστημάτων
- Οι πέργκολες
- Οι χώροι παιχνιδιού

Όμως, όπως και στη βλάστηση έτσι και στον εξοπλισμό η συντήρηση είναι κακή.

Από όσα αναφέρθηκαν γίνεται αντιληπτό ότι οι πλατείες της Αθήνας έρχονται απλώς να ανταποκριθούν σε κάποιες καθημερινές ανάγκες και λειτουργίες (αναψυχή, ανάπαυση, εμπόριο) που δεν οφείλεται στην κατάλληλη διαμόρφωση αλλά στην ένταξή τους στον ιστό της πόλης. Έτσι, μιλάμε για τις πλατείες που “λειτουργούν” και πλατείες που “δεν λειτουργούν”. Οι πρώτες είναι αποτέλεσμα της μακρόχρονης χρήσης που είχε σαν αποτέλεσμα την έλξη λειτουργιών και χρήσεων γύρω από την πλατεία, ενώ οι δεύτερες είναι απλώς ελεύθεροι χώροι που λύνουν μόνο το πρόβλημα της πυκνότητας δόμησης χωρίς όμως να αποτελούν πόλους έλξης. Μια μελέτη των χρηστών των Αθηναϊκών πλατειών και της πρακτικής τους μας δείχνει ότι το 20,7% είναι παιδιά, 27% υπερήλικες με συνολικό ποσοστό ανδρών 50% και μόνο 27,5% γυναικών. Πέρα από τις εμπορικές λειτουργίες, την ανάπαυση και την αναψυχή οι πλατείες λειτουργούν επίσης ως:

Χώροι συνάντησης, επικοινωνίας, συνάντησης, παιχνιδιού, γιορτών, θεαμάτων, κτλ.

Χώροι ενημέρωσης μέσω της επαφής με τους άλλους, μέσω των αφισών, των διαφημίσεων, των βιτρινών, κτλ.

Ανάλογα με τη χρήση και την καθημερινή ζωή που γίνεται από τους κατοίκους, οι πλατείες μπορούν να διακριθούν σε τέσσερις κατηγορίες:

1. «Οικογενειακές» πλατείες, όπου οι χρήστες κυρίως είναι οι μητέρες με τα παιδιά τους και διαθέτουν κάποιο χώρο παιχνιδιού και ανάπαυσης.
2. «Νέων», που περιβάλλονται από καφετέριες με πυκνή βλάστηση που προσφέρει απομόνωση από τον περιβάλλοντα δομημένο χώρο.
3. «Πλατείες-περάσματα» του κέντρου της Αθήνας που περιβάλλονται από εμπορικές, διοικητικές κ.λπ. λειτουργίες και δρόμους με έντονη κυκλοφορία. Παρατηρείται σ' αυτές ότι οι κάτοικοι αναπαύονται λίγο, περιμένουν το λεωφορείο ή ένα ραντεβού, τρώνε κάτι στο πόδι και πιο συχνά τις διασχίζουν.
4. «Κοσμικές» πλατείες, που περιβάλλονται από καφεενία, καφετέριες και αποτελούν επίσης χώρο συνάντησης πριν την έξοδο.

Οι τέσσερις αυτές κατηγορίες είναι σπάνια «αμιγείς». Η 1^η και η 3^η κατηγορία πλατείας, έχουν ζωή το βράδυ, ενώ η 2^η και η 4^η έχουν ζωή την ημέρα κυρίως.

Ένας άλλος διαχωρισμός που μπορεί να γίνει είναι με βάση τη σχέση της πλατείας με το κέντρο της πόλης. Εδώ μπορούμε να διακρίνουμε δυο κατηγορίες:

- Τις πλατείες «τοπικά κέντρα»
- Τις πλατείες «υπερτοπικά κέντρα»

Οι πρώτες απευθύνονται στους κατοίκους συνοικίας όπου η απόσταση από την κατοικία είναι μικρή, ενώ οι λειτουργίες (τοπικό εμπόριο, εμπόριο τροφίμων, παιχνίδι για παιδιά) που τις περιβάλλουν τις κάνουν προσιτές στους χρήστες της. Οι δεύτερες απευθύνονται σε όλους τους κατοίκους της

πόλης λόγω του τύπου λειτουργιών που προσφέρουν (υπερτοπικό εμπόριο, αναψυχή) αλλά και της θέσης τους στον αστικό ιστό. Βρίσκονται κυρίως στο κέντρο της πόλης και η ιδιοποίησή τους μπορεί να είναι περιστασιακή ή και χρόνια (στέκια φοιτητών κ.λπ.).

Οι λόγοι για τους οποίους οι κάτοικοι συχνάζουν σε ορισμένες Αθηναϊκές πλατείες και προϋποθέσεις που θέλουν να πληρεί μια πλατεία για να λειτουργεί είναι:

- Να είναι εύκολα προσιτή. Είναι σημαντικό η πλατεία να είναι στο δρόμο για τη δουλειά, το σχολείο, τα καταστήματα.
- Να παρέχει ασφάλεια σε σχέση με τους άλλους χρήστες, από τα ατυχήματα, σε σχέση με την κυκλοφορία, καθώς και προστασία από τις καιρικές συνθήκες.
- Να αποτελεί πόλο έλξης των χρηστών και λειτουργιών έτσι ώστε να δίνει τη δυνατότητα πολλαπλών δραστηριοτήτων.
- Να λειτουργεί το στοιχείο της ιδιοποίησης:

Τη «χρόνια» ιδιοποίηση που δημιουργείται από λειτουργίες επαναλαμβανόμενες για μεγάλο χρονικό διάστημα τόσο που να χαρακτηρίζουν τη ζωή της πλατείας και πολλές φορές να της δίνουν και όνομα (π.χ. πλατεία Αγάμων).

Την «περιστασιακή» ιδιοποίηση από κάποια ομάδα ανθρώπων (π.χ. μια παρέα παιδιών ή υπερηλίκων) που κυρίως συναντάται στις συνοικιακές πλατείες.

Μέσα από την εξέταση των χαρακτηριστικών και της ζωής των πλατειών, έχει φανεί πως η ζωή και ο χώρος μιας πλατείας αντανακλούν τα οικονομικά, ιστορικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της Αθήνας. Οι πλατείες της Αθήνας, λοιπόν, δεν οφείλονται σε κάποιο σχεδιασμό. Είναι κυρίως δημιουργήματα μιας κοινωνίας, μιας καθημερινής κοινωνικής πρακτικής. Το κύριο χαρακτηριστικό τους δεν είναι η μορφολογία τους αλλά οι κοινωνικές πρακτικές των χρηστών τους. Άλλωστε η ελληνική κοινωνία δεν είναι κοινωνία παραγωγική. Οι επενδύσεις είναι χαμηλές και η οικονομία κινείται γύρω από την κατανάλωση. Έτσι, όλοι ψάχνουν να βρουν ένα νέο καταναλωτικό είδος προς εκμετάλλευση. Οι πλατείες αντανακλούν πιστά αυτήν την κατάσταση. Η ανεργία και η έλλειψη επαγγελματικών διεξόδων στην Ελλάδα έχουν ως αποτέλεσμα για τους νέους την παράταση των σπουδών τους. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, ότι η ανάπαυση είναι η κύρια λειτουργία των πλατειών της Αθήνας (χώροι καθιστικών, χώροι καφενείων κ.λπ.). Στους χώρους αυτούς δεν συχνάζουν υπερήλικες, αλλά νέοι. Τέλος, η κυριαρχία του αυτοκινήτου στους ελεύθερους χώρους της πλατείας είναι προφανής. Η πλατεία-κυκλοφοριακός κόμβος και η πλατεία χώρος-χώρος στάθμευσης, αποτελούν συχνά το χώρο των πλατειών της Αθήνας διασχίζοντάς τις σε τρίγωνα ή ημικυκλικά πεζοδρόμια με τρόπο που πολλές φορές περιορίζει κάθε άλλη λειτουργία. Οι πλατείες, λοιπόν, αποτελούν προνομιακούς χώρους για διάφορες καταναλωτικές δραστηριότητες που συγκεντρώνονται πάνω και γύρω από αυτές. Άλλωστε, όπως προαναφέρθηκε, οι καταναλωτικές λειτουργίες καταλαμβάνουν και κυριαρχούν στο χώρο της πλατείας. Έτσι οι σημερινές πλατείες κυριαρχούνται από την κατανάλωση και το αυτοκίνητο και πολύ λίγα είναι τα χαρακτηριστικά με ανάλογους χώρους της ιστορίας της πόλης ή με τις παραδοσιακές πλατείες των ελληνικών χωριών. Επαναλαμβάνοντας τον Henri Lefebvre θα πούμε ότι η πλατεία επιβιώνει στη σύγχρονη ελληνική πρωτεύουσα με μορφή εντελώς «ακρωτηριασμένη» και «αποδυναμωμένη» σε

σύγκριση με αυτό που υπήρξε, χώρος επικοινωνίας, επαφής με τους άλλους ανθρώπους, προνομιακός κοινωνικός χώρος. Αυτό που έμεινε άλλωστε δεν είναι τίποτε άλλο από ένα «προνομιακό χώρο» για την κατανάλωση και την κυκλοφορία, τις κυρίαρχες λειτουργίες της σημερινής ελληνικής κοινωνίας.

2.4 Σχεδιαστική προσέγγιση μιας πλατείας

Ο σχεδιασμός ενός δημόσιου χώρου και συγκεκριμένα μιας πλατείας αποτελεί αντικείμενο μεγάλης σημασίας και προσοχής. Η ζωή του ανθρώπου σε μια πόλη χωρίζεται σε ιδιωτική και δημόσια. Στους δημόσιους χώρους, εκεί που εκτυλίσσεται η δημόσια δράση και ζωή χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, καθώς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συνύπαρξη πολλών διαφορετικών ατόμων, με διαφορετικές αξίες, συνήθειες και προτιμήσεις. Ο σχεδιασμός έχει τη δυνατότητα να ρυθμίζει τις ανθρώπινες επαφές, για τον λόγο αυτό πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ανθρώπων οι οποίες είναι διαχρονικά σταθερές. Συγχρόνως όμως κατά τον σχεδιασμό μίας πλατείας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλα στοιχεία τα οποία καθορίζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά, όπως τα ένστικτα, οι ορμές, οι διαθέσεις, οι ανάγκες, οι επιθυμίες κ.ά.

Γενικά είναι δύσκολο να τεθούν συγκεκριμένοι κανόνες στον σχεδιασμό και τη διαμόρφωση μίας πλατείας, αφού δεν είναι μόνο το σχήμα ενός χώρου, ούτε τα λειτουργικά ή αισθητικά στοιχεία που τον συνθέτουν, που δίνουν ζωή σε μία πλατεία, αλλά ένας επιτυχής συνδυασμός στοιχείων και πολύπλοκων σχέσεων που δύσκολα υποτάσσει κανείς σε κανόνες. Μπορούμε ωστόσο, να επιχειρήσουμε να αναφέρουμε μερικά βασικά χαρακτηριστικά, τα οποία καλό είναι να λαμβάνονται υπόψη.

- Τοποθεσία
- Κλίμακα
- Σχήμα και μορφή
- Χρήσεις και δραστηριότητες
- Πολυπλοκότητα
- Γλυπτικός διάκοσμος

Η πλατεία αποτελεί τον κοινόχρηστο χώρο που χαρακτηρίζει τις ελληνικές πόλεις και τους ελληνικούς οικισμούς. Εξυπηρετεί ανάγκες λειτουργίας του δομημένου χώρου, αλλά και κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές, οικολογικές ανάγκες. Λόγω της αποστολής της και των αξιών που κουβαλά (ιστορικών, κοινωνικών, πολιτιστικών κ.ά.), συμβάλλει -συνδυαστικά με τον περίγυρο- στη δημιουργία πολιτισμικού τοπίου, γεγονός που υποδηλεί τη σημαντικότητα της παρουσίας της για τη συνέχεια ενός βασικού συνόλου, που διαμορφώνει ποιότητα και προοπτική.

Η πλατεία φτιάχτηκε για να λειτουργεί και να παράγει. Φτιάχτηκε για να είναι τόπος κι όχι χώρος. Είναι το ανοικτό πεδίο, το κενό, το ξάγναντο, το διέξοδο, το άφορτο, ο ανασασμός. Ταυτόχρονα αποτελεί πεδίο δραστηριοποίησης των ανθρώπων, τόπο συνεύρεσης, συναναστροφής, αναψυχής κι ανεμελιάς. Είναι τόπος λόγου, πράξης, παραγωγής, άσκησης πολιτιστικής, πολιτικής και κοινωνικής δραστηριότητας, πεδίο δράσης, αγώνων κι ανάπτυξης ιδεών. Είναι, γι' όλα αυτά, το τοπόσημο που ανάχθηκε σε σύμβολο. Τούτο, που προέκυψε ως ανάγκη παραγωγής στο πεδίο², αποτέλεσε το στοιχείο που έκανε εμβληματική την ελληνική πλατεία (του 19^{ου} αιώνα και του μεγαλύτερου μέρους του 20^{ου}), γιατί την ταύτισε με γεγονότα, με ιδέες, με παραστάσεις, με καταστάσεις, με βιώματα, με πράξεις και συνήθειες. Το χαρακτηριστικό κτίριο (συνήθως, ο ναός ή το δημαρχείο) ή το μνημείο σε αυτήν και ο συγχρωτισμός τους με τον περίγυρο, απέδωσαν στην αστική πλατεία μια κεντρικότητα στο χώρο -που σε αρκετές περιπτώσεις συνδυάστηκε με μνημειακότητα ή μεγαλοπρέπεια-, κάτι που ενίσχυσε την έννοια του τοπόσημου, πολύ δε περισσότερο του συμβόλου, που της αποδόθηκε.

Η αλλοτινή αστική πλατεία αποτελούσε πεδίο δραστηριοποίησης του ανθρώπου, αποτελούσε θα λέγαμε πεδίο ενέργειας, μέρος στο οποίο «ασκούνταν» ως ον κοινωνικό και πολιτικό. Ήταν σημείο αναφοράς, ήταν αφητηρία, πορεία και τέρμα ενεργειών, κέντρο-εστία του κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού βίου του. Οι επαναστάσεις στις πλατείες, οι συγκεντρώσεις σε αυτές, οι ατέλειωτες πολιτικές συζητήσεις στα ανθρώπινα πηγαδάκια των άοκνων αγορητών, οι συναντήσεις, οι συνενυρέσεις εκεί, οι συνεχείς περιδιαβάσεις και το «κλιώσιμο» των πλακών από τους επίμονους περιπατητές, δεν αποτελούσαν τίποτε περισσότερο από εκδηλώσεις της καθημερινής ζωής του αστού, που ικανοποιούσαν βασικές του ανάγκες: της συναναστροφής, της συλλογικότητας, της συνεύρεσης, της επικοινωνίας, της επαφής, της γειτονίας. Είχε, συνεπώς, βαθύτερο λόγο η ανθρώπινη παρουσία στις πλατείες, δεν τις γέμιζε απλά: τις πλάταινε, τις βάθαινε. Οι πλατείες, έτσι, μιλούσαν, αντηχούσαν, είχαν ενέργεια κι αυτό γιατί ήταν κατάφορτες με γεγονότα, με παραστάσεις, με βιώματα, με συναισθήματα, με αξίες. Εκεί, στο κενό της πόλης, στο άνοιγμά της, μπορούσες ν' ανασαίνεις κι ελεύθερος να αισθάνεσαι να επικοινωνείς, να εκφράζεσαι, να δρας. Αυτή ήταν η χρήση, αυτός κι ο ρόλος της πλατείας παλιά, ένας ρόλος ουσιαστικός, τον οποίον η ελληνική κοινωνία είχε πολύ εκτιμήσει.

Οι σημερινές αστικές πλατείες, όπως και άλλες μορφές κοινοχρήστων αστικών χώρων, μετατρέπονται σε πεδία άσκησης επιχειρηματικών κι εμπορικών δραστηριοτήτων, με την κατασκευή -φαραωνικών διαστάσεων συνήθως για τη μικρή χωρική κλίμακα του ανοικτού πεδίου- αναψυκτηρίων, εμπορικών κέντρων, εγκαταστάσεων που μόνον κατ' όνομα εξυπηρετούν τον αθλητισμό ή τον πολιτισμό κ.ά., μ' αποτέλεσμα -εμμέσως πλην σαφώς- να χάνεται η πρωταρχική-ουσιαστική χρήση τους και ο προορισμός τους. Τούτο οδηγεί σε ιδιότυπη ιδιοποίηση του κοινόχρηστου χώρου, με παράλληλη αμφισβήτησή του ως δημοσίου αγαθού, αφού η ανταλλακτική αξία που του αποδίδεται, τον καθιστά πεδίο δραστηριοτήτων ιδιωτικοοικονομικής φύσης. Η ευρύτατη και -δυστυχώς- μη συνειδητοποιημένη ανατροπή που επιφέρεται, έχει να κάνει με τη φύση των σχέσεων που αναπτύσσονται στον κοινόχρηστο χώρο, αφού ο δέκτης-κοινωνός άνθρωπος μετατρέπεται σε πελάτη-καταναλωτή και περιβάλλεται με τα κριτήρια της ιδιωτικότητας και του κέρδους. Εντέλει, το δικαίωμα να δρας ως πολίτης, ασκώντας τα πολιτικά σου δικαιώματα στο δημόσιο χώρο, αντικαθίσταται από το δικαίωμα του πελάτη, βάσει του οποίου αναπτύσσεται σχέση συναλλαγής με αντικείμενο το εμπορικό-υλικό αγαθό, κάτι που οπωσδήποτε λειτουργεί καταχρηστικά έως κατασταλτικά στη

λειτουργία του κοινοχρήστου χώρου ως δημοσίου αγαθού και στην απόλαυσή του ως τέτοιο. Η πλατεία Αθησυνίας πρόκειται για ένα συνούλευμα λειτουργιών που εναποτίθενται εκεί, αδιαφορώντας για τη συμβατότητα τους. Δύνανται ωστόσο να λειτουργούν αλληλοσυμπληρωματικά, ανατρέποντας καθιερωμένες απόψεις και υπερβαίνοντας τους περιορισμούς κανονιστικούς, αισθητικούς ή άλλους. Μια χαστική δομή, βασισμένη στην παραδοσιακή σημασιολογική και τοπολογική αντίληψη της αθηναϊκής εξειδικευμένης πια, αλλά και εμπλουτισμένης ή αλλοιωμένης κάτω από τις επιρροές του σύγχρονου «αγορά-ζειν'. Καταστάσεις που προκύπτουν εξ ανάγκης, από την έλλειψη σχεδιασμού, από την ιδιωτική πρωτοβουλία ή αυθαιρεσία, από απλή αδιαφορία και επικράτησης της λογικής της «εύκολης λύσης» έναντι της μελετημένης επέμβασης αποδεκτές σε ένα πλαίσιο καθολικής συνενοχής και ανοχής. Η αγορά κυριαρχεί καθώς η πλατεία είναι συνυφασμένη με αυτήν, ωστόσο το κολάζ λειτουργιών επιτρέπει στον χώρο να αποκτά πολλαπλή ταυτότητα. Έτσι, το βασικό μας μέλημα είναι να διαμορφώσουμε και να δημιουργήσουμε μια πλατεία που θα είναι επικεντρωμένη στις ανθρώπινες ανάγκες εντός ενός αστικού κέντρου. Η πλατεία Αθησυνίας σταματά να είναι ένα άναρχο εμπορικό παζάρι μικροαντικειμένων, διευθετούμε το χάος της, ορίζουμε το μέρος που θα βρίσκονται τα παλαιοπωλεία και εκμεταλλευόμαστε τον χώρο ώστε να σχεδιάσουμε από την αρχή μία πλατεία σύγχρονη που θα έχει να αφηγηθεί μία εντελώς διαφορετική ιστορία αυτή τη φορά.

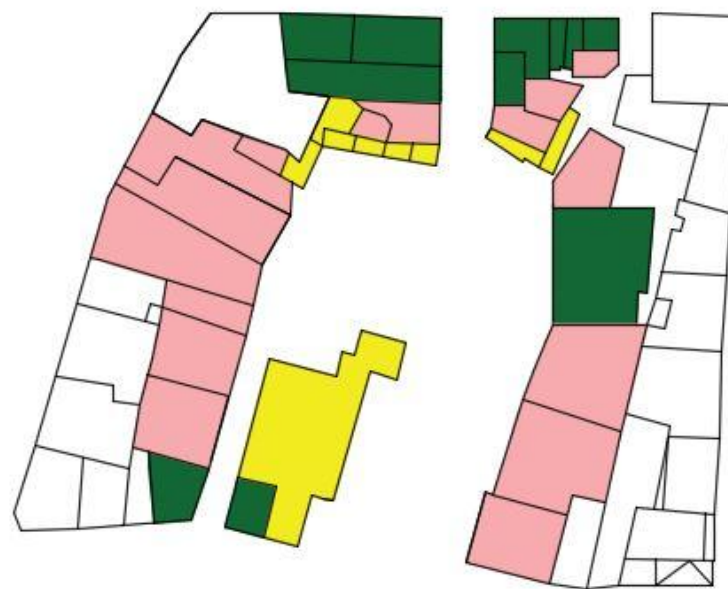
3. Αναλυτική περιγραφή-Αποτύπωση

Η πλατεία(Εικόνα 7) μαζί με τα κτίρια που την περιβάλλουν εκτείνονται σε 1446,6974 τ.μ.. Η πλατεία Αθησυνίας ανήκει στις "εσωστρεφείς" πλατείες. Η ονομασία αυτή είναι κάτι που προκύπτει από τη σχέση της με το δομημένο χώρο. Παρ' όλα αυτά μπορεί να γίνει αντιληπτή σε ένα μέρος της από την οδό Ερμού και την οδό Ηφαίστου. Στο κέντρο και κατά μήκος της υπάρχει παρτέρι χωρισμένο σε επτά τμήματα με δέντρα και χαμηλά φυτά, περιφραγμένα από χαμηλό μεταλλικό κιγκλίδωμα. Σε σημεία γύρω από τα παρτέρια βρίσκονται δημόσιοι κάδοι απορριμμάτων μεσαίου μεγέθους για τους επισκέπτες και το κοινό. Περιμετρικά της πλατείας υπάρχουν κτίρια, τα οποία θα μπορούσαμε να χωρίσουμε σε τρεις κατηγορίες, συγκριτικά με την κατασκευή τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων, λοιπόν, αποτελείται από σκυρόδεμα(Εικόνα 8-ροζ),λίγα κτίρια από πέτρα(Εικόνα 8-πράσινο), με μεταγενέστερες μεταλλικές προσθήκες κυρίως στις όψεις και στα σκέπαστρα. Το αμέσως επόμενο μεγάλο κτιριακό ποσοστό, είναι αυτό των εξ' ολοκλήρου μεταλλικών κατασκευών(Εικόνα 8-κίτρινο), οι οποίες είναι σαφώς μεταγενέστερες. Τέλος, τη μειοψηφία αποτελεί το κτίριο στην Αθησυνίας 3 το οποίο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο και προκειμένου να διατηρηθεί στο πέρασμα των χρόνων, έχει υποστεί ορισμένες διορθωτικές

Εικόνα 7: Πλατεία Αθησυνίας

επεμβάσεις. Στη νοτιοδυτική πλευρά της πλατείας υπάρχει ακόμη ένας “κτιριακός όγκος” ο οποίος ανήκει στη Τρίτη κατηγορία από τις προαναφερθείσες, καθώς αποτελείται από καταστήματα μόνο μεταλλικής κατασκευής(Εικόνα 8-κίτρινο).Οι προσόψεις όλων των κτιρίων, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, καλύπτονται από μεταλλικά ρολά προστασίας και φύλλα αλουμινίου. Από τη γέννηση της πλατείας η χρήση Τέλος, τη μειοψηφία αποτελεί το κτίριο στην Αβησσυνίας 3 το οποίο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο και προκειμένου να διατηρηθεί στο πέρασμα των χρόνων, έχει υποστεί ορισμένες διορθωτικές επεμβάσεις. Στη νοτιοδυτική πλευρά της πλατείας υπάρχει ακόμη ένας “κτιριακός όγκος” ο οποίος ανήκει στη Τρίτη κατηγορία από τις προαναφερθείσες, καθώς αποτελείται από καταστήματα μόνο μεταλλικής κατασκευής(Εικόνα 8-κίτρινο).Οι προσόψεις όλων των κτιρίων, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, καλύπτονται από μεταλλικά ρολά προστασίας και φύλλα αλουμινίου. Από τη γέννηση της πλατείας η χρήση της, έχει παραμείνει η ίδια, και δεν είναι άλλη από την μεταπώληση παλαιών αντικειμένων,έχοντας γίνει κάποιες προσθήκες σε κτίρια ώστε να στεγάσουν οι επιχειρήσεις. Εξάιρεση αποτελεί το διατηρητέο στην Αβησσυνίας 3, το οποίο στον όροφό του φιλοξενεί καφετέρια. Ακόμη υπάρχουν άλλα δυο καταστήματα εστίασης. Για τον φέροντα οργανισμό και τις τοιχοποιίες των κτιρίων δεν μπορούμε να μιλήσουμε με σιγουριά από τις όψεις τους. Γι’αυτό δεν αναλύεται περαιτέρω αυτό το κομμάτι.

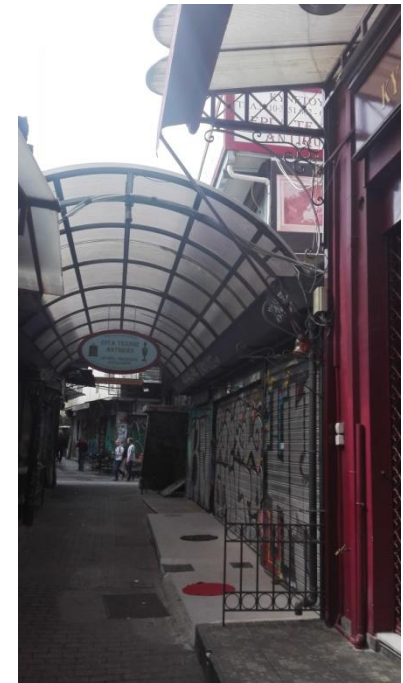
Εικόνα 8:Κάτοψη πλατείας Αβησσυνίας με διαχωρισμό χρώματος στον φέροντα οργανισμό.

3.1 Επιχρίσματα

Τα επιχρίσματα εξωτερικά είναι από ασβεστοκονίαμα, διαφέρουν όμως οι τεχνοτροπίες. Αλλού παρατηρούμε λείες επιφάνειες και αλλού πιο άγριες υφές. Στα μεταλλικά κτίρια, τις τοιχοποιίες αντικαθιστούν ρολά αλουμινίου και μεταλλικά πάνελ. Όλες οι προσόψεις των καταστημάτων που φιλοξενούνται στα κτίριά μας τις ώρες που δεν λειτουργούν καλύπτονται από αλουμινένια ρολά, των οποίων το μέγεθος καλύπτει στο μεγαλύτερο ποσοστό τους τις τοιχοποιίες των προσόψεων.

3.2 Στέγες

Καμία από τις αρχικές στέγες των κτιρίων δεν έχει διατηρηθεί έως σήμερα. Στο διατηρητέο που σήμερα στεγάζεται το κατάστημα εστίασης “Λουκούμι” παρατηρούμε ένα τμήμα κεραμοσκεπής καθώς και σε κάποια κτίρια στις εισόδους της πλατείας(Εικόνα 9,10). Όλα τα υπόλοιπα κτίρια έχουν στέγες από πιο καινούργια πάνελ πολυουρεθάνης ή από παλαιότερα χαλυβδόφυλλα και λαμαρίνες. Στα κτίρια ανατολικά της πλατείας, όπου βρίσκονται και τα δύο εκ των τριών καταστημάτων εστίασης παρατηρούμε τη χρήση επιπλέον μεταλλικών στεγάστρων σε σχήμα “Γ” με γωνιές σιδήρου, αλλού περίτεχνες, αλλού πιο απλές(Εικόνα 8). Η τοποθέτησή τους δεν παρουσιάζει κάποια συνέχεια. Όπου υπάρχουν τέντες είναι τοποθετημένες κάτω από αυτές. Τέλος στην οδό Κυνέττου δημιουργείται μία στοά(Εικόνα 8) με ένα ημικυκλικό μεταλλικό στέγαστρο καλυμμένο με πάνελ πλέξιγκλας.

Εικόνα 8: Στοά και τμήμα μεταλλικών στεγάστρων

Εικόνα 9: Τμήμα Κεραμοσκεπής στην είσοδο της πλατείας

Εικόνα 10: Τμήμα Κεραμοσκεπής στην είσοδο της πλατείας

3.3 Ανοίγματα- Κουφώματα

Τα ανοίγματα στις προσόψεις των κτιρίων είναι πολύ συγκεκριμένα εφόσον καθορίζουν και εξυπηρετούν την εμπορική χρήση των κτιρίων. Στα μεταλλικά ισόγεια κτίρια υπάρχει ένα μεγάλο κεντρικό άνοιγμα το οποίο είναι το μοναδικό και αποτελεί την είσοδο του καταστήματος (Εικόνα 11). Στα υπόλοιπα κτίρια δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις, καθώς η χρήση παραμένει η ίδια και η διαμόρφωση των ανοιγμάτων έχει γίνει με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Η διαφοροποίηση γίνεται στα τρία καταστήματα εστίασης, στα οποία μπορεί το κεντρικό άνοιγμα να παραμένει το ίδιο, έχει όμως διαχωριστεί για αισθητικούς λόγους σε παράθυρα και πόρτες. Επίσης υπάρχουν παράθυρα στα κτίσματα που έχουν ορόφους, αν και αυτά αποτελούν μειοψηφία. Τις

ώρες που δεν λειτουργούν τα καταστήματα, για λόγους προστασίας τα ανοίγματα αυτά καλύπτονται με μεταλλικά ρολά σε όλα τα κτίρια. Στα εμπορικά με αδιαφανή ρολά και στα υπόλοιπα με ρολά τύπου πλέγμα που επιτρέπουν μερική όραση στον εσωτερικό χώρο. Τα κουφώματα στα ισόγεια όλων των κτιρίων είναι μεταλλικά. Στο διατηρητέο κτίριο στην Αβησσυνίας 3(Εικόνα 12), βάση σχετικής νομοθεσίας⁵ έχουν διατηρηθεί –αναπαλαιωμένα- τα ξύλινα κουφώματα με τζαμιλίκια. Στα υπόλοιπα κτίρια, όσα έχουν ανοίγματα και στους παραπάνω ορόφους είναι και εκεί μεταλλικά τα κουφώματά τους(Εικόνα 13).

Εικόνα 11: Δείγμα μεταλλικού ρολού

Εικόνα 12: Διατηρητέο κτίριο(Αβησσυνίας 3)-ξύλινα κουφώματα

Εικόνα 13: Δείγμα μεταλλικών κουφωμάτων

⁵ Χάρτα της Βενετίας(Μάιος 1964)

3.4 Χρωματισμοί

Οι χρωματισμοί στο εξωτερικό των κτιρίων ποικίλουν. Βλέπουμε αλλοιώσεις αλλά τα χρώματα παραμένουν ευδιάκριτα. Κυριαρχεί το μπεζ, το κίτρινο, το γκρι και το μπορντό. Βέβαια σε όλα τα κτίρια της πλατείας έχουν παρέμβει οι «καλλιτέχνες του δρόμου» με γκράφιτι(Εικόνα 14,15) τα οποία σχεδόν καλύπτουν τα αρχικά χρώματα.

Εικόνα 14: Τμήμα όψης καλυμμένης με γκράφιτι

Εικόνα 15: Τμήμα όψης καλυμμένης με γκράφιτι

3.5 Δάπεδο

Σε όλο το εύρος της πλατείας παρατηρούμε τον ίδιο τρόπο κατασκευής στο δάπεδο(Εικόνα 16). Γρανιτένιοι κυβόλιθοι με αρμούς καλύπτουν το έδαφος της, ενώ σε σημεία παρατηρούνται σχέδια με γεωμετρικά σχήματα. Ακόμη υπάρχει πεζοδρόμιο περιμετρικά της πλατείας, το οποίο σε ορισμένα σημεία διακόπτεται. Είναι δομημένο με τετράγωνες πλάκες, κατασκευασμένες από σκυρόδεμα και κόνιαμα.

Εικόνα 16: Τμήμα δαπέδου πλατείας

4. Παθολογία

4.1 Τοιχοποιία- Προσόψεις-Χρωματισμοί

Η τοιχοποιία στις προσόψεις των κτιρίων έχουν επιφανειακές φθορές στους χρωματισμούς και στο επίχρισμα. Τα χρώματα είναι σαφώς αλλοιωμένα και ξεθωριασμένα. Η μεγαλύτερη βέβαια αλλοίωση δεν οφείλεται σε καιρικές συνθήκες ή φυσικές φθορές, αλλά στην ανθρώπινη παρέμβαση. Πιο συγκεκριμένα σε όλες τις όψεις, τόσο στην τοιχοποιία όσο και στα μεταλλικά ρολά, υπάρχουν ζωγραφισμένα γκράφιτι, που καλύπτουν σχεδόν όλο το εύρος των προσόψεων, ειδικά όταν τα καταστήματα είναι κλειστά.

4.2 Στέγες

Οι στέγες των κτιρίων όπως αναφέραμε και νωρίτερα είναι στην πλειοψηφία τους μεταλλικές. Έτσι, με την πάροδο των ετών και λόγω των καιρικών φαινομένων παρατηρείται οξείδωση στα μέταλλα και σε ορισμένα σημεία διάβρωση. Η κεραμοσκεπή στο διατηρητέο κτίριο στην οδό Αβησσυνίας 3(Λουκούμι) έχει υποστεί ανακατασκευή με αποτέλεσμα η σημερινή της κατάσταση να είναι αρκετά καλή. Στα υπόλοιπα κτίρια έχουν προστεθεί από επάνω διάφορα μεταλλικά πάνελ και δεν γνωρίζουμε την ακριβή τους κατάσταση. Τέλος, το μεταλλικό στέγαστρο της στοάς είναι μεταγενέστερη προσθήκη οπότε βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση.

4.3 Δάπεδο

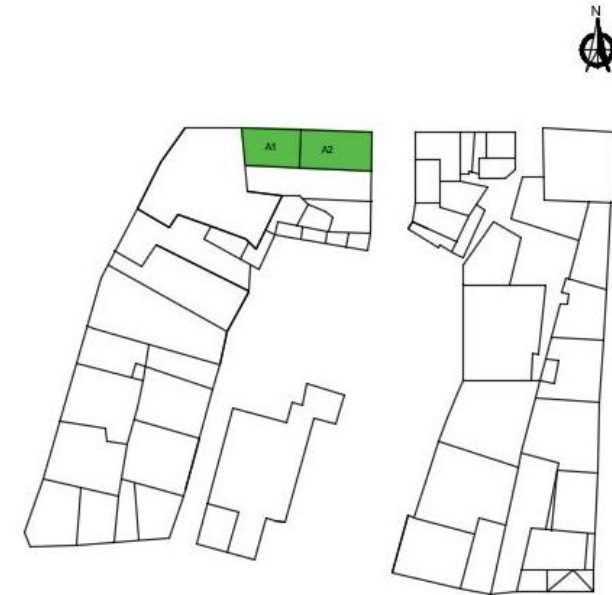
Οι φθορές που παρατηρούμε στην πλατεία είναι επιφανειακές και προκύπτουν κυρίως από κακή χρήση. Απορριμματοφόρα φορτηγά και παρόμοια μεγάλου βάρους οχήματα εισέρχονται καθημερινά στην πλατεία προκειμένου να εξυπηρετηθεί η λειτουργία των καταστημάτων και η ανανέωση των εμπορευμάτων. Επίσης Ι.Χ. οχήματα παράνομα κυκλοφορούν και σταθμεύουν σε ορισμένα σημεία της πλατείας. Όλα τα παραπάνω συμβάλουν στην εμφάνιση παθολογίας.

4.4 Αναλυτική περιγραφή Παθολογίας-Σχέδια Αποτύπωσης

Βόρεια όψη 1(Οδός Ερμού)

Εικόνα 17:Βόρεια όψη 1(Οδός Ερμού)

Εικόνα 18:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

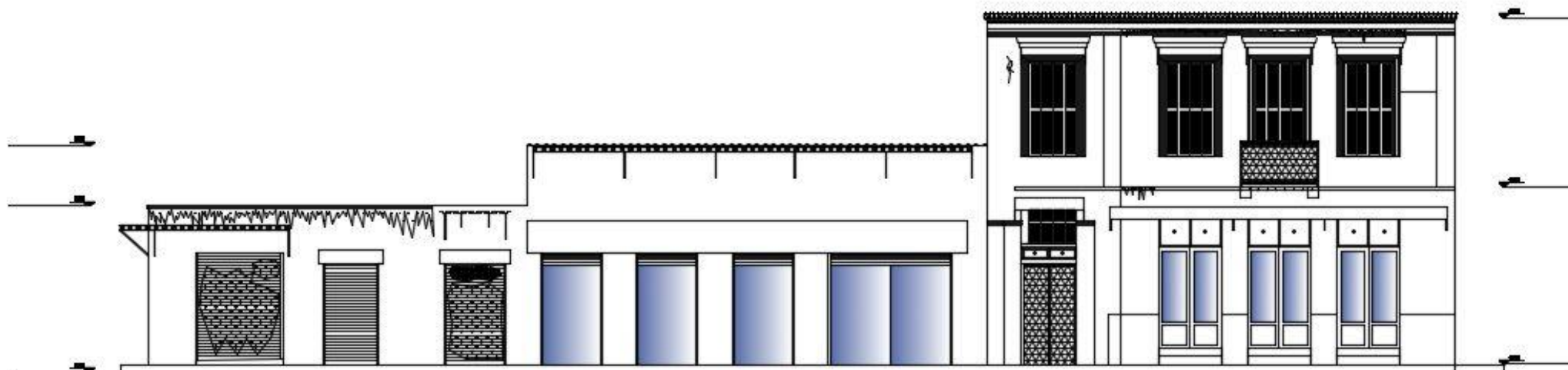
Στα κτίρια A1,A2(Εικόνα 17,18) στεγάζονται επιχειρήσεις. Οι όψεις τους είναι αδιάφορες και οι φθορές που εντοπίζονται εδώ είναι κυρίως φθορές από γκράφιτι στα μεταλλικά ρολά και εμφάνιση υγρασίας στο επάνω μέρος των κτιρίων. Στο σχέδιο αποτύπωσης υπάρχει ένα διατηρητέο, ανακαινισμένο κτίριο ακριβώς δίπλα που θεωρήσαμε σωστό να σχεδιαστεί ώστε να δείξουμε την αντίθεση των κτιρίων που περιβάλλουν την πλατεία Αθησυνίας με ένα κτίριο αρχιτεκτονικής σημασίας.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- θορό με graffiti
- οξείωση σιδήρου
- αποφλοίωση σιχρέματος
- αποσάθρωση σιχρέματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- κατάρρευση σιχρέματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σιχρέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ 1(ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ)

ΑΡ. ΣΧ. ΕΜΒΛΟΥ Π041

Βόρεια Όψη 2(Οδός Ερμού)

Εικόνα 19: Βόρεια Όψη 2(Οδός Ερμού)

Εικόνα 20: Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

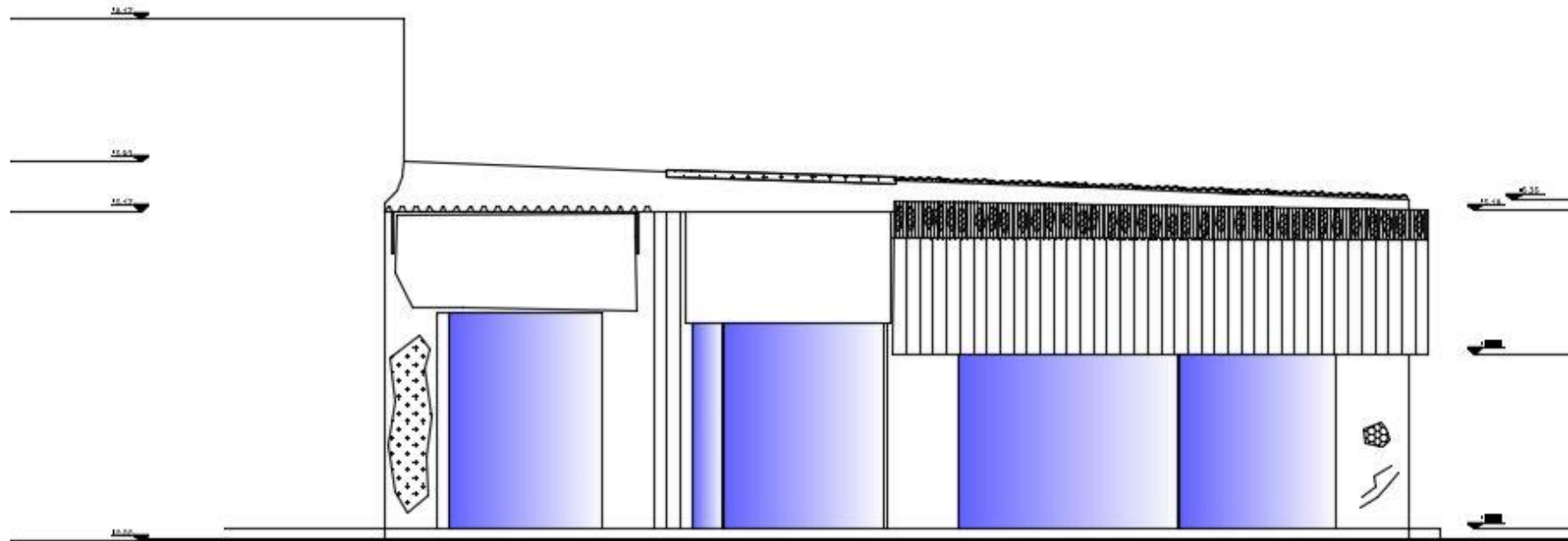
Στα κτίρια A11,A17,18,A19 στεγάζονται επιχειρήσεις. Οι όψεις του είναι αδιάφορες και κατασκευασμένες πρόχειρα. Οι φθορές που εντοπίζονται είναι επιφανειακές ρωγμές, οξείδωση μετάλλων στα μεταλλικά πάνελ στέγασης καθώς και φθορές από γκράφιτι.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ☒ φθορά με graffiti
- ▨ οξείδωση σιδήρου
- ▩ αποφλοίωση επιχρίσματος
- ▧ αποσάθρωση επιχρίσματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- ▤ κατάρρευση επιχρίσματος
- ▧ ρωγμή
- ▩ αποσάθρωση σκυροδέματος
- ◻ εμφάνιση υγρασίας

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ 2(ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ)

ΑΡ.ΣΧΕΔΙΟΥ:Π012

Δυτική Όψη 1(Είσοδος από Ερμού)

Εικόνα 21: Δυτική Όψη 1(Είσοδος από Ερμού)

Εικόνα 22:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στις όψεις των κτιρίων A2,A3,A4,A7(Εικόνα 21,22)εντοπίζονται σε μεγάλη επιφάνεια φθορές από γκράφιτι, σε κάποια λίγα,μικρής επιφάνειας, σημεία παρατηρείται αποφλοίωση του επιχρίσματος, αποσάθρωση του σκυροδέματος και επιφανειακές ρωγμές.

Εικόνα 23: Δυτική Όψη 1(Είσοδος από Ερμού)

Εικόνα 24: Δυτική Όψη 1(Είσοδος από Ερμού)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

 φθορά με graffiti

 οξείδωση σιδήρου

 αποφλοίωση επιχρίσματος

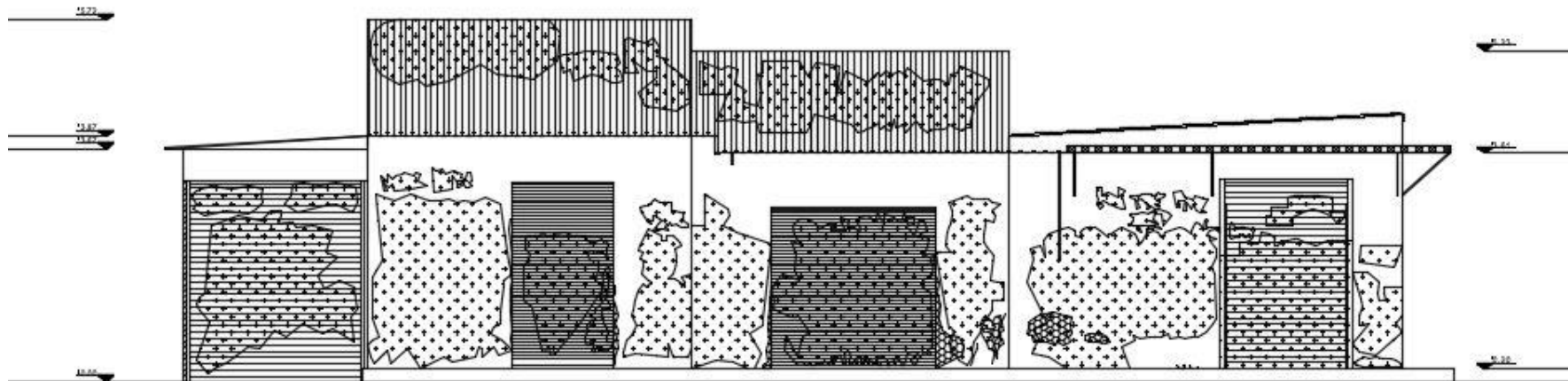
 αποσάθρωση επιχρίσματος

 κατάρρευση επιχρίσματος

 ρωγμή

 αποσάθρωση σκυροδέματος

 εμφάνιση υγρασίας

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ 1

ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: Π001

Ανατολική Όψη 3(Είσοδος από Ερμού)

Εικόνα 25: Ανατολική Όψη 3(Είσοδος από Ερμού)

Εικόνα 26: Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στις όψεις των κτιρίων A11,A12,A13,A14(Εικόνα 25,26)παρατηρείται σε ένα μικρό τμήμα αποσάθρωση του σκυροδέματος και εκταταμένες φθορές από γκράφιτι. Τέλος, τμηματικά υπάρχει οξείδωση σιδήρου στα πρόχειρα μεταλλικά στέγαστρα που έχουν τοποθετηθεί.

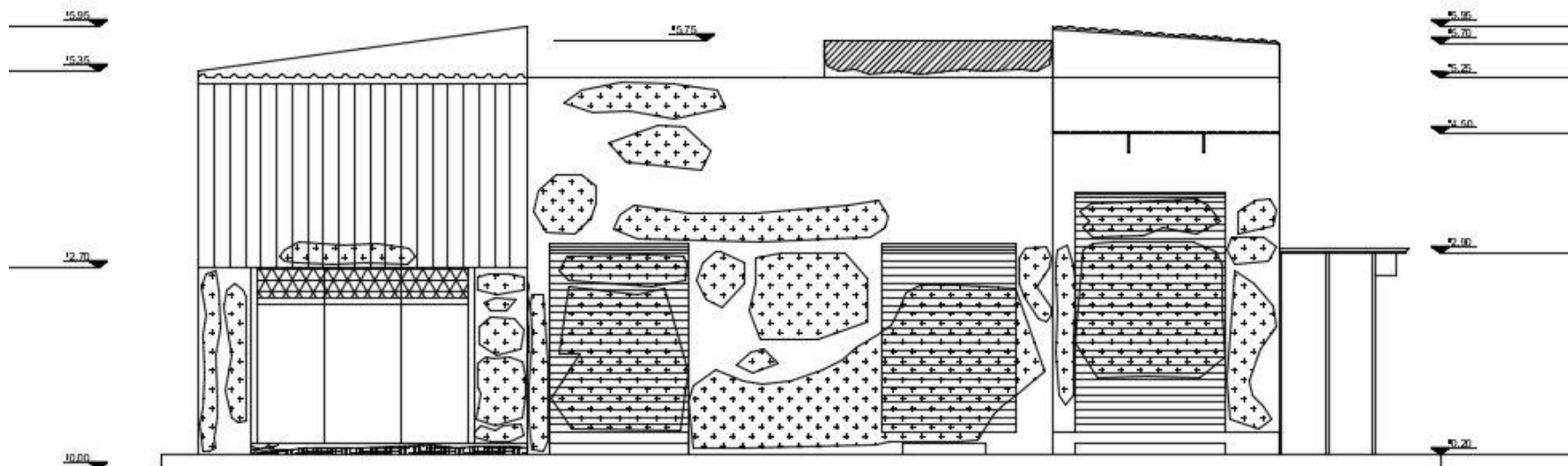
Εικόνα 27: Κολάζ φωτογραφιών που απεικονίζει τις φθορές που εντοπίζονται στην Ανατολική Όψη 3 (Είσοδος από Ερμού)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- φθορά με graffiti
- οξείδωση σιδήρου
- αποφλοίωση επιχρίσματος
- αποσάθρωση επιχρίσματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- κατάρρευση επιχρίσματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ 3

ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: ΠΘ10

Βόρεια Όψη 3(εντός πλατείας)

Εικόνα 28: Κολάζ φωτογραφιών που απεικονίζει τις φθορές που εντοπίζονται στη Βόρεια Όψη 3(εντός πλατείας)

Εικόνα 29: Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Τα κτίρια A7,A8,A9,A10(Εικόνα 28,29)είναι πρόχειρες μεταλλικές κατασκευές που έχουν εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι και σε κάποια σημεία παρατηρείται οξείδωση σιδήρου.

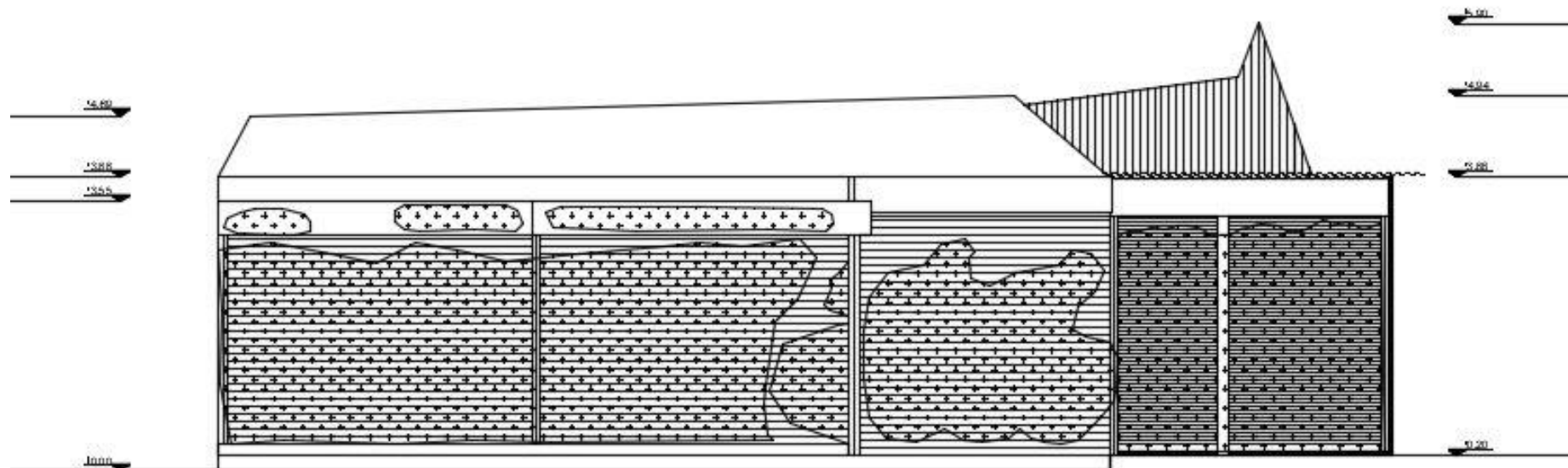
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- φθορά με graffiti
- οξείδωση σιδήρου
- αποφλοιώση επιχρίματος
- αποσάθρωση επιχρίματος

- κατάρρευση επιχρίματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ 3(ΕΝΤΟΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ)

ΑΡ.ΣΧΕΔΙΟΥ:Π002

Βόρεια Όψη 4(Εντός Πλατείας)

Εικόνα 30:Βόρεια Όψη 4(Εντός Πλατείας)

Εικόνα 31:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Τα κτίρια A14,A15(Εικόνα 30,31)είναι πρόχειρες μεταλλικές κατασκευές που φέρουν εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι. Σε λίγα σημεία παρατηρείται φθορά λόγω υγρασίας.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ☐ φθορά με γραφίτ
- ▨ οξείδωση σιδήρου
- ▩ αποφλοιώση επιχρίματος
- ▧ αποσάθρωση επιχρίματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- ▤ κατάρρευση επιχρίματος
- ▧ ρωγμή
- ▣ αποσάθρωση σκυροδέματος
- ◻ εμφάνιση υγρασίας

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ 4(ΕΝΤΟΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ)

ΑΡ.ΣΧΕΔΙΟΥ:ΠΕ09

Ανατολική Όψη 2

Εικόνα 32: Διατηρητέο κτίριο(Λουκούμι)στην Ανατολική Όψη 2

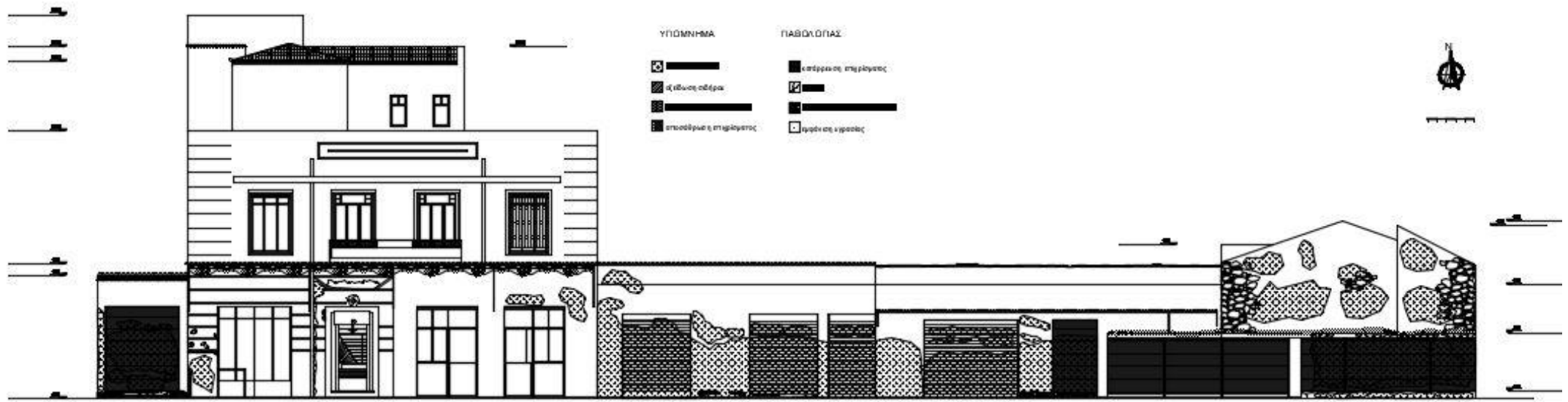

Εικόνα 33:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στην Ανατολική Όψη 2 βρίσκεται το μοναδικό διατηρητέο κτίριο στην πλατεία Αβησσυνίας, κτίριο B2(Λουκούμι) δεν εμφανίζει βασικές φθορές, μόνο φθορά από γκράφιτι, καθώς έχει ανακαινιστεί πρόσφατα. Τα υπόλοιπα κτίρια B1, B3, B4, B5 (Εικόνα 33) εμφανίζουν εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι, μικρά τμήματα με αποσάθρωση σκυροδέματος και στις μεταλλικές κατασκευές εντοπίζεται οξείδωση σιδήρου.

Εικόνα 34:Κολάζ φωτογραφιών για απεικόνιση των φθορών στην Ανατολική Όψη 2

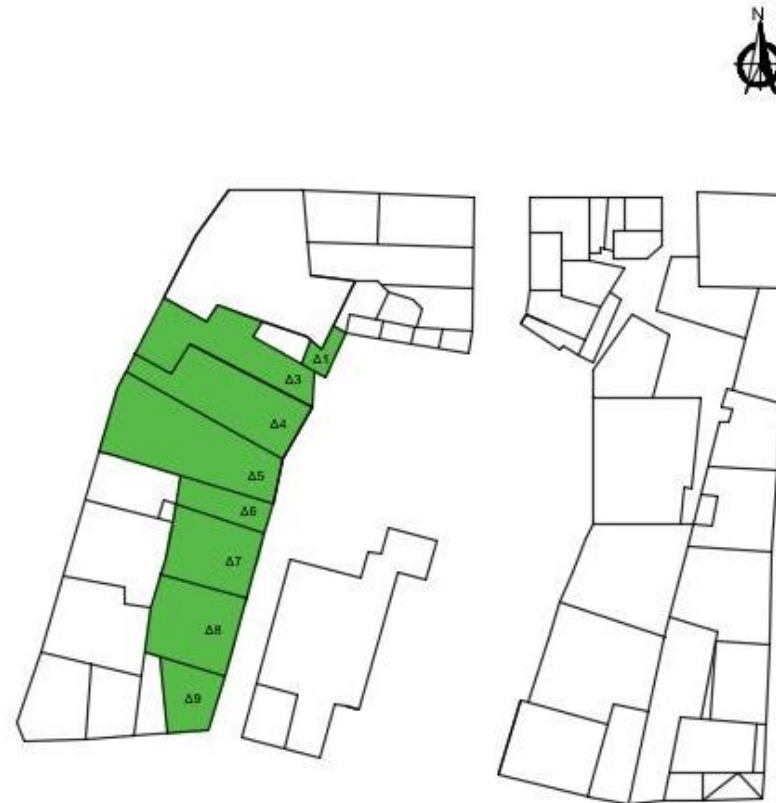

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ 2

Δυτική Όψη 2

Εικόνα 35:Τμήμα Δυτικής Όψης 2

Εικόνα 36:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στα κτίρια Δ1,Δ3,Δ3,Δ5,Δ6,Δ7,Δ8,Δ9(Εικόνα 36)εμφανίζεται εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι. Αναλυτικότερα στο κτίριο Δ1(Εικόνα 36)εντοπίζονται σε μικρή επιφάνεια κατάρρευση επιχρίσματος. Στο κτίριο Δ3(Εικόνα 36)εμφανίζονται σε μικρά τμήματα αποφλοίωση και κατάρρευση επιχρίσματος,καθώς

και μικρές επιφανειακές ρωγμές. Στο κτίριο Δ4(Εικόνα 36) εμφανίζεται σε μικρό τμήμα αποσάθρωση σκυροδέματος και εμφάνιση υγρασίας. Παρατηρείται οξείδωση σιδήρου στα μεταλλικά του στοιχεία και μικρές επιφανειακές ρωγμές. Τα κτίρια Δ5,Δ7,Δ8 εμφανίζουν εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι. Το κτίριο Δ6 στεγάζεται ένα καφέ, είναι ανακαινισμένο και δεν παρατηρήθηκε κάποια φθορά. Το κτίριο Δ9 εμφανίζει εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι,σε μικρά τμήματά του υπάρχει αποσάθρωση του σκυροδέματος και του επιχρίσματος, κάποια μεταλλικά στοιχεία έχουν οξειδωθεί, τέλος υπάρχουν μικρές επιφανειακές ρωγμές.

Εικόνα 37: Τμήματα παθολογίας Δυτικής Όψης 2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

φθινό με φρέσι	καταρρευση επιχρισματος
οξείωση σιδήρου	ραγισή
αποφ. οξεία επιχρισματος	αποσβρωση ακυρωματος
αποσβρωση επιχρισματος	αφαιρηση υγρασιας

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ 2

4P_2X.E6.D0Y:1003

Νότια Όψη 1

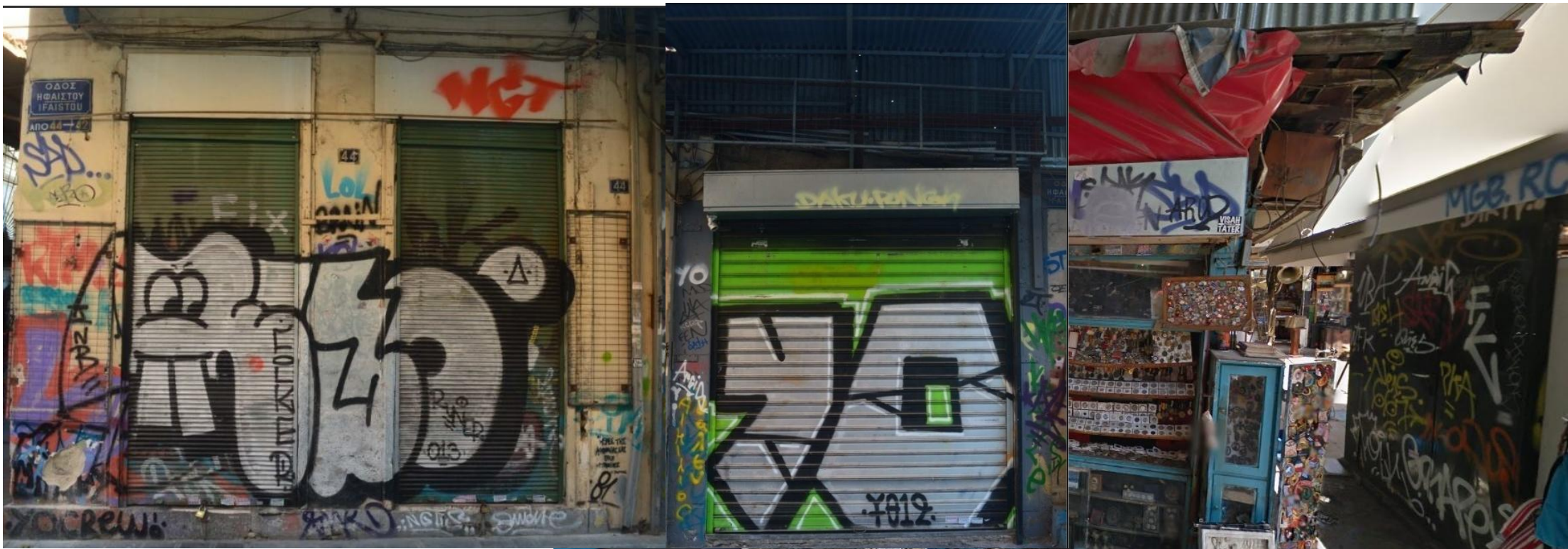

Εικόνα 38:Τμήμα Νότιας Όψης 1

Εικόνα 39:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Η Νότια όψη 1, στα κτίρια Δ9,Γ1(Εικόνα 39) και στο τμήμα του συμπλέγματος Γ2(Εικόνα 39), εμφανίζει εκτεταμένες φθορές από γκράφιτι.Τμηματικά εντοπίζεται αποσάθρωση επιχρίσματος και σκυροδέματος.

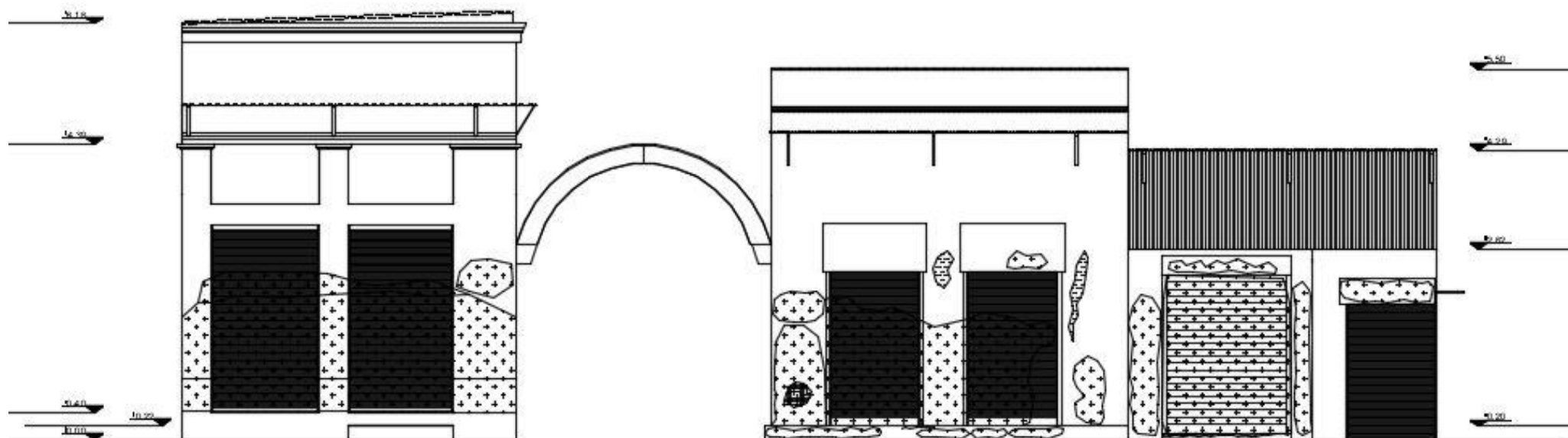
Εικόνα 40: Κολάζ φωτογραφιών για απεικόνιση φθορών στη Νότια Όψη 1

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- φθορά με graffiti
- οξείδωση σιδήρου
- αποφλοίωση επιχρίσματος
- αποσάθρωση επιχρίσματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- κατάρρευση επιχρίσματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ 1

ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: Π604

Ανατολική Όψη 1

Εικόνα 41: Τμήμα της Ανατολικής Όψης 1

Εικόνα 42: Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στην Ανατολική πλευρά του συμπλέγματος Γ2(Εικόνα 42) παρατηρείται εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι. Τα κτίρια των παλαιοπωλείων που στεγάζονται εκεί είναι κατασκευασμένα από πρόχειρες μεταλλικές κατασκευές. Δεν παρατηρούνται άλλες αξιοσημείωτες φθορές.

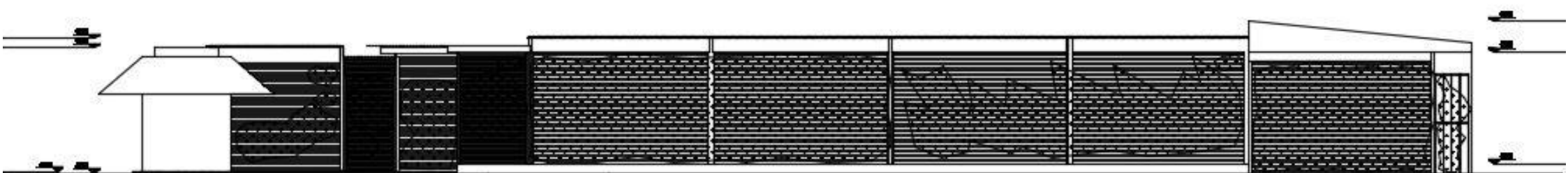
Εικόνα 43:Κολάζ φωτογραφιών για την απεικόνιση του μεγέθους της φθοράς από τα γκράφιτι

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- φθορά με γραffiti
- οξείδωση αιδήρου
- αποφλοίωση επιχρίματος
- αποσάθρωση επιχρίματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- κατάρρευση επιχρίματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ 1

ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: Γ1805

Νότια Όψη 2

Εικόνα 44:Τμήμα Νότιας Όψης 2

Εικόνα 45:Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Τα κτίρια στην Νότια Όψη 2 του συμπλέγματος Γ2(Εικόνα 45)είναι πρόχειρες μεταλλικές κατασκευές και παρουσιάζουν εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι.

Εικόνα 46: Κολάζ φωτογραφιών για απεικόνιση της εκτεταμένης φθοράς από τα γκράφιτι

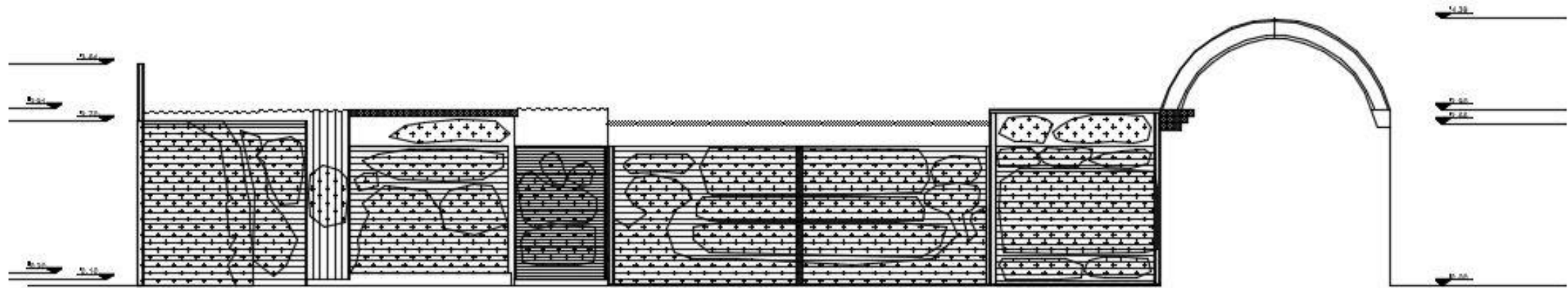
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- φθορά με graffiti
- οξείδωση σιδήρου
- αποφλοίωση επιχρίσματος
- αποσάθρωση επιχρίσματος

- κατάρρευση επιχρίσματος
- ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ 2

ΑΡ.ΣΧΕΔΙΟΥ:Π906

Δυτική Όψη 3

Εικόνα 47: Απεικόνιση τμήματος της Δυτικής Όψης 3

Εικόνα 48: Τοποθεσία κτιρίων στην κάτοψη με ένδειξη χρώματος

Στην Δυτική Όψη 3 στο σύμπλεγμα κτιρίων Γ2(Εικόνα 48) παρατηρείται εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι. Σε μικρά τμήματα βλέπουμε αποφλοίωση του επιχρίσματος και στη δυτική όψη του κτιρίου Γ1(Εικόνα 48) έχουμε αποσάθρωση του σκυροδέματος καθώς και εκτεταμένη φθορά από γκράφιτι.

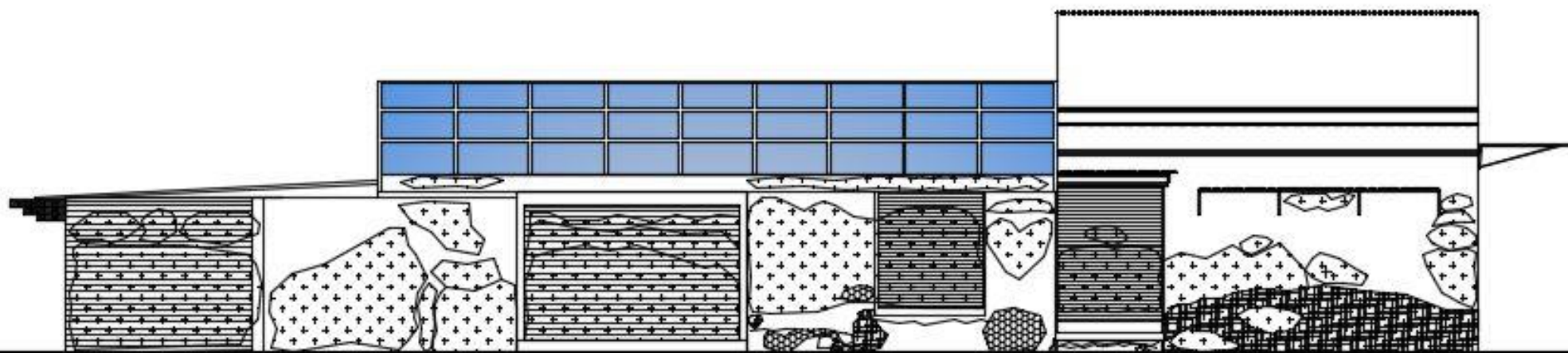
Εικόνα 49: Κολάζ φωτογραφιών για την απεικόνιση των φθορών στη Δυτική Όψη 3

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ☒ φθορά με graffiti
- ▨ οξείδωση αιδήρου
- ▩ αποφλοίωση επιχρίσματος
- ▧ αποσάθρωση επιχρίσματος

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- ▬ κατάρρευση επιχρίσματος
- ↘ ρωγμή
- αποσάθρωση σκυροδέματος
- εμφάνιση υγρασίας

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ 3

ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: ΠΒ/07

5. Πρόταση

5.1. Στόχοι και σκοπιμότητα επέμβασης

Έπειτα από την παραπάνω ανάλυση, καταλήγουμε στο ότι η πλατεία Αβησσυνίας δεν είναι καθόλου «φιλική» και προσεγγίσιμη από τον σύγχρονο άνθρωπο της πόλης. Η πλατεία είναι ένα ανοιχτό συγκρότημα καταστημάτων και δεν προσεγγίζει με κάποιο άλλο τρόπο των άνθρωπο. Θεωρούμε πως αυτό πρέπει να αλλάξει δραστικά και να σχεδιαστεί ουσιαστικά από την αρχή, διατηρώντας μόνο κάποια κτίρια του βασικού σκελετού που την περιστοιχίζουν και ουσιαστικά τη δημιουργούν. Οι επεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν είναι σίγουρα δραστικές προκειμένου να γίνει ένας χώρος βιώσιμος όπου θα μπορεί να προσεγγίζεται από όλες τις ηλικίες. Παράλληλα, πρέπει να αντιμετωπιστούν τα κατασκευαστικά προβλήματα των κτισμάτων που θα παραμείνουν, να διευθετηθεί το τωρινό της χάος, κατασκευαστικά και μορφολογικά, έτσι ώστε να εξυπηρετούν τον στόχο μας.

5.2 Κεντρική Ιδέα

Η πλατεία Αβησσυνίας βρίσκεται σε ένα μεταβατικό σημείο του κέντρου της Αθήνας, εκεί που τελειώνει το Μοναστηράκι και λίγο πριν αρχίσει το Θησείο. Δεν περιέχει δική της ταυτότητα γι' αυτό και ο επισκέπτης την προσπερνά, αν δεν θέλει να αγοράσει κάτι από τα παλαιοπωλεία. Η μόνη χρήση όπως αναφέραμε ήδη είναι εμπορική. Παρόλα αυτά, βρίσκεται ανάμεσα σε δύο κεντρικούς δρόμους της πόλης, την οδό Ερμού και την οδό Ηφαίστου που αποτελούν δύο κύριες εμπορικές «αρτηρίες». Έτσι, η συνθετική μας πρόταση κυρίως βασίζεται στην δημιουργία ταυτότητας που θα βοηθήσει την πλατεία να αποκτήσει έναν βασικό ρόλο στο κέντρο της πόλης. Η πλατεία Μοναστηρακίου είναι ο κοντινότερος πόλος έλξης πολλών και διαφορετικών ανθρώπων, που όμως παρατηρείται πλήρης έλλειψη χώρων δραστηριοτήτων. Έτσι θελήσαμε να δημιουργήσουμε έναν χώρο που θα καλύπτει πολλές και διαφορετικές ανάγκες με στόχο να προσελκύσουμε όλο αυτόν τον κόσμο από το Μοναστηράκι στην πλατεία Αβησσυνίας. Οι κύριες αλλαγές που περιλαμβάνει η πρόταση αφορούν τη νοητή ή πραγματική επαφή όλων των κτηρίων με τον άνθρωπο. Τη δημιουργία άμεσης και λειτουργικής σχέσης των καταστημάτων και των ενδιάμεσων ανοιχτών χώρων με τους περαστικούς, τους επισκέπτες, αλλά και τους εργαζόμενους. Κύριος σκοπός όλων αυτών των αλλαγών είναι η αναβάθμιση της πλατείας και η δημιουργία μίας λειτουργικής γειτονιάς στο κέντρο της πόλης. Συνθετικά οι λειτουργίες διαχωρίζονται αισθητά από τους όγκους και τις πορείες στον χώρο που έχουν δημιουργηθεί, ώστε να βοηθούν τον επισκέπτη στην περιήγηση του. Τα κτίρια θα

χρησιμοποιηθούν κυρίως ως αντικερί, καφέ και ορισμένα information spaces. Επίσης, έχουμε δημιουργήσει έναν χώρο πρασίνου που θα μπορεί ο επισκέπτης να μαθαίνει για τα φυτά αλλά και να φυτεύει μόνος του ό,τι επιλέξει. Είναι ένα στοιχείο που λείπει από το κέντρο της πόλης και με αυτόν τον τρόπο θα βοηθήσει τους ανθρώπους όλων των ηλικιών να έρθουν εν μέρη πιο κοντά στη φύση. Τέλος, ο μικρός όγκος κτιρίων στο μέσο της πλατείας, προτείνουμε να αντικατασταθεί με οργανωμένη πίστα για άσκηση αθλημάτων όπως το skate και το inline skating. Ύστερα από τη διεκπεραίωση των απαραίτητων ενεργειών και επεμβάσεων, κατά την κρίση μας θα αυξηθεί το ενδιαφέρον από το κοινό και δη τους νέους, να επισκεφθούν το χώρο, να τον γνωρίσουν και να περάσουν δημιουργικό χρόνο είτε σε εστίες χαλάρωσης, είτε κάνοντας παραδοσιακές αγορές αλλά και αθλητικές δραστηριότητες.

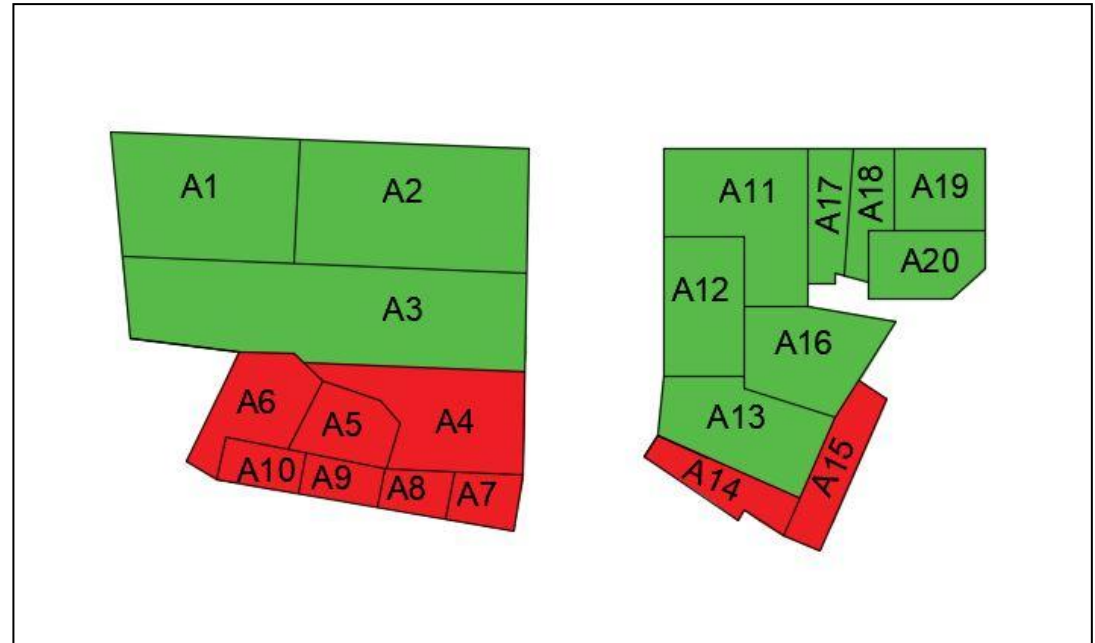
5.3 Συνθετική και Μορφολογική Ανάλυση

Τα κτίρια A1,A2,A11,A17,A18,A19(Εικόνα 50)είναι ο πρώτος κτιριακός όγκος που βλέπει κάποιος όταν προσεγγίζει την πλατεία Αθησυνίας από την οδό Ερμού. Οι όψεις των κτιρίων είναι αδιάφορες και διαμορφώνονται μόνο από τις ταμπέλες των καταστημάτων. Έτσι, θελήσαμε να διαμορφώσουμε ομοιόμορφα τις όψεις αυτές και να τοποθετηθεί στο επάνω μέρος τους μία προσθήκη με ένα «ηχηρό» μήνυμα ώστε να γίνει θελκτικό στον περαστικό.Τα κτίρια A3,A4,A12,A13(εικόνα 50)βρίσκονται στην κεντρική είσοδο της πλατείας από την οδό Ερμού. Ταυτόχρονα εκμεταλλευόμαστε το πάνω μέρος των κτιρίων διαμορφώνοντας τον κατάλληλα σε παιδική χαρά και χώρους ανάπαυσης. Δημιουργούμε με αυτόν τον τρόπο δύο υπερυψωμένα σημεία θέασης της πλατείας όπου θα μπορεί ο επισκέπτης να κάθεται , να βλέπει την κίνηση και την ροή της πλατείας, καθώς και να κοινωνικοποιείται. Τα κτίρια A6,A7,A8,A9,A10,A14,A15(Εικόνα 50)είναι πρόχειρες μεταλλικές κατασκευές και αφαιρούνται πλήρως. Επίσης, αφαιρούνται τα κτίρια A4 και A5 ώστε να δημιουργηθεί ένας ελεύθερος χώρος για να τοποθετηθούν οι σκάλες και το ασανσέρ που θα οδηγούν στο πρώτο σημείο θέασης.

Εικόνα 50:Αναλυτική περιγραφή κάτοψης με διαχωρισμό χρώματος στα κτίρια που παραμένουν και σε αυτά που καθαίρονται.

Πιο αναλυτικά,στην οροφή των κτιρίων A1,A2,A3(Εικόνα 51) δημιουργείται μία παιδική χαρά και χώρος ανάπαυσης. Επίσης τα κτίρια A2,A3(Εικόνα 51) έρχονται στο ίδιο ύψος τοποθετώντας μία επιπρόσθετη πλάκα σκυροδέματος. Στη θέση του κτιρίου A6 δημιουργείται ένας όγκος από σπλισμένο σκυρόδεμα ώστε να γίνει ομαλά η μετάβαση στο πρώτο σημείο θέασης που δημιουργήσαμε, αλλά και να ακουμπήσουν επάνω του οι σκάλες και το ασανσέρ. Στη θέση των κτιρίων A7,A8,A9,A10(Εικόνα 51)τοποθετείται ένας συμπαγής τοίχος, με αυτόν τον τρόπο θέλουμε να απομονώσουμε τις σκάλες και το πρώτο σημείο θέασης από την υπόλοιπη πλατεία για να διαχωρίζεται η χρήση και ο ρόλος του, καθώς και να μην «μπερδεύεται» το μάτι του επισκέπτη από τις πολλές πληροφορίες. Στο δευτερο σημείο θέασης το κτίριο A14,A15(Εικόνα 51)καθαίρονται. Στη θέση του κτιρίου A14 τοποθετείται ένας ανελκυστήρας και στη θέση του κτιρίου A15 τοποθετείται η σκάλα που θα οδηγεί στην οροφή των κτιρίων A11,A12,A13,A16(Εικόνα 51). Στο σύμπλεγμα των συγκεκριμένων κτιρίων έχει δημιουργηθεί ένας χώρος ανάπαυσης που θα μπορεί ο επισκέπτης να κάθεται και να παρατηρεί την υπόλοιπη πλατεία από ψηλά.

Εικόνα 51:Αναλυτική περιγραφή κάτοψης με διαχωρισμό χρώματος στα κτίρια που παραμένουν και σε αυτά που καθαίρονται.

Συνεχίζοντας, τα κτίρια B1,B2,B5(Εικόνα 52) παραμένουν. Το κτίριο B2(Εικόνα 52) είναι το μόνο διατηρητέο και παραμένει ως έχει καθότι οι υπεμβάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί κάποια χρόνια πριν το έχουν καταστήσει πλήρως λειτουργικό. Τα κτίρια B3,B4(Εικόνα 52)καθαιρούνται και στη θέση τους δημιουργείται ένας υπερυψωμένος εξώστης και ένας μεγάλος χώρος φύτευσης. Εδώ ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να μαθαίνει αρκετά πράγματα για τα φυτά αλλά και να νοικιάζει ένα χώρο φύτευσης για κάποιο διάστημα ώστε να μπορεί να φυτεύει μόνος του ό,τι επιλέγει. Το κτίριο B1(Εικόνα 52)ανακαινίζεται και παραμένει με σκοπό να νοικιαστεί σε κάποιο φυτώριο ώστε να μπορεί ο επισκέπτης να προμηθευτεί όσα πράγματα χρειάζεται για να μπορεί να φυτεύσει στον χώρο φύτευσης. Το κτίριο B5 έχει τις δημόσιες τουαλέτες που παρόλα αυτά βρίσκονται σε κακή κατάσταση και δεν χρησιμοποιούνται από κανέναν. Προτείνεται να παραμείνει και να ανακαινιστεί για να τοποθετηθούν εκ νέου οι τουαλέτες του κοινού.

Εικόνα 52:Αναλυτική περιγραφή κάτοψης με διαχωρισμό χρώματος στα κτίρια που παραμένουν και σε αυτά που καθαιρούνται.

Το σύμπλεγμα πρόχειρων μεταλλικών κατασκευών Γ2(Εικόνα 53) το θεωρούμε ως ένα κτίριο γιατί δεν είχαμε τη δυνατότητα να αποτυπώσουμε τους εσωτερικούς χώρους των παλαιοπωλείων που στεγάζονται εκεί. Το σύμπλεγμα Γ2(Εικόνα 53) καθαιρείται και στη θέση του κατασκευάζεται skaterpark. Θεωρούμε ότι είναι το σωστό σημείο για να κατασκευαστεί διότι πέρα από τον μεγάλο χώρο που έχουμε, παρατηρήσαμε ότι στην πλατεία Μοναστηρακίου συχνάζουν αρκετοί νέοι που ασκούν το συγκεκριμένο άθλημα, όπως επίσης η οδός Ηφαίστου είναι γεμάτη μαγαζιά με είδη ένδυσης και εξοπλισμού αθλήματος skate. Μην έχοντας, λοιπόν, τις κατάλληλες υποδομές είναι επικίνδυνο για τους ίδιους αλλά και για τους υπόλοιπους περαστικούς. Μπροστά από το σύμπλεγμα Γ2(Εικόνα 53) κατασκευάζεται αμφιθεατρική σκάλα με μεγάλα πατήματα ώστε να μπορούν οι επισκέπτες να αναπαύονται μαζεμένοι σε ένα συγκεκριμένο σημείο στην πλατεία και να μπορούν να παρακολουθούν τη συνεχή ροή της υπόλοιπης πλατείας. Επίσης, το σημείο ενδείκνυται για παρακολούθηση ταινιών που μπορούν να προβάλλονται στον τοίχο που δημιουργήσαμε απέναντι αλλά και για συναυλιών στον ελεύθερο χώρο που υπάρχει μπροστά από τη σκάλα. Το κτίριο Γ1(Εικόνα 53) παραμένει και ανακαινίζεται, προτείνουμε η χρήση να παραμείνει ίδια.

Εικόνα 53: Αναλυτική περιγραφή κάτοψης με διαχωρισμό χρώματος στα κτίρια που παραμένουν και σε αυτά που καθαιρούνται.

Το κτίριο Δ1(Εικόνα 54)είναι πρόχειρη μεταλλική κατασκευή και καθαιρείται. Τα κτίρια Δ2,Δ3,Δ4,Δ5,Δ6,Δ7,Δ8,Δ9(Εικόνα 54) παραμένουν, αναδιαμορφώνονται και ανακαινίζονται οι όψεις τους, και πλέον φιλοξενούν τα καταστήματα παλαιοπωλείων της πλατείας Αβησσυνίας. Θέλαμε όλα τα παλαιοπωλεία να είναι συγκεντρωμένα στη μία πλευρά της πλατείας ώστε να διαχωρίζεται πλήρως η χρήση τους και με αυτόν τον τρόπο να είναι πιο εύκολο για τον επισκέπτη-αγοραστή.

Εικόνα 54:Αναλυτική περιγραφή κάτοψης με διαχωρισμό χρώματος στα κτίρια που παραμένουν και σε αυτά που καθαιρούνται.

5.3.1 Σημεία Θέασης

Τα σημεία θέασης(Εικόνα 55,56) σχεδιάστηκαν με σκοπό να δημιουργηθεί ακόμα ένα επίπεδο στην πλατεία. Ο στόχος μας είναι ο επισκέπτης να έχει μια ενδιαφέρουσα περιήγηση, να μπορεί να βλέπει την πλατεία από ψηλά και να διαχωρίζονται ξεκάθαρα οι διαφορετικές δραστηριότητες της. Στη δεξιά πλευρά υπάρχει παιδική χαρά και χώρος ανάπαυσης για τους γονείς και όχι μόνο. Θέλαμε να δημιουργήσουμε ένα οριοθετημένο περιβάλλον για τα παιδιά που είναι διαχωρισμένο από τις υπόλοιπες δραστηριότητες της πλατείας. Στην αριστερή πλευρά υπάρχει χώρος ανάπαυσης και θέασης για τους επισκέπτες που θέλουν να χαλαρώσουν σε ένα πιο «ιδιωτικό» χώρο στην πλατεία. Οι όψεις τους έχουν επιχριστεί με πατητή τσιμεντοκονία σε ανοιχτό γκρι χρώμα καθώς και έχουν τοποθετηθεί δύο ψηλές ειδικές κατασκευές από ξύλινα δοκάρια που φέρουν ένα μεγάλο «μήνυμα» για να τραβά το βλέμμα των περαστικών. Με αυτόν τον τρόπο αυξάνουμε την «εσωστρέφεια» της πλατείας,ελκύουμε τον περαστικό να μπει στην πλατεία και να την εξερευνήσει αλλά ταυτόχρονα την απομονώνουμε από τον κεντρικό δρόμο δημιουργώντας ένα μέρος χαλάρωσης και πρασίνου στο κέντρο της πόλης.

Εικόνα 55:Ανοψη Σημείων Θέασης σε φωτορεαλιστική απεικόνιση

Εικόνα 56: Λήψη σημείων θέασης(δεξιά πλευρά)μέσα από την πλατεία

5.3.2 Εξώστης και Χώρος Φύτευσης

Ο Εξώστης(Εικόνα 57,58) που σχεδιάσαμε είναι το δεύτερο σημείο στην πλατεία που είναι υπερωσμένο. Θεωρούμε πολύ σημαντικό να υπάρχουν δύο επίπεδα, το εδάφος που περιέχει τη διαδρομή του επισκέπτη στον χώρο και τα καταστήματα, και τις δραστηριότητες που δημιουργούνται πάνω από το έδαφος. Έτσι, επιτυγχάνουμε μια ποικιλομορφία που καθιστά την εξερεύνηση της πλατείας ενδιαφέρουσα και ελκυστική. Δημιουργήσαμε έναν ανοιχτό χώρο με ένα αρκετά μεγάλο σημείο φύτευσης(Εικόνα 57,58), όπου ο επισκέπτης θα μπορεί να μαθαίνει για τα φυτά αλλά και να ενοικιάζει ένα τμήμα ώστε να φυτεύει ο ίδιος ό,τι επιλέξει. Περιμετρικά του σημείου φύτευσης υπάρχει εξώστης ώστε να μπορούν οι επισκέπτες να παρακολουθούν τις εκδηλώσεις, τις φυτεύσεις καθώς και τον υπόλοιπο χώρο της πλατείας από ψηλά.

Εικόνα 57: Άνοψη Εξώστη και Χώρου Φύτευσης σε φωτορεαλιστική απεικόνιση

Εικόνα 58: Λήψη Εξώστη και Χώρου Φύτευσης μέσα από την πλατεία

5.3.3 Skatepark-Αμφιθεατρική Σκάλα

Στο κεντρικό σημείο της πλατείας δημιουργήσαμε ένα υπερυψωμένο skatepark(Εικόνα 59), το οποίο είναι η τρίτη δραστηριότητα που βρίσκεται πάνω από το έδαφος. Οι δύο βασικές όψεις(Οδός Ηφαίστου-εντός πλατείας Αβησσυνίας) του skatepark έχουν δύο πρόσθετους μεταλλικούς σκελετούς με αφηρημένες καμπύλες εμπνευσμένες από τις υπογραφές(ταγκιά) των δημιουργών γκράφιτι. Η τρίτη-τυφλή- όψη(Οδός Κυνέττου) έχει επιχρισθεί με πατητή τσιμεντοκονία,γράφουμε ένα «μήνυμα» ώστε να παροτρύνουμε τους καλλιτέχνες να εκφραστούν και αφήνουμε ένα «λευκό» καμβά ώστε να διακοσμηθεί από διαφορετικούς δημιουργούς γκράφιτι όπως αυτοί το επιλέξουν. Η πρόσβαση στο skatepark γίνεται σταδιακά από μία αμφιθεατρική σκάλα. Η σκάλα θα χρησιμοποιείται από τους επισκέπτες και ως χώρος ανάπαυσης. Επιλέξαμε να μην τοποθετήσουμε παγκάκια στην πλατεία για να μπορούν οι επισκέπτες να κοινωνικοποιηθούν ευκολότερα, καθώς και να περιηγηθούν άνετα στα παλαιοπωλεία. Επίσης, υπάρχει ένας μεγάλος ανοιχτός χώρος ακριβώς μπροστά της και ένας κενός τοίχος. Έτσι μπορούν εύκολα να προβάλλονται ταινίες, να πραγματοποιηθούν συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις.

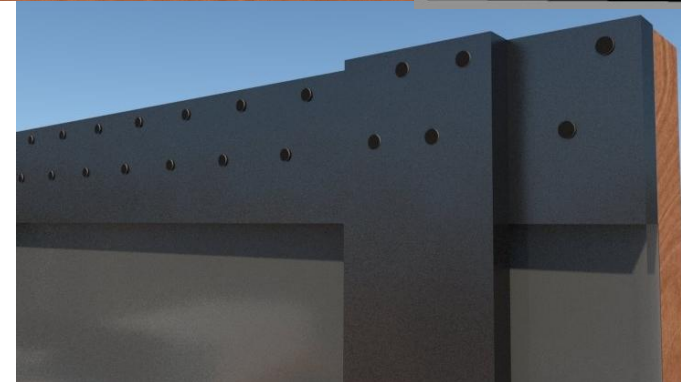
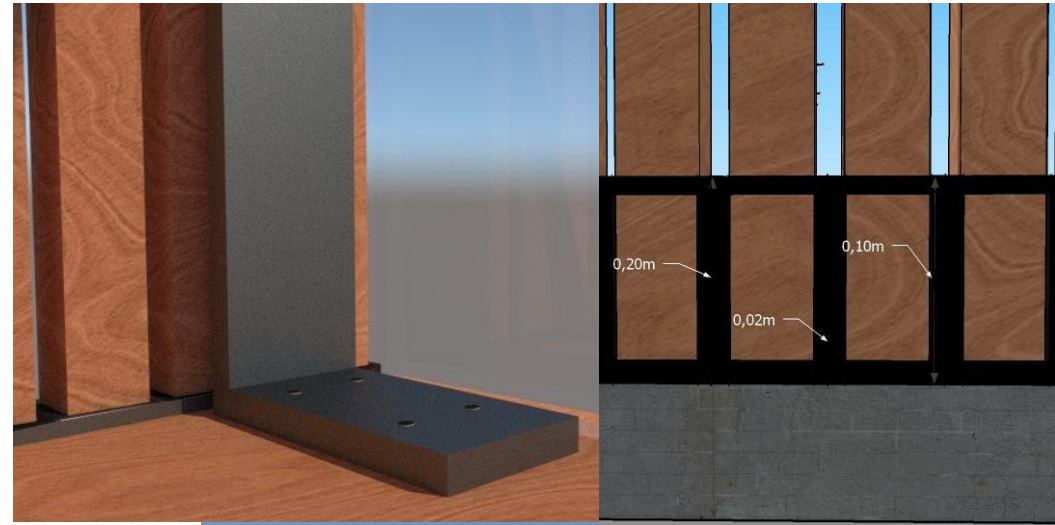
Εικόνα 59: Άνοψη Skatepark σε φωτορεαλιστική απεικόνιση

6. Κατασκευαστική Ανάλυση Πρότασης

6.1 Σημεία Θέασης

6.1.1 Προσθήκη Όψης

Στα σημεία θέασης, στην πλευρά της οδού Ερμού, έχουμε τοποθετήσει μία πρόσθετη κατασκευή (Εικόνα 60) από ξύλινα δοκάρια που θα φέρουν ένα μήνυμα (Discover Avissinia) ώστε να προσελκύσουμε τις περαστικούς της οδού. Τα ξύλινα δοκάρια στο κάτω μέρος τους τοποθετούνται μέσα σε μία μεταλλική «θήκη» που βρίσκεται εντός της πλάκας. Στις δύο άκρες του βρίσκονται κάθετα τοποθετημένα δύο μεταλλικά υποστυλώματα τα οποία ενώνονται με ένα μεταλλικό οριζόντιο δοκάρι, στο οποίο έχουν βιδωθεί όλα τα ξύλινα δοκάρια της όψης.

Εικόνα 60: Κολάζ φωτογραφιών με τη λεπτομέρεια της προσθήκης ξύλινων δοκαριών στην όψη

6.1.2 Προσθήκη πλάκας οπλισμένου σκυροδέματος

Για την ομοιογένεια του ύψους των κτιρίων προσθέσαμε μία πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα, ώστε τα κτίρια να είναι στέρεα και ασφαλή για τις δραστηριότητες που θα τοποθετηθούν στο επάνω μέρος τους.

6.1.3 Προσθήκη κτιρίου από μεταλλικό σκελετό(χάλυβας)

Στη δεξιά πλευρά των σημείων θέασης, κατασκευάσαμε ένα κτίριο από μεταλλικό σκελετό. ώστε η μετάβαση στην παιδική χαρά και τον χώρο ανάπαυσης να γίνεται ομαλά αλλά και να τοποθετηθούν οι σκάλες και το ασανσέρ. Οι σκάλες έχουν εξ'ολοκλήρου μεταλλικό σκελετό και έχουν επενδυθεί με τσιμεντοσανίδες, στη συνέχεια επιστρώθηκαν με πατητή τσιμεντοκονία. Το πάτωμα έχει επενδυθεί με ξύλινο deck. Το ασανσέρ έχει δικό του μεταλλικό φέροντα οργανισμό. Θεωρούμε πως οι κατασκευές από μεταλλικό φέροντα οργανισμό(χάλυβας) είναι καλύτερη λύση λόγω της ευελιξίας στον σχεδιασμό αλλά και σε πολλά διαφορετικά οφέλη που αναλύονται παρακάτω.

6.2 Εξώστης και Φυτεμένος Χώρος

Ο εξώστης που σχεδιάσαμε περιμετρικά του χώρου φύτευσης είναι εξ'ολοκλήρου μεταλλική κατασκευή(χάλυβας), στην οποία προστέθηκαν εξωτερικά ξύλινα δοκάρια. Οι συνδέσεις των ξύλινων δοκαριών γίνονται με τον ίδιο τρόπο όπως στα σημεία θέασης. Η σκάλα του εξώστη έχει επενδυθεί με τσιμεντοσανίδες,τέλος επιστρώθηκε με πατητή τσιμεντοκονία. Το πάτωμα του εξώστη είναι ξύλινο deck το οποίο θα επενδύσει τον μεταλλικό φέροντα οργανισμό. Το ασανσέρ έχει δικό του μεταλλικό φέροντα οργανισμό. Επιλέξαμε αυτό τον τρόπο δόμησης λόγω της ευελιξίας που δίνουν οι κατασκευές από χάλυβα. Αναλυτικότερα:

- Αντισεισμική προστασία – Αντοχή σε ανεμοπιέσεις – Ασφάλεια για τους επισκέπτες
- Υψηλή πυροπροστασία
- Χαμηλό κόστος κατασκευής
- Ταχύτητα ανέγερσης της κατασκευής
- Ελευθερία στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό

- Αντοχή στο χρόνο – Προστασία από αντίξοες καιρικές συνθήκες
- Λύση σε δύσκολες εφαρμογές, π.χ. προσθήκες ορόφων, ακόμα και σε δυσπρόσιτες ταράτσες
- Δυνατότητες μελλοντικής επέκτασης & αναδιαρρύθμισης του κτιρίου
- Απόλυτη εφαρμογή των υλικών & άψογο φινίρισμα
- Φιλικό προς το περιβάλλον

6.3 Skaterpark-Αμφιθεατρική Σκάλα

Το skaterpark είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Ο φέρων οργανισμός του αποτελείται από τοιχεία monoblock τοποθετημένα περιμετρικά. Στο εσωτερικό τους υπάρχουν υποστυλώματα από οπλισμένο σκυρόδεμα τα οποία στη βάση τους συνδέονται με τις πεδιλοδοκούς των θεμελίων. Το πρώτο στρώμα πάνω από το έδαφος εκσκαφής είναι σκύρα η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ομαλοποίησή του, πάχους 30εκ., στο δεύτερο στρώμα τοποθετείται η πλάκα καθαριότητας, πάχους 10εκ., πάνω στην οποία στηρίζονται οι πεδιλοδοκοί. Ανάμεσα στις πεδιλοδοκούς και μέχρι τη γενική πλάκα κοιτόστρωσης η περιοχή έχει πληρωθεί με σκύρα. Πάνω από την πλάκα κοιτόστρωσης κατασκευάστηκαν οι κοίλες πίστες του skate και στο ενδιάμεσο αυτών η πύκνωση έχει γίνει ξανά με σκύρα. Προκειμένου να σχηματιστεί η κάθε πίστα έχει χρησιμοποιηθεί τσιμεντοκονία κλίσεων και πάνω από αυτή έχει τοποθετηθεί η τελική επίστρωση πατητής τσιμεντοκονίας. Πριν το τελικό δάπεδο έχει τοποθετηθεί πλάκα σκυροδέματος, η οποία λειτουργεί και ως «καπάκι» για όλη την επιφάνεια, πάνω σε αυτή υπάρχει η τελική επίστρωση πατητής τσιμεντοκονίας.

Η αμφιθεατρική σκάλα κατασκευάζεται με τον ακριβώς ίδιο τρόπο.

Η **σκύρα** είναι μικρά κομμάτια σπασμένης πέτρας και μπορούν να χωριστούν σε επιμέρους κατηγορίες ανάλογα με τη διάμετρο. Οι κατηγορίες είναι:

- Σκύρα σκυροδέματος διαμέτρου 16 έως 28 ή 31mm
- Σκύρα οδοστρωσίας διαμέτρου 31 έως 80 mm
- Σκύρα οδοστρωσίας με διευρυμένη διαβάθμιση σε διάφορες αναλογίες 16 έως 90mm

Σκύρα σκυροδέματος

Είναι καθαρό προϊόν λατομείου, απαλλαγμένο από προσμίξεις και διαβαθμισμένο μεταξύ 16 και 28 έως 32mm. Συνήθως είναι ασβεστολιθικά σκύρα χωρίς να αποκλείονται και άλλα πετρώματα και ακολουθούν τους αυστηρούς κανονισμούς του σπλισμένου σκυροδέματος, όσον αφορά τη διαβάθμιση και την καθαριότητα.

Σκύρα οδοστρωσίας

Αδρομερή υλικά, συνήθως ασβεστολιθικά, διαβαθμισμένα σύμφωνα με τις προδιαγραφές(π.χ.ΠΤΠ 0-150) έχουν μέγιστη διάμετρο κόκκου 76,2mm(ή 80 έως 90mm)και περιεκτικότητα σε λεπτόκοκκο κλάσμα 3 έως 15%.

Στην παρούσα κατασκευή έχει χρησιμοποιηθεί σκύρα σκυροδέματος.

6.4 Όψεις Skaterpark

Οι δύο βασικές όψεις(Οδός Ηφαίστου-εντός πλατείας Αβησσυνίας) του skaterpark έχουν δύο πρόσθετους μεταλλικούς σκελετούς με αφηρημένες καμπύλες. Η σύνδεση γίνεται με μεταλλικά Η κατά μήκος όλης της όψης,στο επάνω και κάτω μέρος τους.

7. Γενική κατασκευαστική ανάλυση πλατείας

7.1 Φέρων Οργανισμός

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει δεν ήταν δυνατή η μελέτη του φέροντα οργανισμού των κτιρίων. Παρόλα αυτά, προτείνουμε ενίσχυση του φέροντα οργανισμού.

1. Κτίρια με πέτρινο φέροντα οργανισμό

Προτείνουμε να γίνει αρμολόγηση της λιθοδομής στα σημεία που οι αρμοί έχουν αποσαθρωθεί. Η αρμολόγηση μιας λιθοδομής είναι μία διαδικασία που χρειάζεται υπομονή και ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην αλλοιωθεί η αρχική της μορφή. Το πρώτο βήμα είναι να καθαριστεί η λιθοδομή και να αφαιρεθούν οι χαλαρές πέτρες. Οι στενές κοιλότητες καθαρίζονται με μυτερό σιδερένιο εργαλείο. Πρέπει να υπάρχουν πάντοτε έτοιμες για χρήση μικρές πέτρες και θραύσματα διαφόρων μεγεθών ιδίου τύπου με την ήδη υπάρχουσα πέτρα. Μια μικρή ποσότητα κονιάματος τοποθετείται στην κοιλότητα με

ένα στενό σιδερένιο εργαλείο και κατόπιν οι μικρές πέτρες σφηνώνονται μέσα όσο πιο πυκνά γίνεται, ώστε να μην υπάρχουν κενά ανάμεσά τους. Οι πέτρες σπρώχνονται με ελαφρά κτυπήματα μέσα στην κοιλότητα και το κενό γεμίζεται με κονίαμα, που όμως δεν πρέπει να προεξέχει από τις πέτρες. Τυχόν παραπανίσια ποσότητα αφαιρείται με σκληρή βούρτσα αφού στεγνώσει. Το κονίαμα που θα χρησιμοποιήσουμε θα είναι ανάμειξη θηραϊκής γης με υδράσβεστο αδρανή και νερό. Η θηραϊκή γη είναι μία φυσική ηφαιστειογενής ποζολάνη η οποία είναι κατάλληλη για την αποκατάσταση μνημείων και παραδοσιακών κτιρίων. **Αν και τα συγκεκριμένα κτίρια δεν είναι διατηρητέα προτείνουμε αυτή τη σύσταση κονιάματος γιατί είναι συμβατό με τα υλικά της τοιχοποιίας.**

Για περαιτέρω ενίσχυση του φέροντα οργανισμού ένας τρόπος θα ήταν να τοποθετηθούν μεταλλικές γωνιές στην ένωση των τοίχων. Σε καμία περίπτωση δεν συστήνεται η χρήση σκελετού από οπλισμένο σκυρόδεμα που αποτελεί διαφορετικό δομικό σύστημα σε σχέση με τις φέρουσες τοιχοποιίες και επειδή το οπλισμένο σκυρόδεμα σαν υλικό δεν είναι συμβατό με τα υπάρχοντα υλικά και έχει σαφώς μικρότερο χρόνο ζωής.

2. Κτίρια από οπλισμένο σκυρόδεμα

Προτείνουμε ενίσχυση υποστυλωμάτων και των οριζόντιων φορέων(πλάκα) αφού γίνει μελέτη των υπάρχοντων προβλημάτων. Κάποιοι τρόποι ενίσχυσης είναι οι εξής:

- Ενίσχυση υποστυλωμάτων με μανδύα από οπλισμένο σκυρόδεμα(Εικόνα 61)
- Ενίσχυση υποστυλωμάτων με προσθήκη πλευρικών τοιχωμάτων
- Ενίσχυση υποστυλωμάτων με χαλύβδινα ελάσματα
- Ενίσχυση υποστυλωμάτων με χαλύβδινες λάμες(Εικόνα 62)

Εικόνα 61:Κατασκευή μανδύα από οπλισμένο σκυρόδεμα

Εικόνα 62:Ενίσχυση υποστυλωμάτων με χαλύβδινες λάμες

7.2 Θεμέλια

Δεν υπήρξε η δυνατότητα να μελετήσουμε τα θεμέλια των υφιστάμενων κτιρίων, δεν παρατηρούνται φθορές στο κάτω μέρος των κτιρίων, παρόλα αυτά προτείνουμε την ενίσχυση τους. Παρακάτω αναλύεται μία ενδεικτική λύση ενίσχυσης της θεμελίωσης:

Αβαθής υποθεμελίωση: Είναι η πιο διαδεδομένη τεχνική υποθεμελίωσης στην πράξη, κυρίως για κτίρια μικρής σπουδαιότητας όπως αυτά στα οποία αναφερόμαστε, λόγω του χαμηλού κόστους και της γρήγορης εφαρμογής συγκριτικά με άλλες τεχνικές. Εφαρμόζεται κυρίως σε περιπτώσεις όπου επιβάλλεται ενίσχυση της θεμελίωσης αλλά δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα εδάφους. Ουσιαστικά υποβιβάζει το μέγεθος των τάσεων στο επίπεδο της θεμελίωσης στον αρμό εδάφους-θεμελίου λόγω διαπλάτυνσης του πέλματος του πεδίου και έτσι μειώνει την ανάπτυξη μετακινήσεων ή διαφορικών καθιζήσεων στο επίπεδο της θεμελίωσης. Η βελτίωση της φέρουσας ικανότητας της θεμελίωσης εξαρτάται από την ποιότητα σύνδεσης των νέων στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος με την υφιστάμενη θεμελίωση, η επίτευξη της οποίας απαιτεί σχολαστικές και εκτενείς εργασίες, κυρίως σε περίπτωση αμφίπλευρης ενίσχυσης.

7.3 Επιχρίσματα

Όλες οι όψεις που δεν θα τοποθετηθεί κάποια πρόσθετη κατασκευή, θα επιχριστούν με πατητή τσιμεντοκονία ανοιχτού γκρι χρώματος. Η πατητή τσιμεντοκονία είναι ένα υλικό με άριστες αντοχές και τέλεια αδιαβροχοποίηση. Είναι ένα εξ ολοκλήρου οικολογικό, φυσικό και βιοκλιματικό υλικό. Έχει συστατικά την θηραϊκή γη, την υδράσβεστο, τη χαλαζιακή άμμο και το κεραμάλευρο. Με την επάλειψη της τσιμεντοκονίας με ένα ειδικό βερνίκι αποφεύγεται πλήρως ο στιγματισμός της επιφάνειας από ρύπους, λάδια κλπ. και μπορούμε να έχουμε ό,τι αποτέλεσμα θέλουμε(ματ,σατινέ,γυαλιστερό).

7.4 Κουφώματα

Τα κουφώματα όλων των κτιρίων θα είναι από αλουμίνιο, μαύρο ματ, ώστε να υπάρχει ομοιομορφία στις όψεις.

7.5 Δάπεδο

7.5.1 Έδαφος Πλατείας

Όλο το έδαφος της πλατείας θα επιστρωθεί με χαλαζιακό δάπεδο σε γκρι χρώμα σε ματ φινίρισμα. Το χαλαζιακό ψηφιδωτό ή αλλιώς strizo ή stone carpet είναι ένα σύστημα διακοσμητικής επίστρωσης που αποτελείται από έγχρωμο χαλαζία ή φυσική άμμο σε διάφορες κοκκομετρίες αναμεμειγμένα με ειδικές ρητίνες. Δίνει μια ευχάριστη αίσθηση φυσικής άμμου και δημιουργεί μια αντολισθηρή κλειστόπορη επιφάνεια. Το υλικό λόγω της σύστασης είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στο χρόνο, απόλυτα αδιάβροχο, εύκολο στον καθαρισμό του, δε δημιουργεί εστίες μικροβίων και δεν χρειάζεται συντήρηση. Αναλυτικότερα, αποτελείται από βότσαλα χαλαζία συνδεδεμένα μεταξύ τους με ειδικό ρητινούχο διάφανο υλικό. Δημιουργείται με την ανάμειξη της φυσικής πέτρας με ρητίνες και είναι πλήρως αδιάβροχο με πολύ υψηλές μηχανικές αντοχές. Εφαρμόζεται σε ένα πάχος 5-7 χιλιοστά και δεν θέλει αρμούς. Το φινίρισμα του μπορεί να είναι ματ-σατινέ-gloss.

Τεχνικές Προδιαγραφές

- Ενιαίο.
- Υδατοστεγή / Μόνωση / Πυράντοχη.

- Υψηλή μηχανική αντοχή.
- Ανθεκτικό στα χημικά, λίπη, έλαια, αλκάλια UNI EN ISO 2812-1.
- Τριβή >3.0N/mm.
- Καθαρίζεται εύκολα.
- Αντιολίσθηση.
- Ποικιλία Χρωμάτων.
- Τοποθετείται ακόμη και πάνω από υπάρχοντα δάπεδα από πλακάκια, πέτρα, πλακόστρωτα, μετά από την κατάλληλη επεξεργασία για κάθε περίπτωση.
- Κατηγορίες Χαλίκι-Μάρμαρο-Βιομηχανικό.
- Διαστάσεις κόκκων 2-3 mm, 3-4mm, 4-6mm.

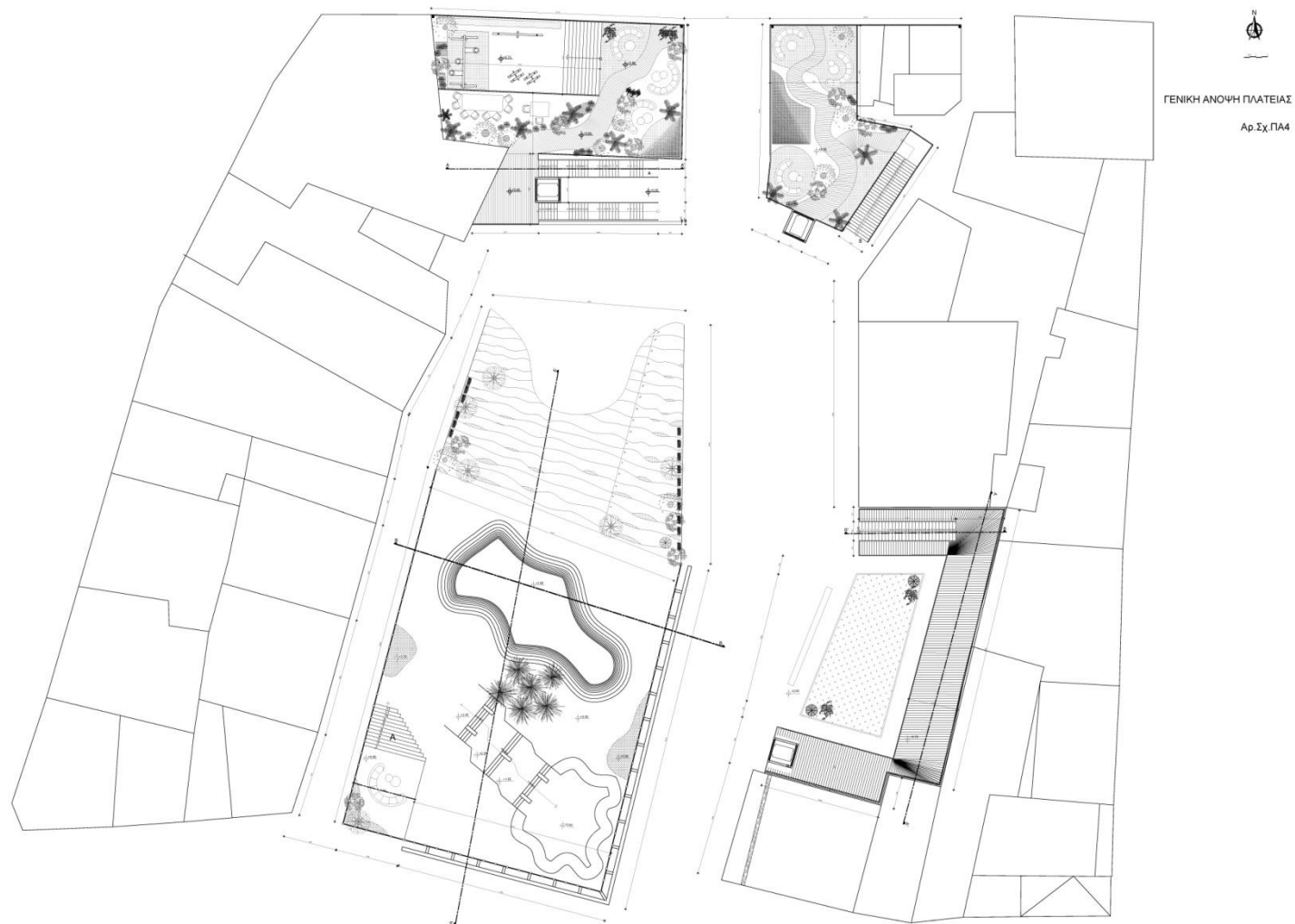
7.5.2 Διαδρομή

Στη διαδρομή που σχεδιάσαμε στην πλατεία ,για να μπορεί ο επισκέπτης να περιηγείται με ευκολία, χρησιμοποιήσαμε χωμάτινο σταθεροποιημένο δάπεδο από κουρασάνι. Τα χωμάτινα σταθεροποιημένα δάπεδα από κουρασάνι, δημιουργούνται με ανάμειξη ποζολανικών, φυσικών αδρανών υλικών και φυσικών ενεργών ουσιών. Ο συνδυασμός αυτών των υλικών με την προσθήκη μη αλκαλικού τσιμέντου και τη διαβροχή τους με νερό, δημιουργούν ένα συνεκτικό μείγμα σταθεροποιημένων αδρανών με χωμάτινη όψη. Το αποτέλεσμα της εφαρμογής τους είναι απόλυτα φυσικό και ιδιαίτερα καλίσθητο. Είναι ιδανικό για διαμόρφωση εξωτερικών χώρων σε πάρκα και πλατείες. Η εφαρμογή του είναι εύκολη και γίνεται συνήθως με τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται στην οδοποιία.

Χαρακτηριστικά

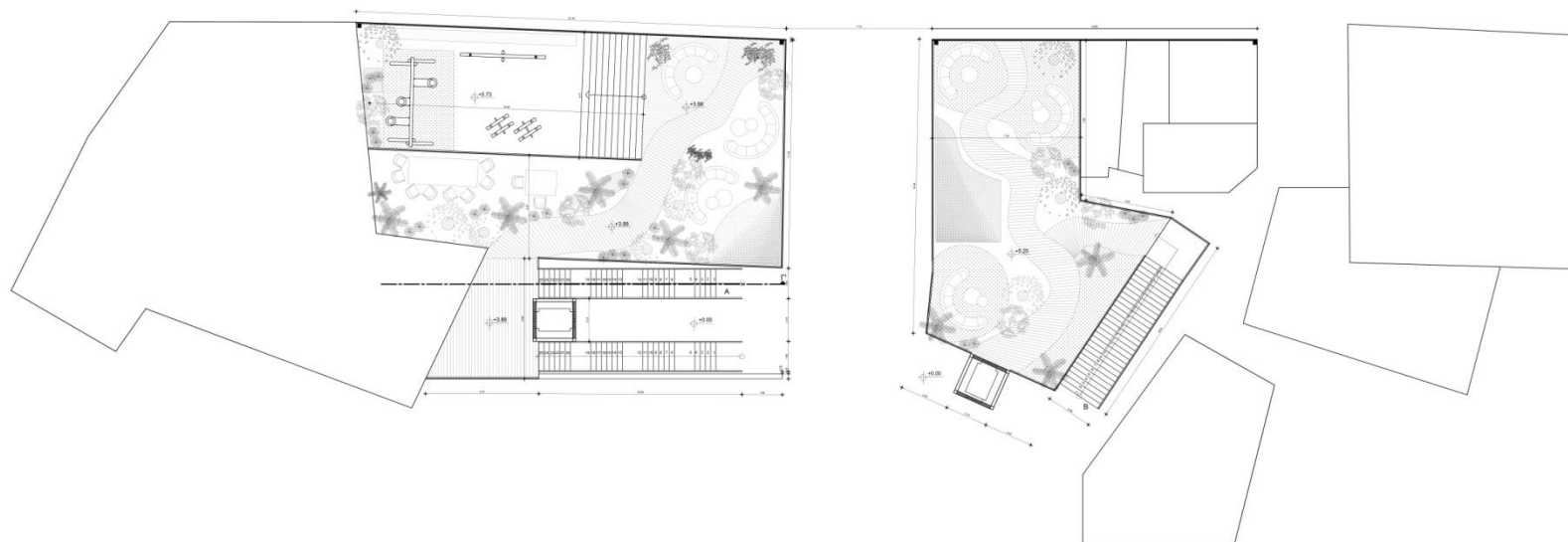
- Φιλικά προς τον χρήστη και το περιβάλλον
- Ανθεκτικά
- Μαλακά δάπεδα που δίνουν ευχάριστη αίσθηση στο περπάτημα
- Πορώδης επιφάνεια που επιτρέπει τη διέλευση του νερού με αποτέλεσμα να ελαχιστοποιεί την συγκράτηση νερού και να μην λασπίζει
- Αντιολισθηρά
- Δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη χόρτων με αποτέλεσμα να μην χρειάζονται καθαρισμό
- Εύκολη συντήρηση

8 . Σχέδια Πρότασης

ΑΝΟΨΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΘΕΑΣΗΣ

Αρ.Σχ.ΠΑ1

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

■	Μεταλλικό δοκάρι
▨	Μεταλλικό υποστρώμα
□	Γρασι
□	Χορδή φυτεύσεις
▨	Γρασι με εμφανές χρώμα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ Α

Υψος σκάλας	3,88m
Αριθμός πατημάτων	25
Μήκος πατηματός	0,28m
Αριθμός πλακοσκαλιών	3
Μήκος πλακοσκαλιών	1m
Αριθμός ραχίων	29
Μήκος ραχίων	0,149m

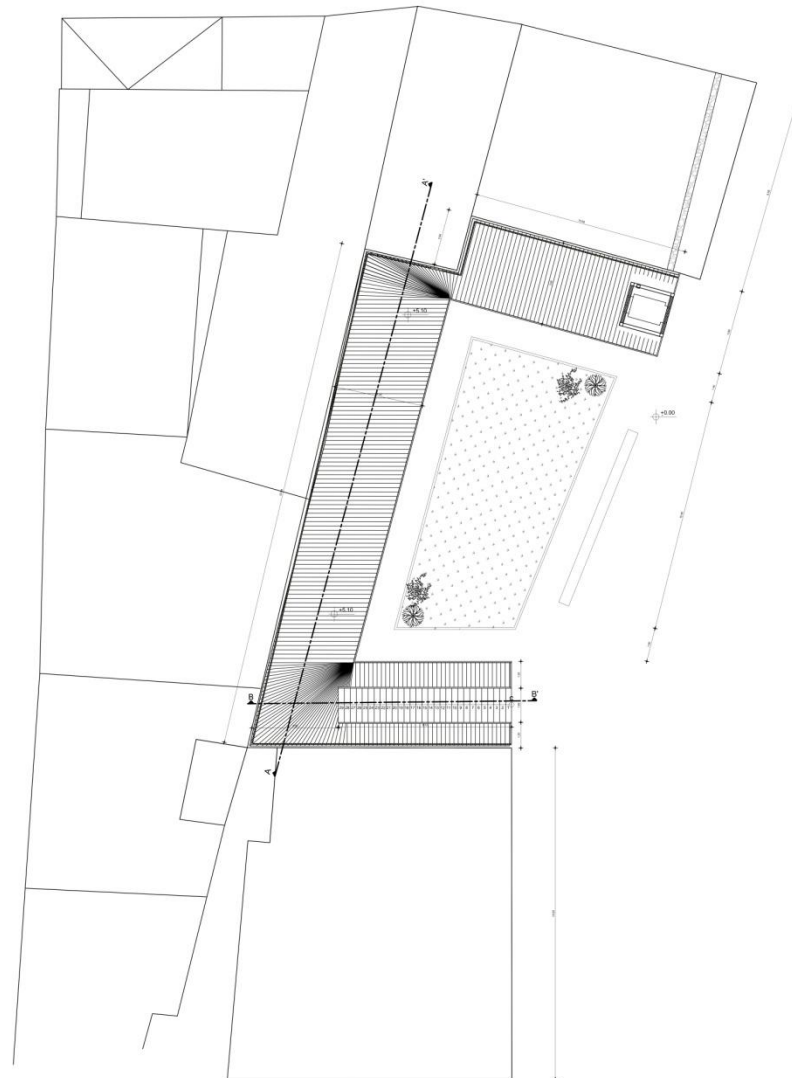
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ Β

Υψος σκάλας	5,25m
Αριθμός πατημάτων	29
Μήκος πατηματός	0,28m
Αριθμός πλακοσκαλιών	1
Μήκος πλακοσκαλιών	2,21m
Αριθμός ραχίων	30
Μήκος ραχίων	0,17m

ΑΝΟΨΗ ΕΞΩΣΤΗ ΚΑΙ
ΦΥΤΕΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ

Αρ.Σχ.ΠΑ3

ΥΠΟΜΗΘΙΑ ΥΛΙΚΩΝ

■	Εύκατο δοκάρη
▨	Πετρινη τοιχοποιια
▩	Γρασιδι
▧	Χαλαρο φυλλωσις

ΥΠΟΜΗΘΙΑ ΣΚΑΛΑΣ C

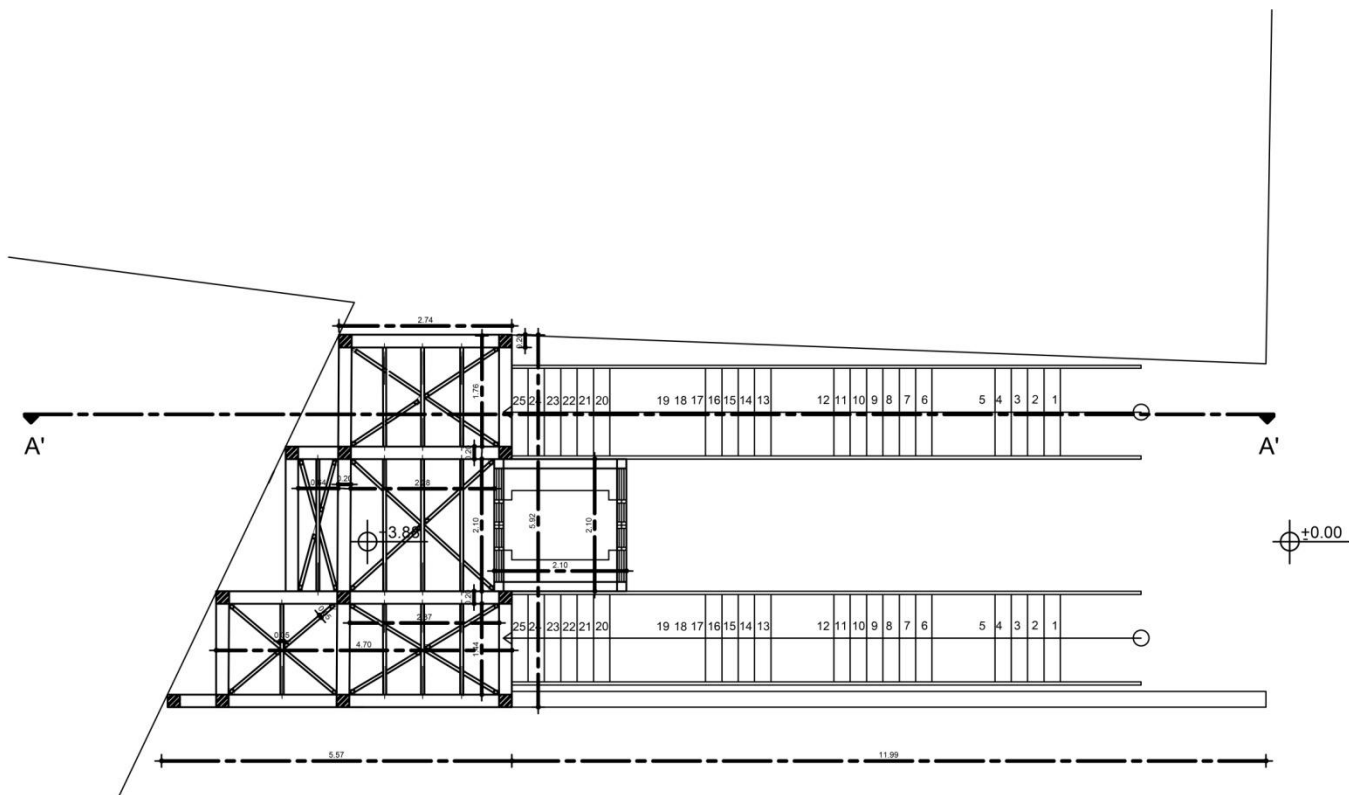
Υψος σκάλας	:5.10m
Αριθμός πατημάτων	:29
Μήκος πατηματος	:0.20m
Αριθμός ραχών	:30
Μήκος ραχών	:0.17m

ΑΝΩΤΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΚΑΤΕΡΑΚ

Αρ. Σχ. ΠΑ2

Κάτοψη Φέροντα Οργανισμού(Σημεία Θέασης-Δεξιά)

Αρ. Σχ. ΠΚ3

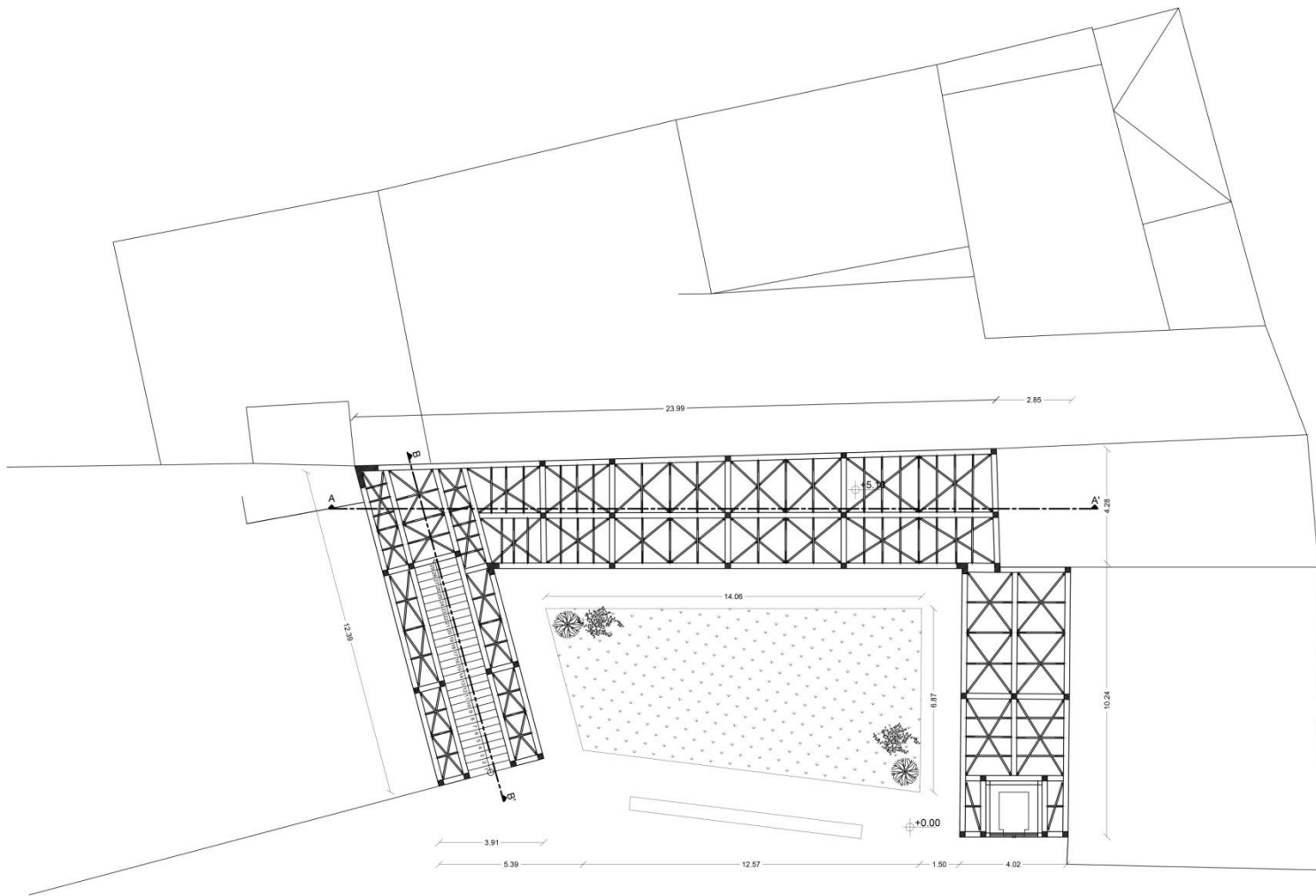
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

 Μεταλλικό υποστήλωμα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ

Ύψος σκάλας :3.88m
 Αριθμός πατημάτων :25
 Μήκος πατήματος :0.26m
 Μήκος πλατύσκαλων:1.00m
 Αριθμός ριχτιών :26
 Μήκος ριχτιών :0.1492

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- ▨ Μεταλλικό υποστήλωμα
- ▨ Γρασιδί

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ

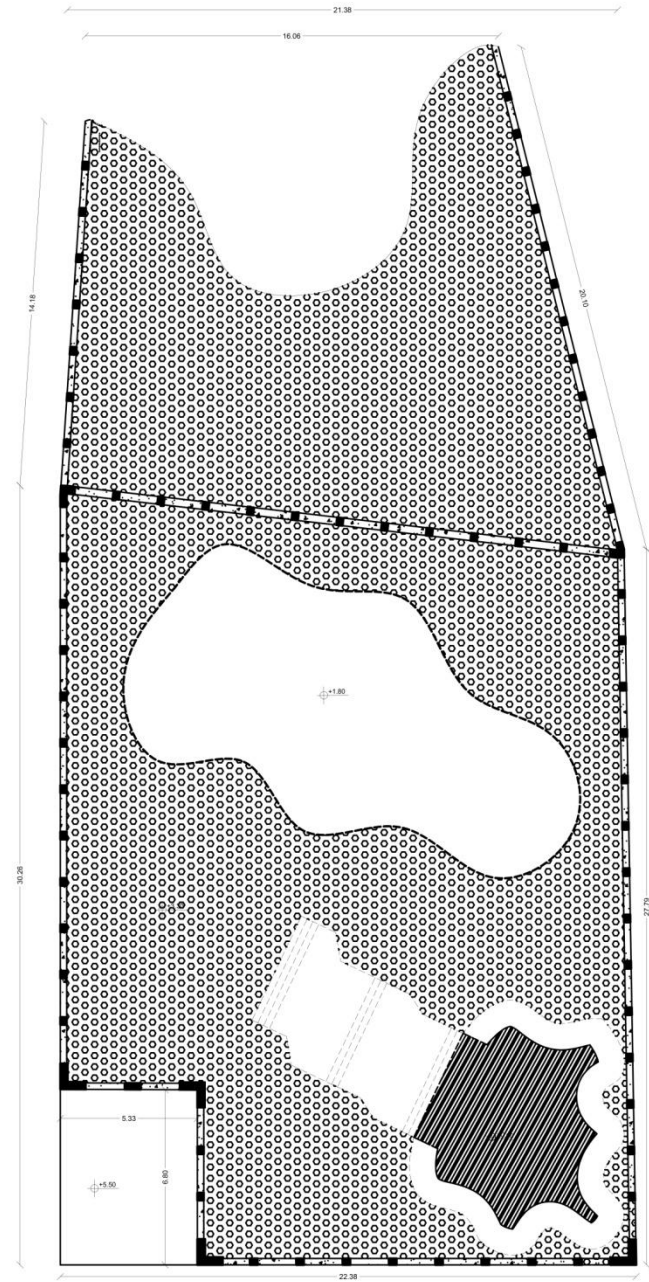
- Ύψος σκάλας : 5,10m
- Αριθμός πατημάτων : 29
- Μήκος πατημάτος : 0,28m
- Αριθμός ριχτιών : 30
- Μήκος ριχτιών : 0,17m

0 1 2

ΚΑΤΟΨΗ ΦΕΡΟΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΞΩΣΤΗ

Αρ.Σχ.ΠΚ2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- Σκύρα
- Σκυρόδεμα
- Πατητή τσιμεντοκονία
- ▨ Οπλισμένο σκυρόδεμα
- ▨ Μεταλλικό πλέγμα
- ▨ Τσιμεντοκονία κλίσεων

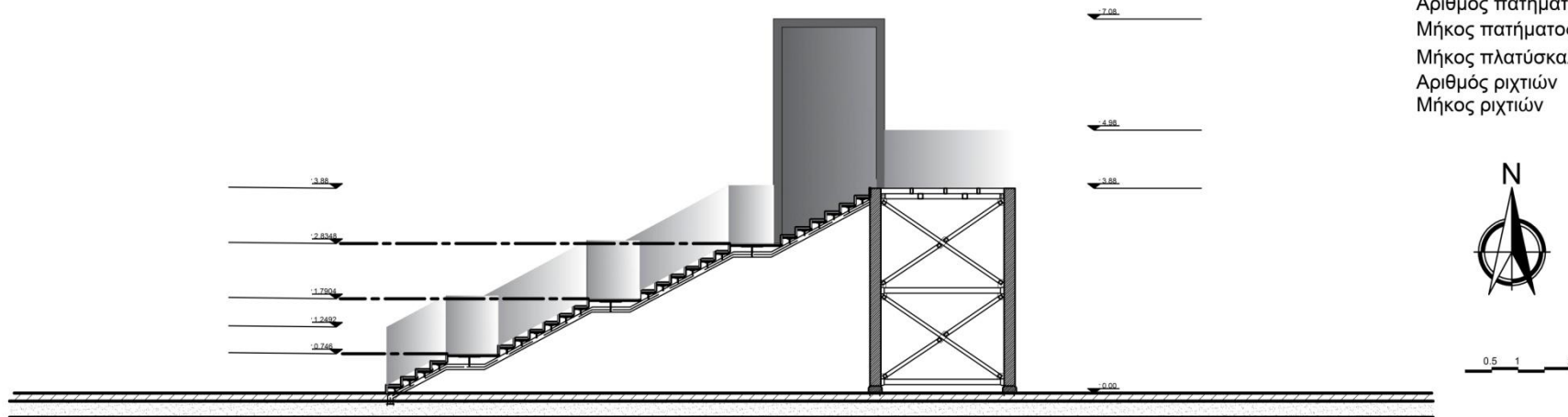

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- Μεταλλικό υποστήλωμα
- Πλάκα τσιμέντου
- Χωμάτινο έδαφος
- Τσιμεντοσανίδα
- Μεταλλικός σκελετός

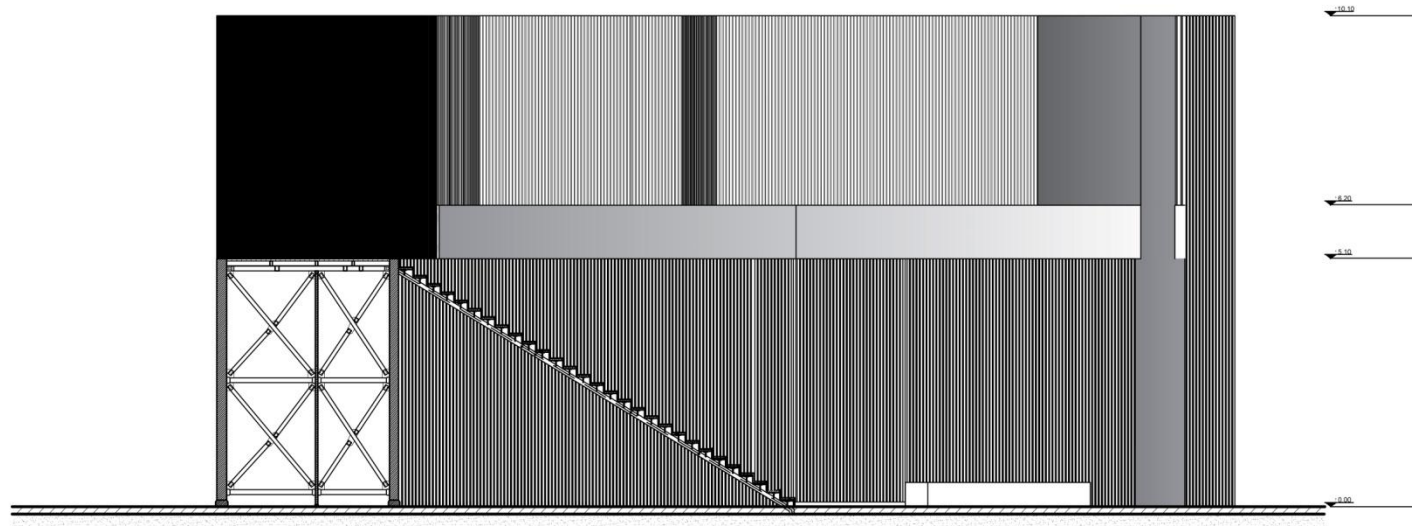
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ

- Ύψος σκάλας :3.88m
- Αριθμός πατημάτων :25
- Μήκος πατήματος :0.26m
- Μήκος πλατύσκαλων:1.00m
- Αριθμός ριχτιών :26
- Μήκος ριχτιών :0.1492

ΤΟΜΗ Α-Α'(Σημεία Θέασης-Δεξιά)

Αρ. Σχ. ΠΤ1

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

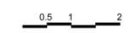
- Μεταλλικό υποστήλωμα
- Πλάκα τσιμέντου
- Χωμάτινο έδαφος
- Τσιμεντοσανίδα

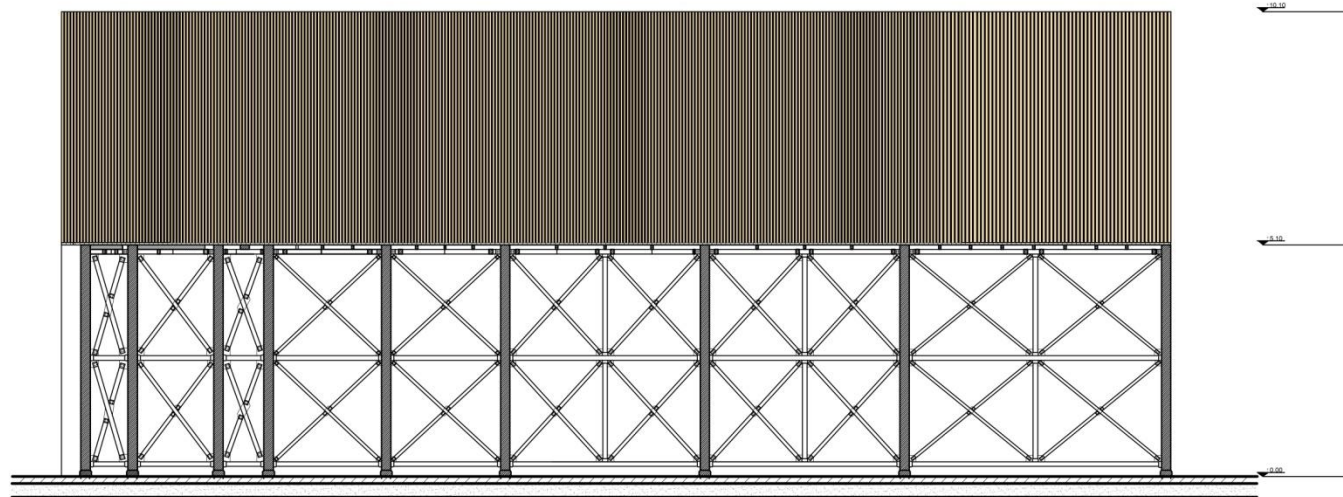
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ

- Ύψος σκάλας : 5,10m
- Αριθμός πατημάτων : 29
- Μήκος πατήματος : 0,28m
- Αριθμός ριχτιών : 30
- Μήκος ριχτιών : 0,17m

ΤΟΜΗ Β-Β' ΕΞΩΣΤΗ

Αρ.Σχ.ΠΤ5

ΤΟΜΗ Α-Α' ΕΞΩΣΤΗ

Αρ. Σχ. ΠΤ4

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- Ξύλινο δοκάρι
- Χαλύβδινο υποστήλωμα
- Πλάκα τσιμέντου
- Χωμάτινο έδαφος

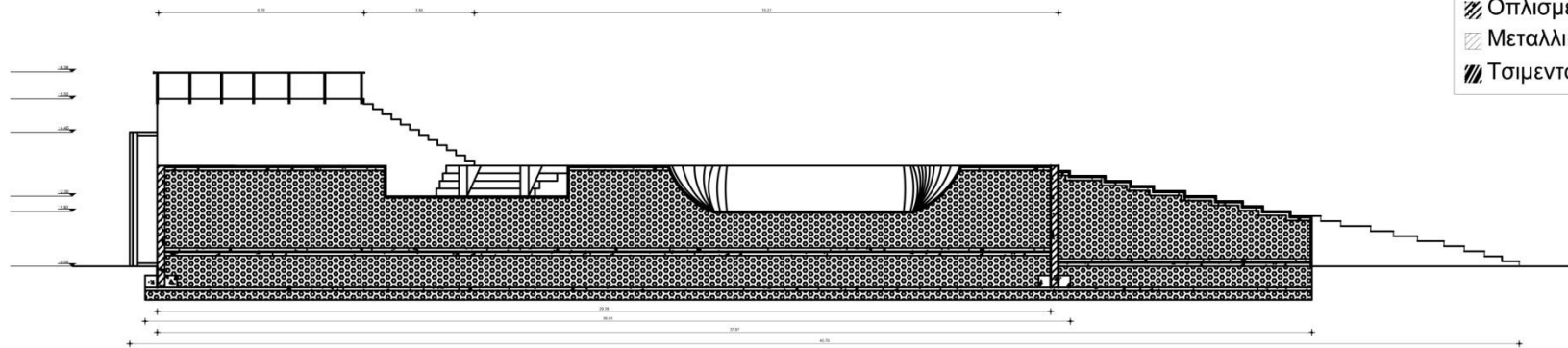
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΚΑΛΑΣ

- Ύψος σκάλας : 5,10m
- Αριθμός πατημάτων : 29
- Μήκος πατήματος : 0,28m
- Αριθμός ριχτιών : 30
- Μήκος ριχτιών : 0,17m

0.5 1 2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

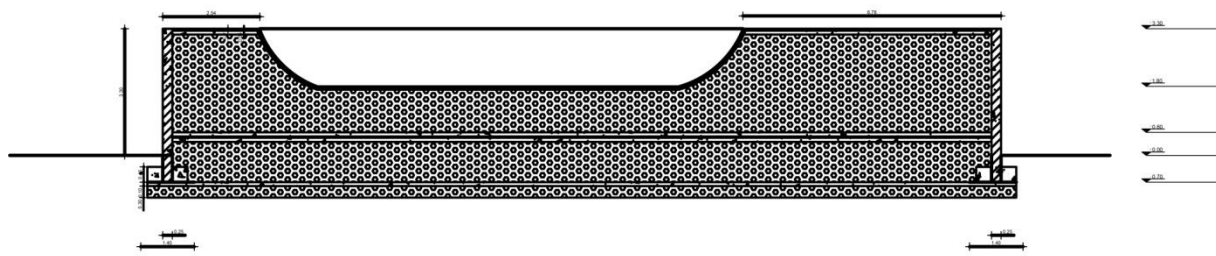
- Σκύρα
- ▣ Σκυρόδεμα
- Πατητή τσιμεντοκονία
- ▨ Οπλισμένο σκυρόδεμα
- ▧ Μεταλλικό πλέγμα
- ▩ Τσιμεντοκονία κλίσεων

TOMH A-A' Skatepark

Αρ. Σχ. ΠΤ2

0.5m

TOMH B-B' Skatepark

Αρ. Σχ. ΠΤ3

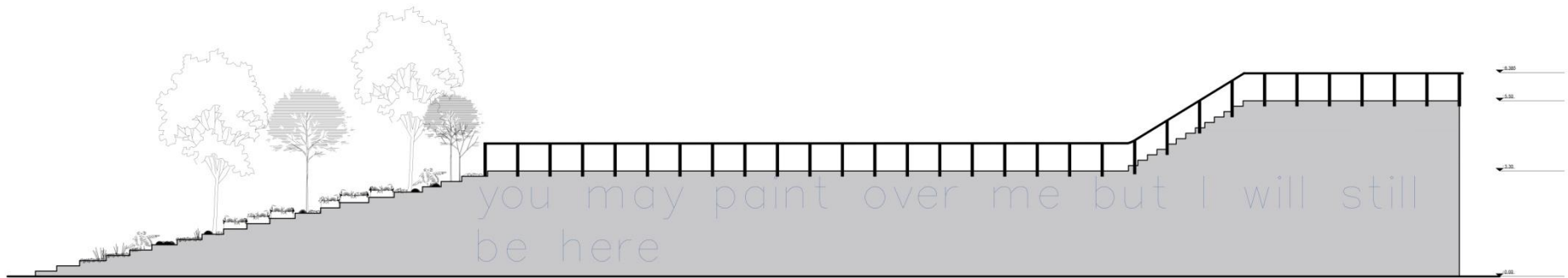
0 1 2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- Σκύρα
- ◻ Σκυρόδεμα
- Πατητή τσιμεντοκονία
- ▨ Οπλισμένο σκυρόδεμα
- ▧ Μεταλλικό πλέγμα
- ▩ Τσιμεντοκονία κλίσεων

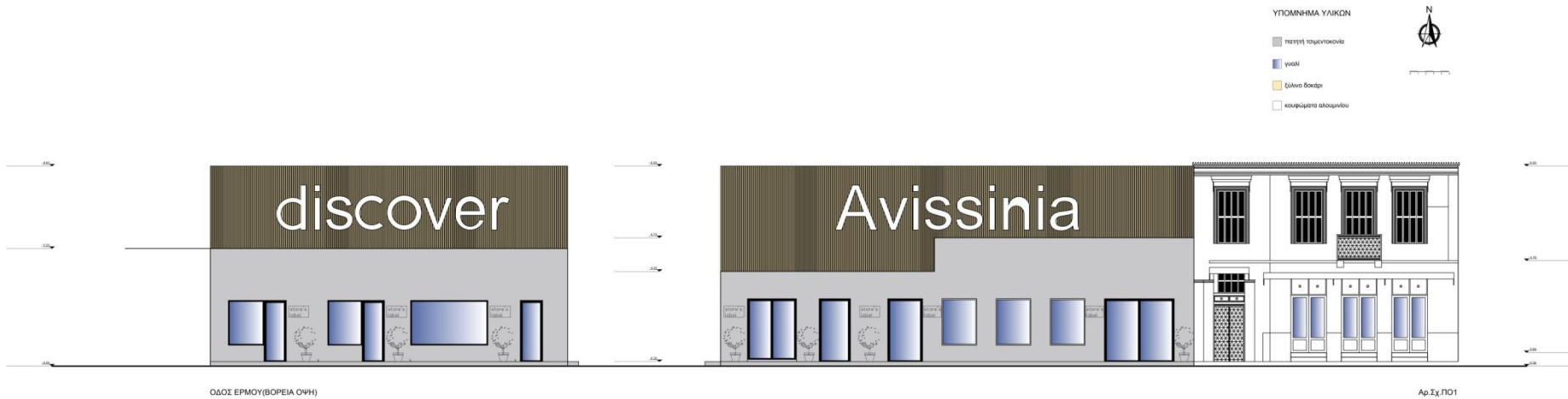
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

■ πατητή τοιμεντοκόλλα

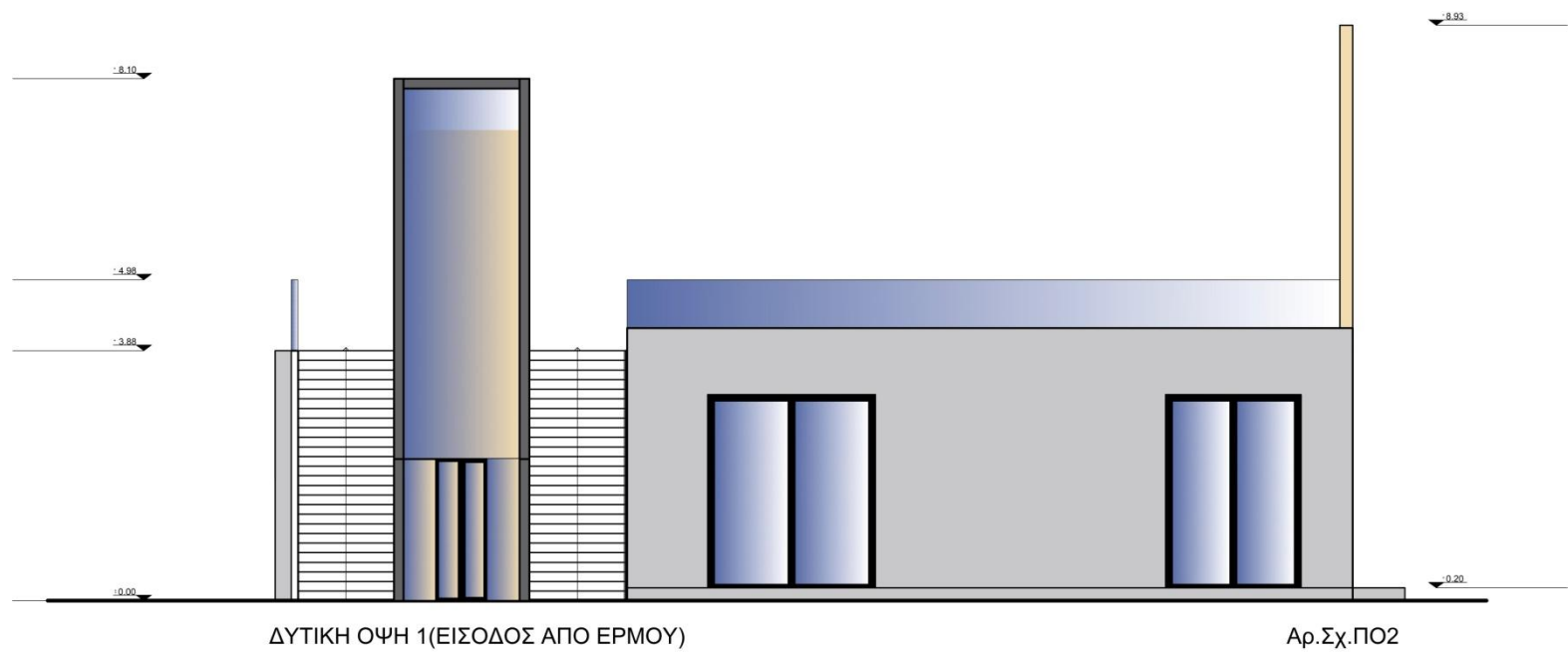
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ 3

Αρ.Σχ.Π08

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- πατητή τσιμεντοκονία
- γαλί
- ξύλινο δοκάρι
- μεταλλικό υποστύλωμα
- κουφώματα αλουμινίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

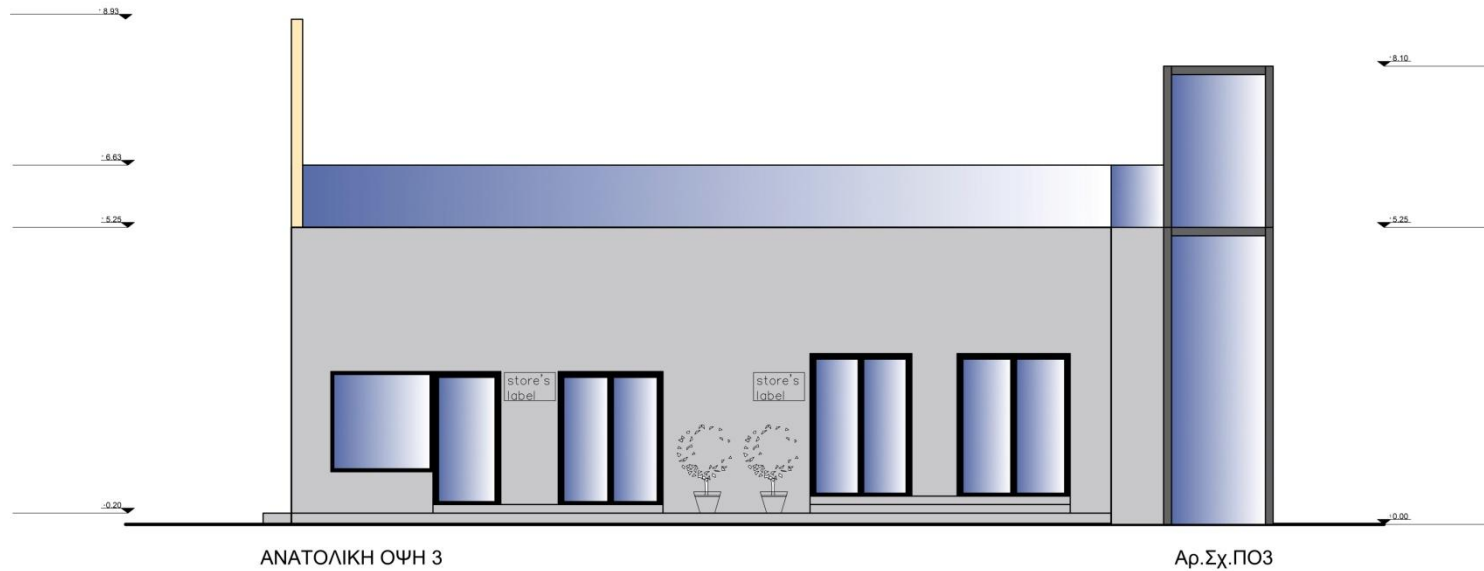
πατητή τσιμεντοκονία

γυαλί

ξύλινο δοκάρι

μεταλλικό υποστύλωμα

κουφώματα αλουμινίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- πατητή τσιμεντοκόλλα
- γυαλί
- ξύλινα δοκάρια
- κουφώματα αλουμινίου

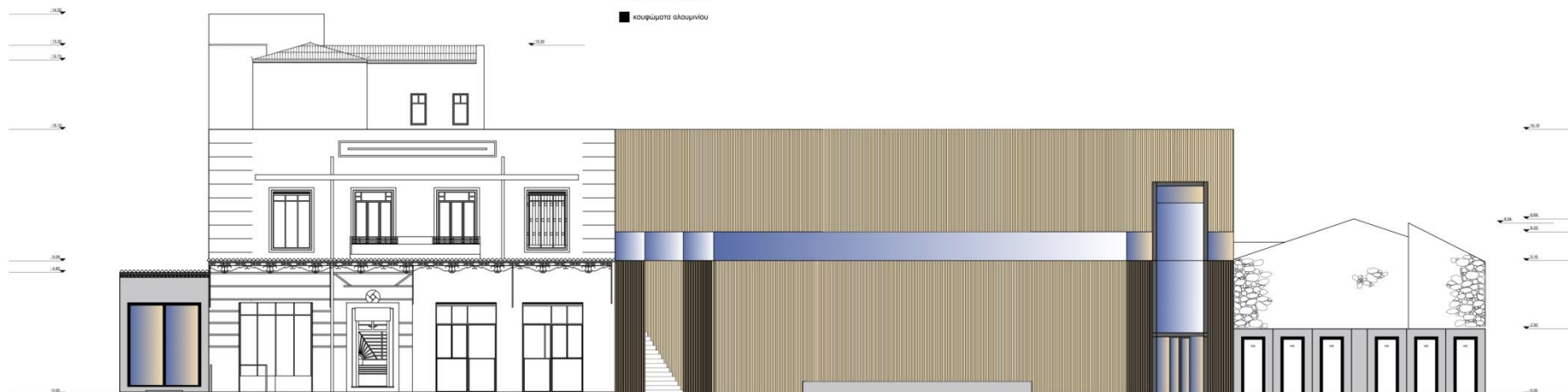

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ 2

Αρ.Σχ.Π04

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

- πατητή τοιχοποικία
- γυαλί
- ξύλινα δοκάρη
- μεταλλικό υποστύλωμα
- κουφώματα αλουμινίου

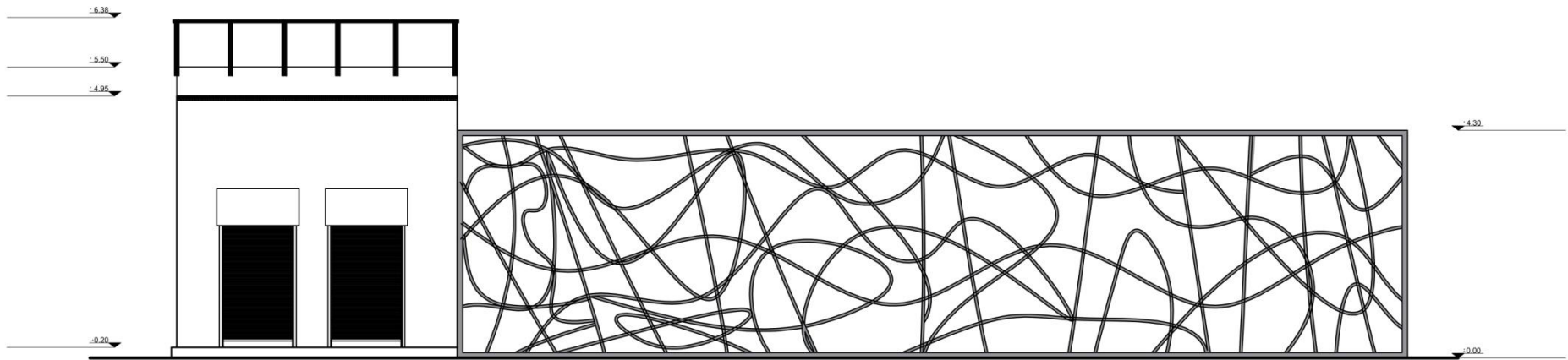

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ 2

Αρ.Σχ.Π05

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

■ μεταλλικός σκελετός

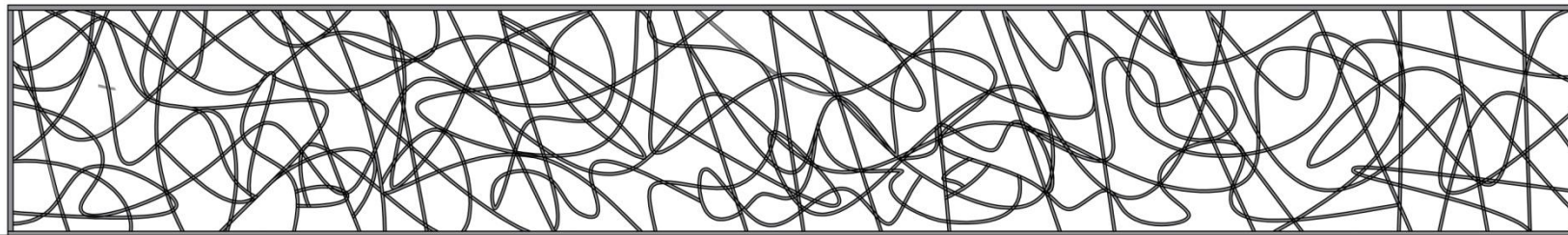

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ 1

Αρ.Σχ.ΠΟ6

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

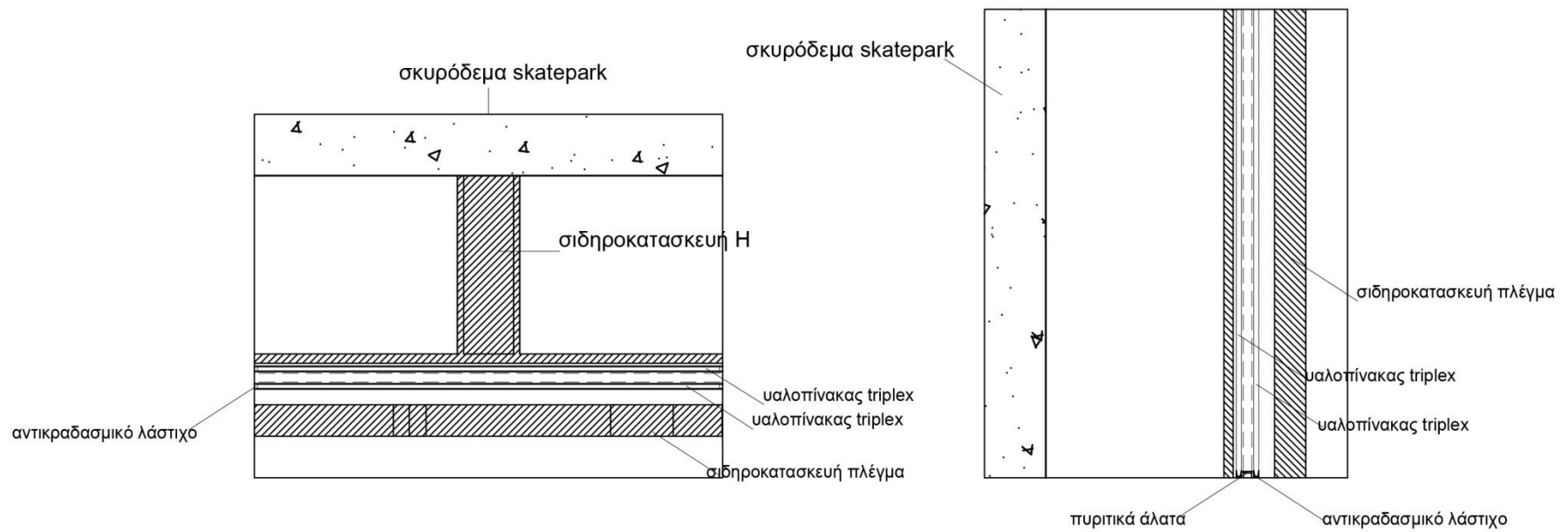
■ μεταλλικός σκελετός

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ 1

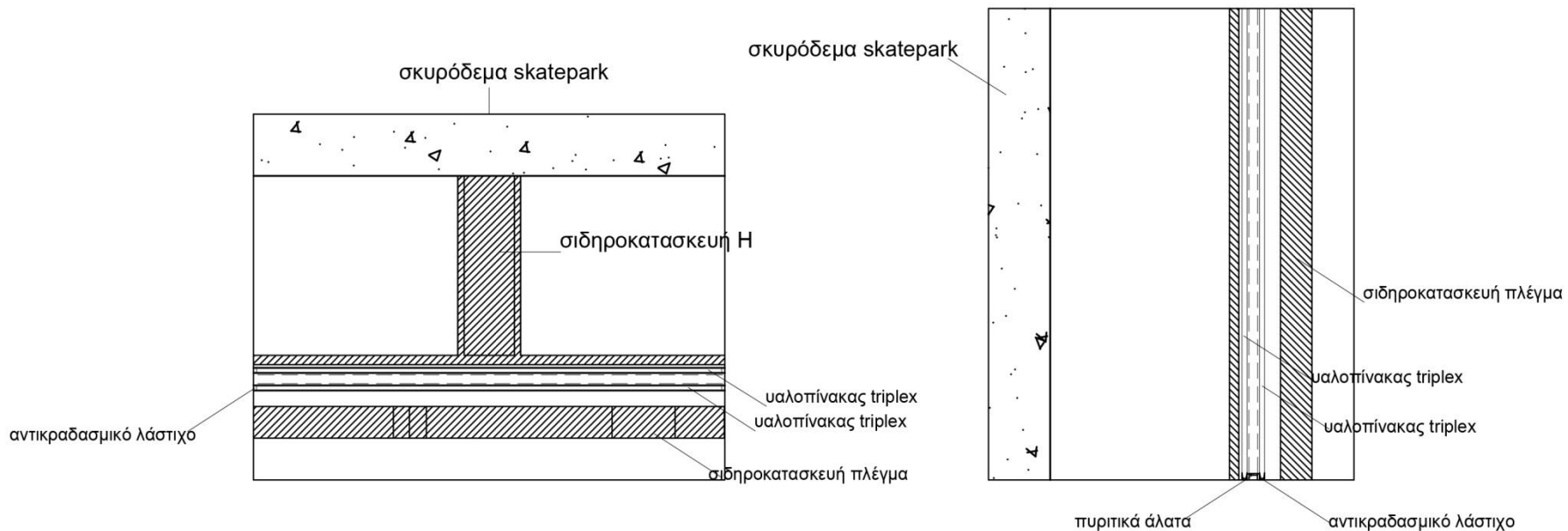
Αρ.Σχ.Π07

Λεπτομέρεια σκελετού όψης Skatepark

Αρ.Σχ.ΠΛ2-Κλίμακα 1:20

Λεπτομέρεια σκελετού όψης Skatepark

Αρ.Σχ.ΠΛ2-Κλίμακα 1:20

9.Φωτοραλιστική απεικόνιση.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΟΨΗ

ΑΝΟΨΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΘΕΑΣΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΛΕΥΡΑ ΣΗΜΕΙΩΝ ΘΕΑΣΗΣ

ΔΕΞΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΣΗΜΕΙΩΝ ΘΕΑΣΗΣ

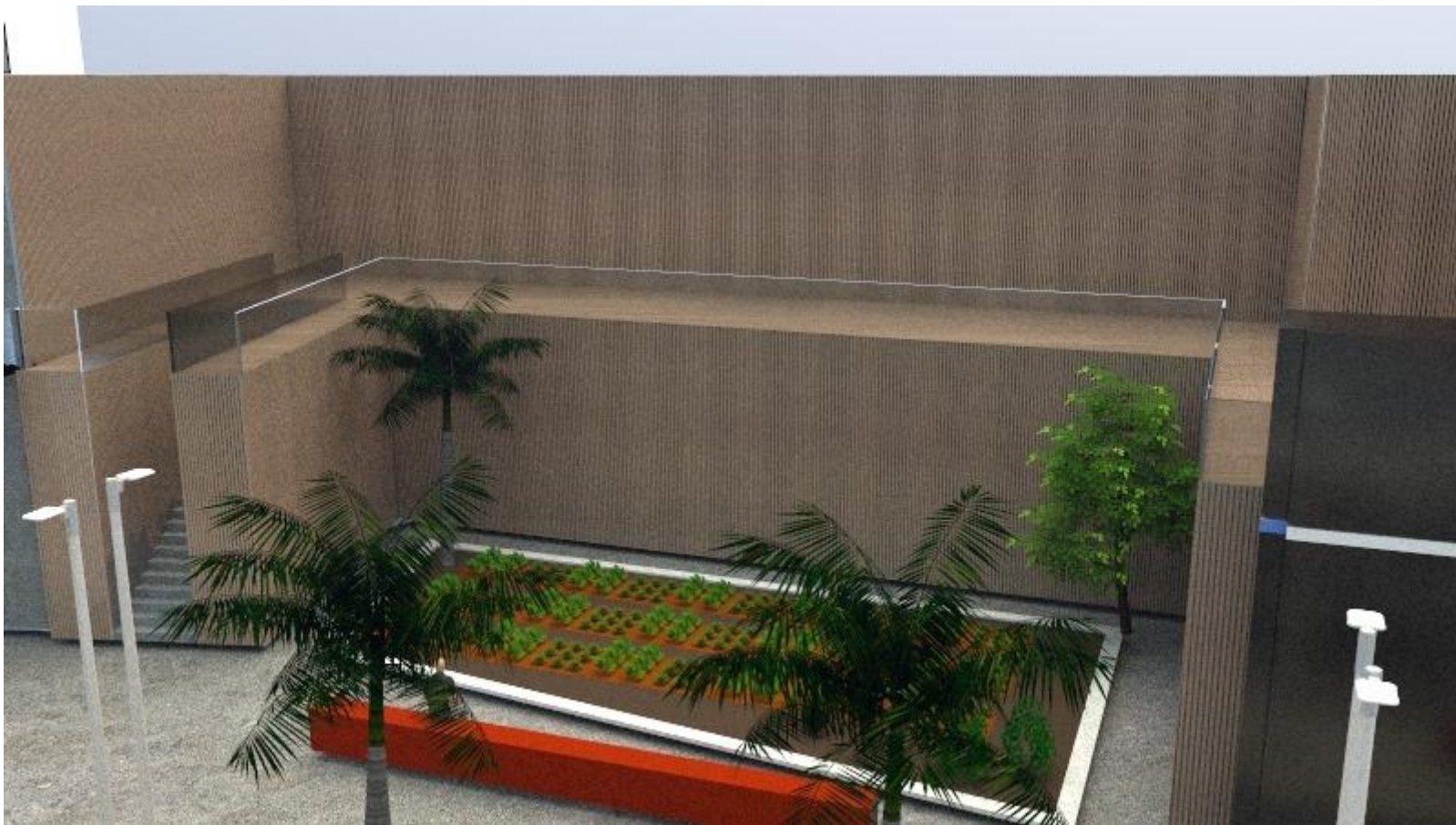
ΟΨΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΕΡΜΟΥ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΚΑΛΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΥΝΕΤΤΟΥ

ΕΞΩΤΗΣ

ΑΝΟΨΗ SKATEPARK

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΚΥΝΕΤΤΟΥ

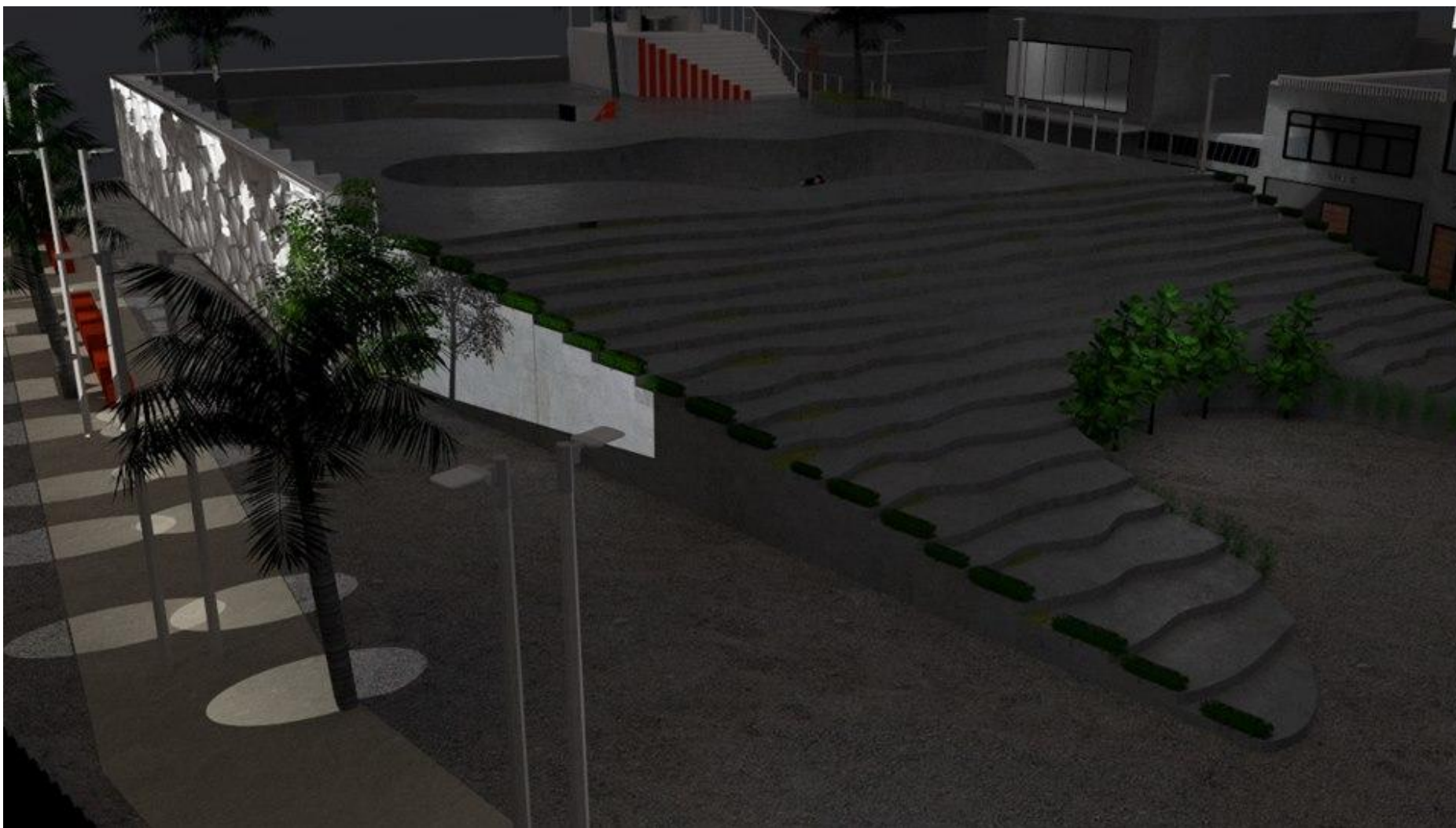
ΟΨΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΕΡΜΟΥ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΟΨΕΙΣ ΣΤΟ SKATEPARK

ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΣΤΟΝ ΕΞΩΣΤΗ

ΦΩΤΙΖΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ SKATERPARK

Βιβλιογραφία

ΜΙΧΕΛΗ ΛΙΖΑ, Η ΑΘΗΝΑ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ (ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΑ ΠΛΑΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΑΧΑΛΑΔΕΣ), ΔΡΩΜΕΝΑ, 1991

ΣΚΟΥΜΠΟΥΡΔΗ ΑΡΤΕΜΙΣ, ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ-ΠΛΑΚΑ (ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ), ΠΑΤΑΚΗ, 2016

ΒΟΥΓΙΟΥΚΑ Μ.-ΜΕΓΑΡΙΔΗΣ Β., ΟΔΩΝΥΜΙΚΑ (Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ), ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ, 1997

Λογοτεχνία

ΚΕΪΝΤ ΝΤΕΪΒΙΝΤ, ΑΘΗΝΑ Η ΑΛΗΘΕΙΑ (ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΗΔΑΚΙ ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ «ΣΚΑΣΕΙ Η ΦΟΥΣΚΑ»), ΜΕΤ. ΚΑΝΤΖΟΛΑ-ΣΑΜΠΑΤΑΚΟΥ ΒΕΑΤΡΙΚΗ, ΣΑΒΒΑΛΑΣ, 2015

Δικτυογραφία

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%B2%CE%B7%CF%83%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82

<https://en.wikipedia.org/wiki/Rundling>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Angerdorf>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%AC%CE%BF%CF%85%CE%BB_%CE%A4%CF%83%CE%BF%CF%8D%CE%BA%CE%B5%CF%81

<http://www.sadas-pea.gr/to-topio-tou-dimosiou-chorou-architektones/>

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%84%CE%AC%CE%BE%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%80%CF%8C%CE%BB%CE%B7-id10770>

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%83%CE%B9%CF%89%CF%80%CE%B7%CE%BB%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B5%CF%82-a-%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%BF%CF%82-id3167>

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%80%CE%B5%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BC%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CF%8C%CE%BB%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CE%AD%CF%83%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B5%CF%82-id717>

<https://www.haufen.gr/ksylina-koyfomata/our-glass/#cff42c6b31f6ff60d>

http://koufomata-expert.blogspot.com/2010/12/blog-post_21.html

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%92%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%82

<http://www.monumenta.org/article.php?IssueID=2&ArticleID=619&CategoryID=6&lang=gr>

<http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/chronology/iframe.html?cid=101&id=203>

<https://www.archaiologia.gr/blog/2010/11/02/%CF%84%CE%BF-%CF%80%CF%81%CF%8E%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%83%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BD%CE%B1-2/>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%BB%CE%B5%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CE%B7%CF%82

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%88%CE%BD%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%B1%CF%81%CF%84_%CE%A3%CE%AC%CE%BF%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CF%84

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AD%CE%BF_%CF%86%CE%BF%CE%BD_%CE%9A%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CF%84%CF%83%CE%B5

https://www.artic.gr/wp-content/uploads/2017/01/leptomereia_sxediou_kleathi_kai_schaubert.jpg

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%84%CE%B1-%CF%81%CF%85%CE%B8%CE%BC%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AD%CF%82-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%83%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-id3464>

<http://sts.gr/proionta-ipiresies/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CF%84%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC/%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AD%CF%84%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%BA%CE%B1/%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%85%CE%AD%CF%82/%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CF%84%CE%AF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%80%CE%AF%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B5/%CF%84%CE%B1-%CF%80%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CE%B8%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%85/>

<http://sts.gr/proionta-ipiresies/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CF%84%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC/%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AD%CF%84%CE%B5%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%BA%CE%B1/%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%85%CE%AD%CF%82/%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CF%84%CE%AF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%80%CE%AF%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B5/>

<http://www.viomet.gr/products.php?pr=1>

<https://www.steelframebuildings.gr/%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1/>

http://e-oikodomos.blogspot.com/2012/05/blog-post_1377.html

http://www.episkeves2.civil.upatras.gr/?page_id=979

<http://www.yas.gr/prodiagrafes/2005221648370.%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%BF%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%AF%CE%B5%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%85%CE%AE%20%CF%84%CE%BF%CF%85%20%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%BF%CF%82%20%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D%20%CE%BA%CF%84%CE%B9%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD%20%CE%B1%CF%80%CF%8C%20%CE%BF%CF%80%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%20%CF%83%CE%BA%CF%85%CF%81%CF%8C%CE%B4%CE%B5%CE%BC%CE%B1%20%CE%BC%CE%B5%20%CE%B2%CE%BB%CE%AC%CE%B2%CE%B5%CF%82%20%CE%B1%CF%80%CF%8C%20%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C.pdf>

http://library.tee.gr/digital/kma/kma_m1430/kma_m1430_dimosthenous.pdf

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τον επιβλέπων καθηγητή Κο Διονύσιο Ρουμπιέν για την πολύτιμη βοήθεια του. Καθώς επίσης και τους κοντινούς μας ανθρώπους, οικογένεια και φίλους, για την υποστήριξη τους.